

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK HALK EDEBİYATI BİLİM DALI**

SİRİUS KÜLTÜRÜ ve TÜRK MİTOLOJİSİ İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Yaprak Pelin ERTÜRK**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. İbrahim DİLEK**

Ankara - 2011

ONAY

Yaprak Pelin Ertürk tarafından hazırlanan "Sirius Kültürü ve Türk Mitolojisi İlişkisi" başlıklı bu çalışma, 17 Haziran 2011 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda *aybılığı* ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Halk Edebiyatı bilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza Prof. Dr. Pakize AYTAĞ

Unvanı, Adı Soyadı (Başkan)

İmza Doç. Dr. Ali YAKICI

Unvanı, Adı Soyadı

Unvanı, Adı Soyadı

Doç. Dr. İbrahim ÖSKER

ÖNSÖZ

Sirius kültürü, yeryüzündeki birçok uygarlık için kutsal olan Sirius takımyıldızı etrafında oluşan inanmalar, anlatmalar ve pratikler bütünüdür. Temelinin Mu ve Atlantis'e dayandığı söylenmektedir. Eski Mısır'dan Antik Yunan'a, Mezopotamya'dan Anadolu'ya; İskandinav kültüründen Çin kültürüne; Hint mitolojisinden Kızılderili mitolojisine; Roma dönemindeki anlatmalardan günümüz Afrika yerlileri arasındaki anlatmalara kadar dünyanın dört bir yanında önemli medeniyetlerin bu çift yıldız ile ilgili anlatmalara sahip olduğu görülmektedir. Bu anlatmalarda "gök tanrı", "kurt / köpek", "yay - ok", ve "yıldız" motiflerinin benzerlik taşıdığı dikkat çekmektedir. Sirius tasviri için kullanılan bu motifler aynı zamanda Türk mitolojisinde kullanılan önemli motiflerdir.

"Sirius Kültürü ve Türk Mitolojisi İlişkisi" adlı bu tezde, Sirius takımyıldızının dünya üzerindeki kültür daireleri ile ilişkisi incelenmiştir ve Sirius kültürünün dünya mitolojilerindeki yeri tespit edilip bu yerin, Türk mitolojisi ile olan ilişkisi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Aynı konu hakkında dünya üzerindeki çeşitli mitolojiler ile Türk mitolojisi arasındaki paralelliklere dikkat çekilmiştir; bu derece paralellik gösteren kültürlerin temelinde aynı etki olup olmadığı sonucuna ulaşılmaya çalışılmıştır. Bütün bu kültürlerin ve tabii ki Türk kültürünün temelini ve dünya kültür daireleri üzerindeki ortak etkinin Sirius kültürü olup olmadığının cevabı bulunmaya çalışılmıştır.

Sirius kültürü üzerine dünyada çok az çalışma yapılmıştır; Türkiye'de ise bu konuda neredeyse hiç çalışma yapılmamıştır. İçeriği el değmemiş birçok bilgiye ve araştırılıp cevaplanabilecek birçok soruya sahip olduğu için

Sirius kültürünü araştırmanın, tez konusu olarak farklı bir konu olduğunu söylemek mümkündür. Türk mitolojisi bugüne kadar bu yönde araştırılmadığı için bu tezin, Türk mitolojisi içerisinde farklı bir sahaya ışık tutması söz konusudur.

Sirius kültürü bazı noktalarda bir sırra dönüşmektedir ve bu sırların sahipleri artık yoktur. Bu nedenle tezin bazı noktaları bir muamma olarak kalacak olsa da bu tez için yapılan araştırma mümkün olduğunca derinleştirilmiştir.

Bir medeniyetin mitlerinde, destanlarında ve efsanelerinde ortaya konan inanç ve düşüncelerin yoğun biçimde incelenmesi, karşılaştırma metodunun benimsenmesi ile önemli ölçüde kolaylaştırılmıştır. Dünya mitolojilerini karşılaştırarak benzerlikleri ortaya çıkartmak amacıyla hareket ettiğimiz bu tezde, medeniyetler ile ilgili kısa tarihsel açıklamalar yapıldıktan sonra, ele aldığımız medeniyetlerin konu ile ilgili mitolojik metinlerine yer verilmiştir.

Tezin “Giriş” kısmında Sirius takımyıldızı hakkında bilgi verildikten sonra dünya mitolojilerinde ve Türk mitolojisinde bu yıldızın nasıl yer aldığı kısaca açıklanmıştır. Devamında “Sirius ve Mitolojilerdeki Yeri” ve “Türk Mitolojisinde Sirius İzleri” adlı iki bölüme ayrılan bu tezin ilk bölümünde Mu, Atlantis, Eski Mısır, Antik Yunan, Roma, Mezopotamya, Çin, Hint ve Afrika Dogonları incelenmiştir ve Sirius kültürü ile ilişkilendirilebilecek noktalar belirlenmiştir. Tezin ikinci bölümünde ise Türk mitolojisi incelenerek Sirius ile ilişkilendirilebilecek anlatmalara yer verilmiştir. “Sonuç” bölümünde ise incelediğimiz tüm mitolojilerden elde ettiğimiz, birbirleri ile ilişkilendirilebilecek “gök tanrı”, “kurt / köpek”, “yay - ok”, “yıldız” anlatmalarından yola çıkılarak Türklerde Siriusyen kültürün etkisi üzerinde durulmuştur.

Bu tezin ilk aşamasından son aşamasına kadar desteğini benden hiç esirgemeyen ve sürekli olarak beni yüreklendiren sayın hocam Doç. Dr.

İbrahim Dilek'e teşekkür ederim. Bu konuda araştırma yapma heyecanıma ortak olan ve motivasyonumu arttırmak adına elinden geleni yapan eşime ve aileme sonsuz sevgilerimi belirtmek isterim.

Yaprak Pelin ERTÜRK

Ankara, 2011

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ i - iii

İÇİNDEKİLER iv

GİRİŞ 1 - 6

BİRİNCİ BÖLÜM: SİRİUS ve MİTOLOJİLERDEKİ YERİ

a. Mu ve Sirius Kültürü 7 - 12

b. Atlantis ve Sirius Kültürü 13 - 20

c. Eski Mısır ve Sirius Kültürü 21 - 35

d. Antik Yunan ve Sirius Kültürü 36 - 46

e. Roma ve Sirius Kültürü 47 - 49

f. Mezopotamya ve Sirius Kültürü 50 - 63

g. Çin ve Sirius Kültürü 64 - 76

h. Hint ve Sirius Kültürü 77 - 88

i. Dogonlar ve Sirius Kültürü 89 - 96

İKİNCİ BÖLÜM: TÜRK MİTOLOJİSİNDE SİRİUS İZLERİ 97 - 133

SONUÇ 134 - 137

KAYNAKLAR 138 - 142

EKLER 143 - 154

TÜRKÇE ÖZET 155

İNGİLİZCE ÖZET 156

GİRİŞ

Sirius takımyıldızı, Büyük Köpek Takımyıldızı'na bağlı birer yıldız olan "Sirius A" ve "Sirius B" yıldızlarının oluşturduğu bir çift yıldızdır. Bu takımyıldızının yaşının 200.000.000 yıl - 300.000.000 yıl arası olduğu düşünülmektedir. Sirius A, gökyüzünde Güneş'ten sonraki en parlak yıldızdır. Sirius A'nın parlak görünmesinin sebebi; aydınlatma gücünün yüksek olması, Güneş sistemine en yakın sekiz yıldızdan biri olması ve bu sisteme en yakın beşinci sistemde bulunmasıdır. Kütle bakımından Sirius A yıldızı, Güneş'in iki katı bir kütleye sahip olup aydınlatma gücü de Güneş'in yirmi üç katıdır. Sirius B ise bir akcücedir; yaklaşık 120.000.000 yıl önce kırmızı dev olma aşamasını tamamlayan yıldız giderek sönmeye ve dış kabuğunu atmaya başlamıştır. Bugün dış kabuğunu tamamen attığı için parlaklığı sönmüştür; fakat kendini oluşturan atomların, yıldızın ak küçeye dönüşme (çökme) aşamasında bünyesinde sıkışıp kalması nedeniyle ağırlığı artmıştır. Kütleleri hemen hemen Güneş'in kütleleri ile aynı kabul edilmektedir; ama ağırlık bakımından yeryüzünde Sirius B kadar ağır bir element yoktur. Kimi astronomlara göre evrim geçirmiş bir elementten veya bir tür "yoğun demir"den oluşmaktadır (Salt, Çobanlı 2001: 392). Yeryüzünün en ağır elementi olan osminyumun 1.500.000 katı bir ağırlığa sahiptir. Bu yıldızdan alınacak bir kibrit kutusu büyüklüğündeki maddenin yaklaşık elli ton geleceği tahmin edilmektedir (Temple 1999: 81). Sirius B yıldızı, çevresindeki nesnelere müthiş bir çekim kuvveti uygulamaktadır; bu nedenle kendisinden 160.000 kez büyük olan Sirius A'yı çekim kuvveti ile etkilemektedir. Bunun sonucunda Sirius A ve Sirius B birbirleri etrafında, yaklaşık elli yılda (49.9 yılda) tamamlanan bir yörünge çizerek sürekli olarak dönmektedir. Sirius A yıldızı, yerkürenin hemen hemen her bölgesinden gözlenebilmektedir (Bkz. Resim 1); fakat Sirius B'nin gözlemlenebilmesi için en az üç yüz milimetre

açıklıkta bir teleskopa sahip olmak gerekmektedir ki bu, çok güçlü bir teleskoptur. Ayrıca Sirius A ile Sirius B'nin uzaklaşma eğiliminde oldukları bir dönemde, en elverişli koşullara sahip olunarak Sirius B yıldızının gözlemlenmesi gerekmektedir. (Bkz. Resim 2) Sirius A'nın, kuzey yarım küreden en iyi gözlenebildiği dönem kış aylarıdır (18 Şubat, Sirius A'nın en parlak görüldüğü gündür). Koşullar elverişli olduğu zaman gündüz saatlerinde bile Sirius A yıldızını çıplak gözle görmek mümkündür.

“Sirius” adı Latince'den gelmektedir ve en yaygın kullanımı Latince şeklindedir; fakat köken olarak bu kelime Latince değildir. Bu kelime Latinceye de Yunancadan geçmiştir; fakat kelimenin kökeninin Yunanca olduğu da söylenemez. “Sirius” adı, dünya üzerindeki birçok dilde farklı karşılıklara sahiptir. Antik Yunan'da “Seirios” şeklinde kullanılmıştır ve anlamı “parlaklık, ateş; aşırı sıcak gün”dür. Eski Mısır'da “Sopdet” adı verilen yıldızın Eski Mısır dilinden Grekçeye uyarlanmış hali “Sothis”tir. Mezopotamya sahasında Sirius adının “Kak-si-sa”, “Kak-si-di”, “Kak-si-si” şeklinde kullanıldığı görülmektedir. Sanskritçede “Mrgavyadha” veya “Lubdhaka” olarak bilinen Sirius Yıldızı, “avcı” manasına gelmektedir. İskandinavya'da Sirius Yıldızı için “Lokabrenna” denir ve “Loki'nin meşalesi, Loki tarafından yakılmış” anlamındadır. Çinliler bu yıldız takımına “Hu-Şi” adını verir ve bu kelime, “yay ve ok” manasındadır. Japonlar bu yıldıza “Aoboshi” demektedir ve anlamı “mavi yıldız”dır. Dogonların “Sigi”, Bambaraların “Sigo”, Bozoların “Sima Kayne” dedikleri bu yıldıza Araplar “Şi'ra” demiştir ve bu kelime Arapçada “işaret, rehber, kılavuz” manasına gelmektedir (Salt, Çobanlı 2001: 392).

Birçok kutsal kitapta sözü edilen Sirius takımyıldızı, yeryüzündeki birçok uygarlık için de en kutsal yıldız olmuştur. Eskilerin “cennetlerin en görkemli yıldızı” dediği bu çift yıldız ile ilgili Mu, Atlantis, Eski Mısır, Antik Yunan, Roma, Mezopotamya, Anadolu, Çin, Hint; Afrika yerlileri, Hopi Kızılderilileri, İskandinav halkı ve Şamanist Türkler gibi pek çok medeniyetin ve topluluğun kendi içinde çeşitli inanmalara, anlatmalara ve pratiklere sahip olduğu görülmüştür. Sümer'de “Evrenin Yargıcı”, Eski Mısır'da “Yüce Rızık

Verici”, Dogonlarda “Rahmet Yıldızı”, Bozolarada “Göz Yıldızı”, Bambaralarda “Bilginin İki Yıldızı”, Zend Avesta’da “Muhteşem Yıldız”, Markiz Adalarında “Yüce Yıldız”; Antik Yunan’da, Roma’da ve Perslerde “Köpek Yıldızı”; Çinlilerde “Yay ve Ok Yıldızı” gibi manalar ile bilinen bu çift yıldız ile ilgili araştırmalar derinleştirildikçe “Siriusyen kültür” adı altında yepyeni bir kültür dairesi ile karşılaşmıştır. En gelişmiş medeniyetlerin yer aldığı coğrafyalarda Sirius’un aynı şekilde tasvir edildiği, benzer anlatmalara sahip olduğu ve etrafında oluşturulan pratiklerin birbirini andırdığı dikkati çekmiştir.

Siriusyen kültürün temelinde, Sirius’ta (Sirius A’dan ziyade Sirius B’de) ikamet eden Tanrı ve onun elçileri olan Sirius varlıkları mevcuttur. Bu varlıklar, Siriusyen kültürü çeşitli zamanlarda çeşitli topluluklara yaymak ile görevlendirilmiştir. Tanrının yardım etmek istediği milletlerin, ilerlemesini istediği medeniyetlerin doğuşlarında veya yükselişlerinde ortaya çıkan bu Tanrı elçileri, Tanrının yardımlarını yeryüzüne bizzat getirmiştir. Bu kültürün temeli Mu ve Atlantis’e dayandırılmaktadır. Bu iki kıta yok olmadan önce Sirius elçileri veya Atlantis rahipleri tarafından Eski Mısır’a Sirius sırlarının getirildiği ve Eski Mısırlı din adamlarının bu konuda eğitildiği düşünülmektedir. Bir sır şeklinde getirildiği ve bilgisinin herkese verilmemesi gerektiği için de Mısır mabetlerinin derinliklerinde saklı tutulduğu ve kimseye açıklanmadığı bilinmektedir. Eski Mısır dışında önemli uygarlıklara da bu tip elçilerin veya Sirius’a işaret eden müdahalelerin geldiği fakat bunların da birer sır olarak kaldığı inanmalardan, anlatmalardan ve pratiklerden anlaşılmaktadır.

Siriusyen kültür üzerine yapılan araştırmalar birkaç ortak sembolde birleşmiştir. Karşılaştırmalı bir mitolojik çalışma yapıldığında bir takımyıldızından bahsedildiği için ilk olarak mitolojilerdeki “gök” sembolü değerlendirilmelidir ve burada Sirius izleri aranmalıdır. “Gök” sembolünün dünya mitolojilerinde, çoğunlukla yaratıcı, besleyici, iyiliğin geldiği, tanrı veya tanrıların bulunduğu, tanrısal müdahalelerin yeryüzüne ulaştırıldığı kaynak olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Yağmur, şimşek, gök gürültüsü vb.

doğa olayları eski çağlarda açıklanamadığı için Güneş, Ay ve yıldızlar gibi çeşitli güçlere ve en önemlisi ışığa sahip olan gök cisimleri, insanlar tarafından anlamlandırılmaya çalışılmış ve bu nedenle “gök” kavramı her zaman diğer kavramlara nazaren daha etkili ve sorgulayıcı olmuştur. Göğün, görebildikleri kısmından daha fazlasına sahip olduğunu bilenler tarafından ortaya çıkan mitolojik tasvirler ve anlatmalar zamanla bilimsel açıklamalar ile örtüşmeye başladığında, aslında bizim “ilkel” diye nitelendirdiğimiz toplulukların esrarengiz bir şekilde gerçeği bildikleri ortaya çıkmıştır. Bu da araştırmacıların ilgisini fazlasıyla mitolojik anlatmaların bugün ile olan bağına çekmiştir. Bugün birçok araştırmacı yaptıkları karşılaştırmalı incelemelerde en eski medeniyetlerin, bizden daha ileri bir bilim seviyesine sahip olduklarını; fakat sahip oldukları bilim sırlarını da kendileri ile birlikte götördüklerini fark etmiştir. Einstein bu sırlar için: “Bizim bilmediğimiz bazı sırlara eskilerin vakıf olduklarını kabul etmek zorundayız.” demiştir. Eskilerin sahip oldukları ve onlarla birlikte giden sırların, Sirusyen kültürün dünya üzerindeki gelişmiş medeniyetlerde görülmesi ve bu medeniyetlerin Sirus’a ait inanmalara sahip olması ile ilişkilendirilebileceğini düşündüğümüz için bu tez çalışmasında bu konu ele alınmıştır.

İnsanoğlu yıldızları anlamlandırılmaya çalıştıkça yıldızlardan gelen kozmik etkileri fark etmiştir ve yıldızların sahip olduğu güce saygı duymaya başlamıştır. Dünya üzerinde bazı coğrafyalarda çeşitli dönemlerde yıldızlara tapıldığı dahi görülmektedir. Eskiler, değişik doğumlar ve büyük değişimler sırasında her şeyin, o anda ortaya çıkan ve tüm canlıları etkilediği düşünülen bir ya da birkaç takımyıldızı tarafından belirlendiğine inanmıştır (Hope 1994:305). Bu takımyıldızlarından biri de Sirus’tur. Eski Mısır’da takvim, Sirus’un ışığının güneş tarafından yetmiş gün kapatılmasından sonra tekrar ortaya çıkıp görünmeye başlamasına göre düzenlenmiştir. Eski Mısır inanışlarına göre Sirus’un gökyüzünde tekrar belirmesi, Nil Nehri’nin taşma döneminin geldiğini ve yaz aylarının başladığını Mısırlılara haber vermektedir. Antik Yunan medeniyeti, kaybolduğu dönemden sonra Sirus’un tekrar gökyüzünde belirmesinin, sıcak ve kurak bir yazın habercisi olduğu

inancına sahiptir. Antik Yunan'da ve Roma'da böyle günlere, "köpek günleri" denilmiştir; çünkü böyle sıcak günlerde Sirius yıldızının, köpekler üzerinde anormal davranışlara sebep olabilecek etkilerinin bulunduğu kanaatine varılmıştır. Ege Denizi'ndeki Ceos (Kea) Adası'nda yaşayan Antik Yunan halkı, soğukların azalması için Sirius'a ve Zeus'a kurban kesmiştir ve yıldızın tekrar belirmesini beklemiştir. Onlara göre yıldızın parlaklığı, kendilerini iyi bir talihin bekleyip beklemediğini göstermektedir. Bu tez çalışmasında Sirius yıldızı ile ilgili bunlar ve bunlara benzer inançlar araştırılmıştır.

Mitolojilerde Sirius tanrısı ve bu tanrının elçileri genellikle yoğun bir "ışık" ile tasvir edilmiştir ki başta Sirius B'nin daha sonra da Sirius A'nın aşırı parlak birer yıldız oldukları bilinmektedir. Türk mitolojisinde de Ak Ana, Oğuz Kağan'ın eşleri, Oğuz Kağan'ın gök tüylü gök yelesi kurdu yoğun bir ışık içerisinde ortaya çıkmaktadır. Yine bu noktada da Sirius ile Türk mitolojisi ilişkisi, bu tez çerçevesi içerisinde detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Siriusyen kültür sembollerinin en önemlilerinden biri, dünya üzerindeki tüm mitolojik anlatmalarda sıkça karşılaşılan ve çoğunlukla kendisine Tanrı tarafından kutsallık verilmiş olan "kurt / köpek"tir. Bu hayvan kimi mitolojilerde doğrudan Sirius ile ilişkilendirilmiş, kimi mitolojilerde insanlara rehberlik eden bir tanrı elçisi şekline girmiş, kimi mitolojilerde ölüm ötesine işaret etmiş, kimi mitolojilerde ise bir ulusun atası olduğuna inanılmış olarak yer almaktadır. İnsanlardan daha iyi işittiği, daha iyi koku alabildiği ve daha iyi görebildiği için yani insan duyularının ötesinde bir algılama düzeyine sahip olduğu için mitolojilerde de algı düzeyi yüksek bir topluluğu veya insanların idrak edemediği yüksek hakikatleri simgelemek için bu hayvana yer verilmiştir. Sirius elçileri ile dünya insanların birleşmelerinden melez bir ırkın ortaya çıktığını düşündüren anlatmalar birçok mitolojide yer almaktadır. Bunlar genellikle "kurt başlı" veya "köpek başlı" olarak karşımıza çıkmaktadır. Eski Mısır, Antik Yunan, Hint, Mezopotamya ve Avrupa mitolojilerinde; Batılı kaynaklarda ve Çin kaynaklarında; Kızılderili kabilelerinde ve Şamanist

Türklerde kurt veya köpek başlı ama insan vücutlu varlıklardan bahsedildiği görülmektedir. Afrika Dogonları, kendi tanrılarının “kurt başlı” olduğunu bugün hala anlatmaktadır. Dünya mitolojilerinde yer alan kurt ve köpek ile ilgili daha birçok anlatmayı barındıran bu tez çalışmasında, Türk mitolojisinin en önemli anlatmalarına da yer verilmiştir. Oğuz Kağan Destanı, Ergenekon Destanı, Bozkurt Destanı ve Türk boylarının kurt ve köpek ile ilgili efsaneleri ile Siriusyen kültür arasında bir ilişkinin olup olmadığı bu tez çalışmasında incelenmiştir.

İnsanların en eski çağlardan beri kullandığı bir savaş aleti olan “yay - ok” ikilisi de dünya mitolojilerinde en çok kullanılan sembollerdendir. Bir bütünün iki ayrı parçası oldukları için mitolojilerde genellikle beraber alınan “yay - ok” sembolündeki “ok”, yer ile gök arasındaki etkileşimi ve etkin gücü simgelemek için kullanılmıştır. Ruhsal tesirler birçok mitolojide ok ya da ok biçiminde ışınlar ile sembolize edilmiştir. “Yay” ise genellikle okun kaynağı olan unsuru simgelemek adına kullanılmıştır. Bu sembol Siriusyen kültürde, Sirius A ve Sirius B’nin birbirleri çevresinde yapmış oldukları yörünge hareketinin bir eksenini (oku) esas alarak elli yılda bir yaylar çizerek dolanması (SALT 2010: 356) nedeniyle yer almaktadır. Bu bilimsel açıklamanın, Siriusyen kültüre işaret eden mitolojik anlatmalarda Sirius A ve Sirius B’nin tasviri için kullanılmış olması dikkat çekicidir. Türklerde hakimiyet sembolü olan yay ile elçilik sembolü olan ok, Siriusyen kültürde göğün hakimi olan Sirius ve yeryüzüne gönderilen Sirius elçileri anlatmaları ile örtüşmektedir. Bu tez çalışmasında Sirius’un “yay” ve “ok”u ile Türklerin “yay” ve “ok”u arasında bir ilgi olup olmadığı da araştırılmıştır.

1. BÖLÜM

SİRİUS ve MİTOLOJİLERDEKİ YERİ

a) MU ve SİRİUS KÜLTÜRÜ

Mu kıtasının, Pasifik Okyanusu'nda yer almış olan, Amerika ile Asya arasında bulunan; doğudan batıya 6000 mil, kuzeyden güneye 3000 mil büyüklüğünde bir kıta olduğu söylenir (Churchward 1934a: 10). Mu üzerine yapılan araştırmalar, bu kıtanın 12.000 yıl önce sular altında kaldığını ve bu kıtada 60.000.000 insanın yaşadığını göstermektedir. Hatta bu araştırmalar, ilk insanın bundan 200.000 yıl önce Mu kıtası üzerinde zuhur ettiğini belirtmektedir (Churchward 1934a: 11). 200.000 yıl öncesinden 12.000 yıl öncesine kadar bu kıta üzerinde yaşamış olan milyonlarca insanın tahmin edemeyeceğimiz kadar ileri bir medeniyete sahip oldukları, Mu kıtası batmadan önce bu kıtadan göç eden Mulardan kalan yazılardan, tabletlerden, sembollerden ve efsanelerden anlaşılmaktadır. Başlıca Mu kaynakları şunlardır: Naacal (Mu Rahipleri) Tabletleri, Eski Maya kitapları; Hint, Çin, Burma, Tibet ve Kamboçya da bulunan yazılar ve efsaneler; Merkezi Amerika'da ve Yucatan'da bulunan kitabeler, semboller ve efsaneler; Pasifik adalarında bulunan kitabeler, semboller ve efsaneler; Meksika'da bulunan taş tabletler, Kuzey Amerika'nın güneyinde bulunan yazılar ve kitabeler, Eski Yunan filozoflarının kitapları, Eski Mısırlıların yazıları ve kitapları, tüm dünya üzerinde anlatılan efsaneler (Churchward 1934: 11-12a). Bu kaynakların çoğu bize Mu medeniyetinin ileriliğinin yanı sıra Mu insanların, normal bir insandan daha yüksek algılara sahip olduğunu ve bu

insanların, inisiye¹ sahibi insanlar olduğunu göstermektedir; yani bu insanlar, ruhsal ve kozmik irtibatlar kurabilen, birçok gizli bilgiye sahip insanlardır. Bu özellikleri dini bir eğitim sistemi ile kazanmış değillerdir; çünkü Mu döneminde henüz dinler oluşmamıştır. Mu medeniyetinde kozmik bilgilerin apaçık öğretildiği inisiyatik bir sistem işlemektedir (Candan 2002: 494). 30.000 yıl önce Mu rahiplerince yazıldığı söylenen Naacal Tabletlerinde, Mu insanların sahip oldukları yetilerle Mu adasını yok edecek olan Tufan'dan haberdar oldukları belirtilmiştir ve bu tabletleri, gelecekte Mu medeniyetinin varlığını insanlara gösterebilmek için yazdıkları tabletlere kaydedilmiştir (Candan 2002: 507). Mu insanları, kendilerindeki kozmik ve ruhsal güçlerle adanın yok olacağını önceden bildiklerinden, bundan 70.000 yıl evvel Mu adasından göçmeye başlamışlardır.

Mu adasında yaşayan 60.000.000 insan, on farklı halk ve dört ırktan oluşmaktadır. Bu ırklar; beyaz ırk, siyah ırk, sarı ırk ve kızıla çalan kahverengi derili ırktır. Mu adasından çevre karalara yapılan göçlerde her ırk kendi grubu ile birlikte hareket etmiştir. Ezoterik dünya tarihi araştırmacılarının büyük bir bölümü, halen dünya üzerinde bulunan ırkların ortaya çıkışlarını Mu'nun bu dört temel ırkına bağlamaktadır (Candan 2002: 567). Mu kaynaklarında da, Mu döneminde dünya üzerinde yaşayan başka ırklardan söz edilmemesi, araştırmacıların düşüncelerinde haklı olabileceklerinin ispatı niteliğindedir (Candan 2002: 507). Sembolik yazı, tablo, tablet ve eski vesikalardan Mu ırklarının, “doğu” ve “batı” olmak üzere iki farklı göç yolu üzerinden göç ettikleri anlaşılmaktadır (Churchward 1934a: 16). Doğu'ya gidenler siyah ırk (Negroid – Zenciler), beyaz ırk (Karyenler), kızıla çalan kahverengi derili ırk (Mayalar); batıya gidenler zenci olmayan siyah ırk (Tamiller), beyaz ırk (Nagalar), en açık tenli beyaz ırk (Uygurlar), Moğollar ve Sarı Moğollardır (Candan 2002: 508-516).

¹ İnisiye, inisiyasyon sürecini ifade eden bir terimdir. “İnisiyasyon” kelimesi kök olarak Latince “initiatio”dan gelir. İngilizcede ve Farsçada aynı şekilde geçer. Osmanlı Türkçesi olarak karşılığı “tedris, irşad” olup Türkiye Türkçesindeki anlamı “öğretme, doğru yolu gösterme”dir. Ezoterik yani gizli bilgileri öğrenmek için girilen uzun ve zorlu yolun tamamına “inisiyatik öğrenim” adı verilir. Bu inisiyatik öğrenim sırasında inisiye adayı, inisiyatörün (mürşidin) özel şartlarına bağlanmak suretiyle sirlara vakıf olur (Candan 2002: 540).

Churchward'ın tespitleri, Türklerin kökeni konusunu araştırmak isteyen Mustafa Kemal Atatürk'ün ilgisini çekmiştir ve Atatürk, Churchward'ın eserlerini almış kişilik bir ekibe tercüme ettirmiştir. Mu, Maya ve Türk benzerlikleri konusunda bir araştırma yapması için Atatürk, Tahsin Mayatepek'i Meksika büyükelçiliği ile görevlendirmiştir. Mayatepek'in Meksika'dan gönderdiği raporların özü, onun şu cümlesinde mevcuttur: "Asya'da Uygur, Fırat deltasında Akkad, Mezopotamya'da Sümer, Hindistan'da Naga - Maya, Kızıldeniz'in batısında Mayu ve Etiyopi kıyısında Tamil adlarını alan topluluklar, Pasifik Denizi'nde ilk insanların tezahür ettiği Mu'dan, 'Maya' namıyla 70.000 sene evvel çıkıp bu büyük medeniyeti, bu medeniyetin dilini ve dinini cihana yaymışlardır." (Mayatepek 1936: 1-2).

Mu ırklarının sahip oldukları inisiyatik bilgilerle, dünya üzerinde tam olarak nereye gidip yerleşmeleri gerektiğini bildikleri tahmin edilmektedir; yani rastgele bir yerleşim değil de, özellikle enerji merkezleri seçilerek yapılan bir yerleşim söz konusudur. (Bkz. Resim 3) Uzun süre sadece Ezoterizmin² ele aldığı bu enerji merkezleri konusu artık bilimsel çevreler tarafından da incelenmektedir. İncelemeler sonucu dünya üzerinde canlı ve cansız varlıkları etkilediği görülen "ley hatları"nın, diğer isimleri ile "dünya enerjisi"nin, "telürük enerji"nin, "küresel biyoenerji"nin veya "enerji kanalları"nın var olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu enerji kanalları incelendiğinde bu kanalların, Mu ırklarının göçler sonucu yerleştikleri coğrafi bölgelerde yer aldığı ve kanalların üzerinde en ileri medeniyetlerin kurulup yaşadığı fark edilmiştir. Bu enerji bölgeleri şunlardır: Orta Asya (Özellikle Tibet, Gobi Çölü ve Doğu Türkistan), Mısır, Orta Amerika – Yucatan (Meksika), Arjantin'in kuzeyi ve Anadolu (Candan 2002: 170-172).

Mu kıtası ve ırkları hakkında verilen bu bilgilerden sonra Mu medeniyeti ve Sirius kültürü arasında bir ilişkinin olup olmadığı konusunda

² Ezoterizm: Batınlık demektir. Batın, "iç yüz, içteki; içte kalan, saklı" anlamına gelmektedir. Burada kastedilen "gizli öğreticilik"tir. Bu herkese açıklanmayan, herkese öğretilmeyen, gizli bir yerde ve gizli bir şekilde gerçekleştirilen bir öğretim şeklidir (Candan 2002: 540).

üzerinde durabileceğimiz üç nokta mevcuttur. Bunlardan ilki, Mu adasının çöküşünden sonra Pasifik üzerinde oluşan küçük adacıklardan Paskalya Adası'nda bulunan taş tabletlerin üzerindeki yazılardır. Bu yazılarda şöyle bir ifade ile karşılaşılmıştır: “ ... Atalarımızın ataları tarafından bilindiği bir zamanda, bu ada tüm ülkeyi çaprazlamasına saran düz taşlar ile döşenmiş yollarla kaplıydı. Bu güzel ülkede ‘Göklerin Tanrıları’ hüküm sürerdi...” (Candan 2002: 492). Mu insanların ruhsal ve kozmik güçleri göz önünde bulundurulursa gök ile rahatlıkla ilişki kurabildikleri ve bu nedenle gökten gelen tanrılar ile bir arada yaşayabildikleri sonucu elde edilebilir. Mu'da gök cisimlerinin en önemlisi “Ra” yani “Güneş”tir. Birliği ve bütünlüğü ifade eden, başı sonu olmayan sonsuz varoluşun simgesi olarak kendilerine göğün en dairesel şekli olan Güneş'i seçmişlerdir. Dairenin içi tanrıyı, dışı ise tanrının yansımasını sembolize eder. Her şeyin, iyinin ve kötünün Güneş'ten geldiğine inandıkları için tüm güçlere sahip olan Güneş'i kendi güçlerinin kaynağı olarak gören Mu İmparatorluğu'na, “Güneş İmparatorluğu” denilmiştir. Tanrıyı sembolize ettiğine inandıkları için de kendi tanrılarına “Ra-Mu” ismini vermişlerdir (Candan 2002: 493-494). Yani Mu medeniyetinde Güneş, en önemli gök cisimidir; ama onlar ayrıca “Bu güzel ülkede Göklerin Tanrıları hüküm sürerdi” şeklinde bir ifadeyi yazılarında kullanmışlardır. Burada “Güneş'in Tanrısı” şeklinde bir ifade kullanmadıkları ve tanrı kelimesini çoğul olarak kullandıkları için başka tanrılardan da söz edildiği açıktır. Mu kaynaklarından çok azı günümüze gelebildiği için ve eldeki kaynaklar üzerinde yapılan çalışmalarda astronomik konular ve Sirius ile ilgili bilgiler net olarak verilmediği için “Göklerin Tanrıları” şeklindeki ifadede belirtilen tanrıların, Muların inisiyatik güçleri ile ilişkiye geçtikleri galaktik varlıklar olduğu söylenebilir. Tezimizin ilerleyen bölümünde diğer medeniyetlerle temasa geçtiğine inanılan ve Sirius'tan gelen tanrılardan bahsettiğimizde, Mu medeniyeti ile Sirius'tan gelen tanrıların irtibata geçmiş, hatta onlarla yaşamış olma ihtimali kuvvetlenecektir.

Mu medeniyeti ile Sirius kültürünün alakalı olabileceği düşünülen ikinci konu ise, “Tau”dur. Tau, Mu'da toprağın yeniden hayat bulması, yeniden

çıkış ve zuhur ediş sembolüdür; manası ise “suyu getiren yıldızlar” demektir. Ekvatorun güneyinde görülen ve “Güney Haçı” adını taşıyan muhteşem bir burcun³ timsalidir. Bu burcun, Mu’nun bir köşesinden üstüne doğru yükselmeye başlaması yağmur mevsiminin habercisidir; toprakta cansız yatan tohumlar canlanacak, bitkilere hayat gelecek demektir (Churchward 1934b: 130-131). Mu yazılarında yer alan Tau sembolü bize, Eski Mısır’da Sirius’un ışığının Güneş tarafından yetmiş gün kapatılmasından sonra yani Güneş’in parlak ışığının yanında Sirius’un ışığının yetmiş gün boyunca oldukça sönük kalmasından sonra tekrar ortaya çıkıp kuvvetle görünmeye başlaması sonucu Nil Nehri’nin taşma vaktinin geldiğini hatırlatmaktadır (Holberg 2007: 4-5). Ayrıca Eski Mısır, Yunan ve Roma’da Sirius’un gökyüzünde belirmesi yazın başladığını haber verir (Holberg 2007: 19-20); Mu’da da bitkilerin canlandığı yağmurlu bir mevsim Tau’nun ortaya çıkması ile başlar.

Mu medeniyeti ile Sirius kültürü arasında ilişki kurabileceğimiz üçüncü nokta ise Osiris’tir. Mu üzerine yaptığı araştırmalarda Churchward, Osiris’in Atlantis’te doğduğunu, belirli bir yaşa geldiğinde Mu’ya geçerek Naacal kolejlerinden birine gittiğini ve burada Mu inanışlarını, ezoterik bilgilerini ve kozmik ilimlerini öğrendikten sonra Atlantis’e geri döndüğünü ve Atlantis’te, Mu rahiplerinden öğrendiklerini uygulamaya çalışarak halkı düzeltmek için uğraştığını belirtmiştir (Churchward 1934b: 252). Bunun sonucunda tek tanrılı “Osiris Dini”nin doğduğu söylenir. Halk, Osiris’i çok sevmektedir ve bu sevgi zamanla tapmaya dönüşmüştür. Bunun üzerine Osiris’i kıskanmaya başlayan kardeşi, MÖ 20.000 civarında Osiris’i öldürülmüştür. Osiris’in öldürülmesine rağmen onun halka öğrettiği din, Atlantis’te varlığını sürdürmeye devam etmiştir ve MÖ 16.000 yıllarında Atlantisli bir bilge olan Hermes Trismegistus⁴

³ Burc: "görünme" mânâsıyla gökteki yıldızlara, yıldızların büyüklerine veya bazı yıldızların bir araya gelmesinden (takımyıldızlarından) ortaya çıkan görüntülere denir. Herhangi bir şekilde gösterilen ve kendisine özel bir ad verilen hareketsiz yıldızlar kümesidir (DEVELLİOĞLU 2002: 114)

⁴ Hermes Trismegistus: Yunan metinlerinde “tanrıların habercisi, sözcüsü; kehanetin sahibi; majinin, simyanın, astronominin, astrolojinin kurucusu”. Mısırlılarda “Thoth adlı bilici tanrı, kutsal yazıcı; Osiris’in habercisi; gökyüzü, yeryüzü ve yer altı üzerinde hakim olduğu varsayılan ilah”. “Üç Kere

tarafından bu din Mısır'a getirilmiştir (Churchward 1934b: 265). Hermes'ten, Eski Mısır kökenli Yunanca metinlerde astronominin, tıbbın ve bilgeliğin kurucusu olarak bahsedilmektedir ve Hermes'in, "Hermetizm"⁵ adı verilen, ezoterik bilgilerle (gizli sırlarla) dolu bir öğretinin sahibi olduğu bilinmektedir. Churchward bu öğretinin, Osiris dini olduğunu ileri sürerken Murry Hope gibi bazı araştırmacılar da bu öğretinin, Mu ve Atlantis'e indirilen Sirius kültürünün bir devamı, bu kültürün MÖ 16.000 yıllarında Mısır'a getirilmiş biçimi olduğu görüşündedirler. Burada dikkati çeken bir diğer nokta da hermetik bilgilerden biridir ki hermetizm, eski insanların kökenini dünya dışı olarak göstermektedir. Osiris hakkındaki en önemli nokta ise, "Eski Mısır ve Sirius Kültürü" bölümünde inceleyeceğimiz Osiris ve Sirius B ilişkisidir.

Büyük Hermes" olarak bilinir. Mısır'da şahin başı ile tasvir edilen Hermes'in köpek başı ile de tasvir edildiği görülmektedir (Salt, Çobanlı 2001: 153-154).

⁵ Hermetizm bir felsefi görüş değildir; sonundaki "-izm" eki ona felsefi bir anlam yüklemeyiz (Salt, Çobanlı 2001: 155).

b) ATLANTİS ve SİRİUS KÜLTÜRÜ

Atlantis'in, Atlantik Okyanusu'nun kuzeyinde; Amerika'nın kuzeyi ve merkezi ile Avrupa'nın batısı ve Afrika'nın kuzeybatısı arasında uzanan büyük bir kıta olduğu (Churchward 1934a: 111) ve 11.500 yıl önce battığı söylenmektedir. Bu tarihteki batış, deniz seviyesine kadar olmuştur; daha sonra da bugün bulunduğu düzeye battığı sanılmaktadır (Santesson1989: 81). Atlantis'in yeri hakkında farklı araştırma sonuçları mevcuttur; fakat en kuvvetli sonuç, okyanus yatağından toplanan kanıtlara dayanarak Atlas Okyanusu'nda yer almakta olan Azor Adaları, Madeira ve Cape Verde Adaları ile Kanarya Adalarının, bugün Atlantis'in su üzerinde kalan kısımları olduğu sonucudur. Sadece deniz altında yapılan araştırmalar değil, karalarda yapılan araştırmalar da bu sonucu doğrulamaktadır. Örneğin Azor Adaları civarındaki kayalar, büyük patlamaların ve ani batmaların izlerini taşımaktadır (Hope 1994: 83). Platon, Atlantis'in yüzölçümü konusunda "yaklaşık 600.000 mil kare" demiştir; yani bugün İran'ın sahip olduğu büyüklük kadar bir alana sahip olduğunu belirtmiştir; fakat araştırmalar sonucu bu bilginin doğru olmadığı, Atlantis'in yüzölçümünün 400.000 km² olmasının muhtemel olduğu tespit edilmiştir. Azor bölgesindeki deniz yatağının sınırlarından çıkarılan bir hesaplama da bize dört yüz bin kilometre kareye benzer bir sayı vermektedir (Hope 1994: 143).

Atlantis hakkında en eski yazılı bilgilerin yer aldığı eser, MÖ 9500 civarında Atina'yı fethetmeye çalışan ancak başarılı olamayıp bir gecede yok olan Atlantis'in ve Eski Mısırlıların Atlantis miraslarına ilişkin inançlarının da yer aldığı Platon'un "Critias ve Timaeus" adlı eseridir. Platon, bu eserde Atlantis hakkında bir tarih mi yoksa bir benzetme mi olduğuna emin olunamayan birçok bilgi vermiştir (Santesson 1989: 77). Atlantis'i ve Atlantis halkını tarif eden Platon, Atlantis'in doğal kaynaklarının sınırsız olduğunu;

kıymetli madenlerin, kokulu bitkilerin bol olduğunu ve Atlantis'te sarayların, mabetlerin, limanların, köprülerin ve kanalların her yanı çevrelediğini belirtmiştir (Santesson 1989: 76).

Platon'un Atlantis hakkında verdiği bilgilerin efsane mi yoksa gerçek mi olduğu tarih boyunca çeşitli görüşler uyandırdıysa da 1882'de Ignatius Donnelly (1831-1902) isminde reformcu bir Amerikan senatörün, "Atlantis, Tufan Öncesi Diyar" ismindeki eserinin baskısı ile Atlantis konusu yeni bir boyut kazanmıştır; çünkü bu eser, Platon'un anlattığı Atlantis'i doğrulamaktadır. Atlantis konusunda titiz bir bilimsel çalışma olduğundan "başyapıt" olarak değerlendirilen bu eser, dünyada büyük bir yankı uyandırmıştır. Hatta bu eseri okuyan İngiltere Başbakanı Gladstone, Atlantis'i bulmak için bir keşif seferi düzenlemeyi önermiştir; ancak bu öneri meclisten geçememiştir. Donnelly eserinde Atlantis'in yeri için, Akdeniz'in girişi karşısında, Atlas Okyanusu'nda olduğunu söylemiştir. Atlantis'i, insanlığın ilkellikten uygarlığa geçtiği bir yurt olarak nitelendirmiştir. Atlantis'in zamanla yüksek nüfuslu ve güçlü bir ülke olduğunu; oradan göçen halkların Meksika Körfezi, Mississippi Nehri, Amazonlar, Güney Amerika'nın Büyük Okyanus sahilleri, Avrupa'nın ve Afrika'nın batı sahilleri, Baltık Denizi, Karadeniz ve Hazar Denizi civarlarında uygar topluluklar kurduklarını belirtmiştir. Donnelly bu bilgileri ve Atlantis hakkında söylediği daha birçok bilgiyi kanıtlamak için, Congress Kütüphanesi'nde ve Smithsonian Enstitüsü'nde araştırmalar yapmış ve bu araştırmalar sonucu "Atlantis, Tufan Öncesi Diyar" adlı eserini oluşturmuştur. Eski ve yeni dünya arasındaki etnik, mitolojik ve dini alanlardaki benzerliklere; jeolojik, coğrafi, bitki ve hayvan türlerindeki benzerliklere ve dil, sanat, mimari, tarım ve evcil hayvan konularındaki benzerliklere işaret eden altı yüz elli kanıtı toplayarak bunların ortak bir kaynaktan geldiğini bu eserde ve diğer eserlerinde vurgulamıştır (Donnelly 1976: 148).

Atlantis konusunda yararlanılan en eski kaynaklar arasında Yunan, Maya ve Mısır kayıtları ile Brahma tabletleri de yer almaktadır (Churchward

1934a: 117). Bu kaynaklar dışında Atlantis'in izlerine mitos, söylence ve eski geleneklerde rastlanılmıştır (Hope 1994: 142).

Söylencelere ve geleneklere göre Atlantis halkı üç ırktan oluşmaktadır:

a) Uzun boylu, beyaz tenli, sarışın veya kumral sakallı; kibar; bilim, hukuk, bilgi ve tıbbın taşıyıcısı insanlar.

b) Amerika Kızılderilileri ile akraba, kızıl veya bakır tenli insanlar.

c) Açık veya buğday tenli, ela veya kahverengi gözlü, koyu renk saçlı ve kısa boylu insanlar (Hope 1994: 146).

Görünmeyen ve bilinmeyenle ilgili insanlığa haberler veren ve bir çeşit medyumluk gücüne sahip olup "modern çağın kahini" olarak bilinen Amerikalı Edgar Cayce (1877-1945), Atlantislilerin düşünce yolu ile iletişim kurabilme yeteneğine sahip olduklarını ve hiç konuşmadan, her seviyede, mükemmel bir şekilde anlaşmalarının mümkün olduğunu söylemiştir. Çok uzak mesafelere mesaj gönderebildiklerini, ayrı oldukları zamanlarda bile birbirleri ile iletişim kurabildiklerini belirtmiştir. Atlantislilerin akıllarını kontrol edebilme yetenekleri ile "gökten gelen çok güçlü beyin sahibi ziyaretçiler"le bile eşit düzeyde bağlantı kurabilme özelliğine sahip olduklarını söyleyen Cayce, Atlantislilerin bilinmeyenleri çözme, matematik, felsefe ve daha birçok alanda zaten başarılı olan özelliklerini, gökyüzünden gelen ziyaretçilerden aldıkları öğüt ve tavsiyelerle birleştirdiklerinde ileri düzeydeki bilimsel yeteneklerinin iyice geliştiğini ifade etmiştir (Andrews 2002: 62-63).

Atlantislilerin geleceği görme ve yerin altında görünmeyen su veya madenleri hissedebilme (radyestezi) gibi doğuştan gelme yetenekleri olduğu söylenmektedir. Yeraltında su vb. aramaya yarayan çatal çubuklar gibi araçlarla çalışırken dünyanın yüzeyini kaplayan manyetik enerjinin doğal akışını fark etmişlerdir. Topraktan gelen bu manyetik enerjinin kaynağı, yeryüzünün içerisindeki dış kabukta bulunan erimiş demirdir. Sıvı demirin içerisindeki serbest elektronlar, manyetik alanları oluşturan bir akım meydana getirir. Bu manyetik alanın dünya yüzeyindeki yoğunluğu bölgeden bölgeye

ve günden güne değişmektedir. Günümüzde manyetik alanın yoğunluğu her yüzyılda %6 oranında azalmaktadır. Bu şekilde devam ederse manyetik alan, bin beş yüz yıl sonra tamamen yok olacaktır (Andrews 2002: 175-176). Gökten gelen ziyaretçilerin Atlantislilere, yeryüzünü çevreleyen manyetik enerji dalgalanmalarını kanalize edip onların kullanımına uygun bir şekle getirmeyi öğrettikleri düşünülmektedir. Yüksek doğal enerjinin bulunduğu yerlerdeki insanların zihinleri, kuvvetle inandıklarında bedenlerinden daha fazla güce sahip olur. Buna bir de manyetik enerji ve ses eklenince Atlantislilerin, kendilerini ve kocaman cisimleri havaya kaldırıp hareket ettirdikleri sonucuna varılabilir (Andrews 2002: 176-177). Bu da bize piramitlerin yapımı ile ilgili bir ipucu vermektedir. Atlantisliler, gökyüzünü gözlemlemek için büyük yapılar inşa etmiş, elverişli yüksek yerlere gözetleme kuleleri yerleştirmişlerdir. Böylelikle yukarıdaki aleme daha yakın olup gökten gelen ziyaretçilerle iletişim kurmuş ve piramit şeklindeki yapıların esrarengiz bir güç çektiklerini öğrenmişlerdir. Atlantisliler yukarıda gökten, aşağıda yeryüzünden kanalize olan enerjiyi arttırmak için yüksek yerlere piramitler inşa edip yakınına veya tepe noktasına bol miktarda kuartz kristali yerleştirmişlerdir. Piramitlerden aldıkları enerji ile Atlantisliler zihinlerini güçlendirip öğrenme yeteneklerini arttırmışlardır. Gökten gelenlerin ziyaret ettikleri bölgeler olduğuna inanılan Meksika'da, Mısır'da ve Sümer ülkesinde de benzer yapı özellikleri taşıyan piramitlerin mevcut olması, bu yapıların gökten gelen ziyaretçilerin öğrettiği bir mimari ile yapıldığı görüşünü doğrulamaktadır (Andrews 2002: 135). Atlantislilerin, gökten gelen ziyaretçilerin yardımı ile çeşitli hava taşıtları yaptıkları da söylenenler arasındadır (Andrews 2002: 159). İşte bu işaretler bize, koca taş blokların ve yapıldığı söylenen hava taşıtlarının gökten gelenlerin yardımı ile yoğunlaşan enerji sayesinde yerden yükselebildiklerini ispat etmeye çalışmaktadır.

Edgar Cayce, Atlantis'in son zamanlarında dünyaya gelen hava taşıtlarından bahsetmiştir ve bu taşıtlarla gelenlerin Atlantislileri, yok olma tehlikesine karşı uyardıklarını söylemiştir (Andrews 2002: 161).

Atlantislilerin bazıları enerji konusu üzerinde çalışırken bazıları da astroloji ve astronomi ile ilgilenmişlerdir. Poseidon Tapınağı'nın en üst bölümünde, mükemmel donanımlı bir gözlem yerlerinin olduğu ve burada Güneş, Ay ve yıldızlar ile ilgili çalışmalar yaptıkları söylenmektedir. Astronomlar zamanlarını, yıldızlardaki halkları yöneten tanrıların istediğini anlayabilmek için araştırmalar yapmaya adanmışlardır (Andrews 2002: 179). Atlantisliler için astronominin önemli olmasının bir sebebi de, yeryüzündeki manyetik alanlara ait enerjinin Güneş'in, Ay'ın ve yıldızların durumuna göre değişiklik gösteriyor olduğunu bilmeleridir. Örneğin Dolunay zamanı gün batımında, Güneş ve Ay tutulmalarında manyetik aktivite zayıflamaktadır. Manyetik enerjinin kesildiği anlarda ise Atlantis'te havada duran cisimlerin ve insanların yere düştüğü ifade edilmiştir (Andrews 2002: 180-181).

Atlantis'in sahip olduğu din ile ilgili yazılı ve sözlü kaynaklardan öğrenilen, Güneş'e tapmanın Atlantislilerin zahiri dinini oluşturduğudur. Bununla beraber yüksek mertebeli ruhban tarikatı üyelerinin gözettiği, deniz ve yıldız tapımı üzerinde temellenen batınî geleneğin de bulunduğu ve bu güçlerin, güneş dinininkinden daha şiddetli olduğu bilinmektedir (Hope 1994: 172). Kendileri ile daha yüksek varlıklar arasındaki bağdan haberdar olan Atlantis halkı hayatlarını, çevrelerindeki muhteşem doğaya ve göğe tapmaya; doğayı ve göğü korumaya adanmıştır (Andrews 2002:61). En kaba hatlarıyla Atlantis dini, sevecen ve kurbansız bir dindir; ayrıca Güneş, gezegenler ve sabit yıldızlar gibi yeryüzü dışı olgular aracılığı ile tezahür eden evrensel bir yaratıcı güçle de ilintilidir (Hope 1994: 175).

Mitoloji, folklor ve dil konusunda uzman olan ve Atlantis de dahil olmak üzere birçok medeniyet ile ilgili çalışmaları bulunan İskoç Lewis Spence, Atlantis panteonunun (Atlantis halkının bütün tanrılarının) Atlas, onun dokuz erkek kardeşi, annesi Cleito (Poseidon'un yani Neptün'ün eşi) ve kardeşi Cronus (Satürn)'dan oluştuğu görüşündedir. Bu bize, Atlantis dininin gökle ilişkisinin en açık göstergesidir. Atlantislilerin göksel kürelerle uyum içinde çalışma gereksinimi, böyle bir dine sahip olmaları nedeniyle bir zorunluluk

olarak görülmüştür; bu uyumu da göksel iletişim becerilerine sahip olan rahip-astrologlar sağlamıştır (Hope 1994: 174-175).

Platon'un Critias ve Timaeus'unda uzun bir süre Atlantis'in Poseidon (Roma mitolojisinde deniz tanrısı Neptün) tarafından yönetildiğinden bahsedilir. Poseidon ülke yasalarını koyan, ülkeyi kuran ve yöneten, buyrukları dinlenen, "çok güçlü" bir yöneticidir. Poseidon'un, evini yaparken kullandığı insanüstü güçleri ile Altın Kapılar Şehri için büyük kanallar kazdığı söylenmektedir. Poseidon, kendisine birçok çocuk doğuran ölümlü bir kadınla evlenmiştir. İncil'de bu konu ile ilgili şöyle bir tarif vardır: "İnsanların kızları ile evlenen tanrıların oğulları." (Andrews 2002: 161). Poseidon'un "çok güçlü" olarak tarif edilmesi ve ondan "tanrının oğlu" olarak bahsedilmesi, "ilahi gen"e sahip olmasından dolayıdır. Platon, Atlantis'in yok oluşuna Poseidon'un sahip olduğu ilahi genin, adaletsiz ihtiraslar ve iktidar hırsı ile sulandırılmasını sebep göstermiştir (Hope1994:170). Poseidon'un ilahi geninin bu gezegen dışında bir yerden kaynaklı olduğu söylenir; yani Poseidon ya gökten gelmiş bir tanrıdır ya da gökten gelen bir tanrının oğludur. İşte Sirius da, dünya mitolojilerinde "gökten gelen tanrılar" için gökyüzündeki en gözde nokta olarak bilinmektedir.

Atlantis konusunda Murry Hope, "Atlantislilerin bu gezegenin dışındaki evren konusunda düşleyebileceğimizden çok fazla bilgi sahibi olduklarına inancım ve gelecekteki bilimsel buluşların bu görüşü destekleyeceği konusundaki görüşüm tamdır." şeklinde görüşlerini belirtmiş ve Sirius ile ilgili olarak da "Benim görüşüm, gezegenimizin uzak tarihinde bir Sirius bağlantısının gerçekleşmiş olduğu yönünde. Ancak bu bağlantının Atlantis uygarlığının oluşum dönemine rastladığı fikrindeyim." demiştir (Hope 1994: 175).

Avrupa, Amerika ve Afrika gibi Atlantik Okyanusu'nun iki yanında bulunan kıtalardan derlenen ayin ve halk anılarından çıkartılan bilgiler, bu kıta halkları arasında güçlü bir etnik ve genetik akrabalığın olduğunu işaret etmektedir. "Denizlerin ötesinden" gelen, sevgi ve mutluluk mesajları getiren,

yerlilere uygarlığın inceliklerini öğreten ziyaretçiler ile ilgili tasvirler, Atlantik Okyanusu'nu çevreleyen tüm topraklarda mevcuttur. Bu ziyaretçilerin Atlantisli olduğu görüşü ağırlıktadır (Hope1994: 216). Atlantisli izlerini Atlantik Okyanusu çevresindeki medeniyetlerde bulabilmemiz açısından Sirius, bu konudaki en önemli ipuçlarındandır; çünkü Atlantisli için özellikle sabit yıldızlar, gök ile ilgili kutsal bir anlama işaret etmektedir (Hope 1994: 175) ve bu, birçok medeniyette karşılaşacağımız bir unsurdur. Bu unsuru en belirgin olarak Eski Mısır'da görmek mümkündür. Bilim adamları, mitoslar ve âdetler arasındaki benzerliğe dayanarak birkaç yeri, olası Atlantis sömürgeleri arasında saymaktadır ve bunların ilki, Mısır'dır (Hope1994: 185). Mısır, tarih sahnesine girişinden itibaren "olgun", "mitolojik çağdan ve kahramanlık çağlarından yoksun" bir medeniyettir; sanki ülke, çocukluk ve gençlik dönemini hiç yaşamadan olgunluk dönemine ermiş gibidir. Eski Mısır sanatı incelendiğinde, yine aynı gelişmişlikle karşılaşmıştır ve sanatlarının arkaik bir döneminin olmadığı görülmüştür (Hope 1994: 186-187). Bu da bize, bu çağların daha önce başka bir medeniyet bünyesinde yaşandığını göstermektedir ve büyük ihtimalle bu medeniyet, Atlantis'tir.

Mısır tarihinin ilk dönemlerinde Sothic (Sirius) yıldızının güçlü bir motif olduğu görülür. Sirius, Mısır halkı tarafından "Büyük Rızıkverici" olarak bilinmektedir (Hope 1994: 188). Mısırlıların bir de Köpek Yıldızı (Sirius A ve Sirius B'den oluşan ikili takımyıldızı) takvimleri mevcuttur. Bu bilimsel çalışma ürünü takvimin ve Sirius motifinin Mısırlılara, Atlantis rahiplerince kazandırıldığı görüşü yaygındır (Hope 1994: 187).

Sothic (Sirius) yıldızı, Güneş ile aynı anda doğabilen bir yıldızdır; hatta sabit yıldızlar arasında bunu yapabilen tek yıldız Sirius'tur. Sirius'un Güneş ile aynı anda doğmasına "helyak doğuşu" denir. Mısırlılar takvimlerini Güneş'e göre değil de, Sirius'un helyak doğuşuna göre hazırlamışlardır ve Nil Nehri'nin taşma dönemini Sirius'un helyak doğuşuna göre hesaplamışlardır. Tüm sivil sözleşmeler, üç yüz altmış gün ve Neterlere (Osiris, İsis, Seth, Neftis ve Horus) ayrılan beş artık günden oluşan "belirsiz yıl"a göre

tarihlenmektedir (Hope 1994: 187). Neterler, Mısır yazılı belgelerinde Tufan'dan sonra ülkeyi yönettiği söylenen "yarı tanrı" varlıklardır. Horus'tan sonra Neterlerin ülke yönetimini insanlara bıraktığı söylenmektedir.

Sirius'un helyak doğuş hareketi sayesinde Güneş'in, Sirius karşısındaki konumunun da aynı yönde ve hemen hemen aynı ölçüde sapmaya uğraması ilginç bir noktadır. Bu ilgi çekici nokta nedeniyle Sirius'un, Güneş sisteminin devre merkezi olduğu öne sürülmüştür (Hope1994: 188). Bu da bize, Atlantislilerin sabit yıldızlara verdiği önemi ve bu konuda inanç sahibi olduklarını hatırlatmakta ve bu özelliklerin, Mısırlılarda da devam ettiğini göstermektedir.

Atlantis'in yok oluşunda Sirius'un rolü olduğunu söyleyen bilim adamları mevcuttur. Sirius, dünya iklimi üzerinde belli bir etkiye sahip olan bir yıldızdır ve birkaç derecelik dahi olsa iklimde yaratabileceği bir değişiklik, yeryüzündeki tüm yaşamı etkileyebilecek güçte olacaktır. Atlantis'in birden yok olması ile Sirius'un hareketlerinin bir bağlantısı olabileceği bilim adamlarınca belirtilmektedir (Hope 1994: 189).

c) ESKİ MISIR ve SIRIUS KÜLTÜRÜ

Mısır uygarlığı, antik dönemin en önemli uygarlıklarından biridir. Bu uygarlık, Kuzeydoğu Afrika'daki Nil Nehri çevresine yayılmıştır. Uygarlığın yayıldığı bölge, bugünkü Mısır topraklarını da içine almaktadır. Tarihçiler, Aşağı Mısır ile Yukarı Mısır'ın MÖ 3000 dolaylarında birleştiğini ve bu birleşmenin de Mısır uygarlığının başlangıç tarihi olarak düşünüldüğünü belirtmektedir. Bazı kaynaklar bize bu tarihin MÖ 3100'e kadar gidebildiğini, bazı kaynaklar ise bu tarihin MÖ 2850'ye kadar gerileyebildiğini göstermektedir (Şenel 2009: 463).

Mısır uygarlığı, firavun hanedanlarına göre Hanedanlar Öncesi, Erken Hanedan, Eski Firavunluk, Orta Firavunluk ve Yeni Firavunluk olmak üzere dönemlere ayrılmıştır. Hanedanlar Öncesi dönem, Aşağı Mısır ile Yukarı Mısır'ın birleşme dönemidir. İki ayrı bölge tek bir uygar kültür oluşturmaya başlamıştır. Bu dönem anıtsal çapta yapılar ve yazı gibi uygarlık kurumları biçimlendirilmeye başlanmıştır. Erken Hanedanlık döneminde ise firavunluğun ilk başkenti olan Memfis kurulmuştur. Yukarı Mısır'da "mastaba" denilen yer altı mezar odaları şeklindeki Sakkara Firavun Mezarları inşa edilmiştir. Bu dönemde yazının, anıtlar üzerinde tarihsel olayların kaydında, kamu yönetiminde ve dinde yaygınlaştığı görülmüştür (Şenel 2009: 468 - 469). Üçüncü dönem olan Eski Firavunluk dönemi, Gize'deki ünlü piramitlerin yapıldığı dönemdir (MÖ 2575-2134). Dördüncü dönem olan Orta Firavunluk dönemi (MÖ 2040–1640) ise, Eski Firavunluk ile Orta Firavunluk dönemleri arasındaki boşlukta (ilk ara dönemde) yaşanan ülkenin bölünmesi sorunu, iç savaşlar, tabakalar arası savaş, toplumsal kargaşa ve bunların sonuçlarından doğan ekonomik ve kültürel gerilemenin engellenmeye çalışıldığı dönemdir. Mısır'ın ikinci ara dönemi, Orta Firavunluk döneminden çıkış ile Yeni

Firavunluk dönemine giriş arasında yaşanmıştır. Bu dönem Mısır, Hiksoslar⁶ tarafından fethedilmiştir. MÖ 1550 civarlarında Mısır, Hiksosların elinden kurtarılmıştır ve böylece Yeni Firavunluk dönemi başlamıştır (MÖ 1550-1070). Bu dönemde, Eski Firavunluk döneminde yapılmaya başlanan tapınak inşalarının sayıları bir hayli artış göstermiştir ve bu tapınaklar, Mısır'ın en büyük ekonomik gücü haline gelmiştir; çünkü tapınaklarda binlerce köle çalıştırılmıştır, tarım arazilerinin birçoğu bu tapınakların sınırları içerisinde kalmıştır ve hayvancılık da bu sınırlar içerisinde yaygınlaşmıştır (Şenel 2009: 472-481).

Araştırmalar sonucu, Mısır uygarlığının Hanedanlar öncesi dönemi hakkında çok fazla bilgiye erişilememiştir. Fakat bazı araştırmacılar ve bilim adamları, Mısırlıların tahmin edildiğinden çok daha önce yüksek uygarlık düzeyine eriştiklerini ve Mısır'ın ilkel bir dönem geçirmeden direkt olarak uygar bir toplum şeklinde tarih sahnesinde yer aldığını iddia etmişlerdir. Lubicz, Mısır bilim, tıp, matematik ve astronomisinin modern yazarların asla kabule hazır olmadıkları ölçüde gelişmiş olduğunu ve Mısır kültüründeki öğelerin daha en başından itibaren eksiksiz görüldüğünü saptamıştır. Bilimsel, sanatsal ya da tarımsal teknikler ve hiyeroglif sistemi hiçbir gelişme döneminden geçmemiş gibidir. Hanedanlar boyunca geriye gidildikçe başarı düzeyinin arttığı görülür (Hope 1998: 43). Bu konuda Fransız filozof Ernest Renan şöyle demiştir: “Mısır, ta başından beri olgun, yaşlı gözüküyor. Sanki mitolojik kahramanlık dönemlerini hiç yaşamamış. Sanki hiç genç olmamış. Uygarlığının emekleme dönemi, sanatının kadim bir süreci yok gibi. Eski krallık dönemi uygarlığı, yeni yeşeren bir uygarlık değil, olgun bir görünüm sergiler.” (Hope 1998: 21-22). Charles Berlitz de “Atlantis'in Esrarı” isimli kitabında Ernest Renan'ın söylediklerinin devamı sayılabilecek nitelikte bir açıklamada bulunmuştur: “Mısırlılar, çok eski zamanlarda anavatanlarından uygarlık, yazı sanatı ve gelişmiş bir dil getirerek Nil kıyılarına yerleşmiş

⁶ Hiksoslar: Hiksos, Mısır dilinde “yabancı krallar” demektir. Asya kökenli bir kavimdir (<http://blog.milliyet.com.tr>).

yabancılardı. Güneşin battığı yönden gelmişlerdi ve insanların en eskileriydiler.” (Berlitz 1976: 135).

Mısır’da uygarlığın başlangıcı ile ilgili çok sayıda tarih önerilmektedir. Bu tarihler MÖ 30.000’lerden MÖ 15.000’lere kadar uzanır. Bu veriler de bize, başlangıcı olmayan bir uygarlık olan Mısırlıların, Atlantislilerin bir devamı olduğu sonucunu gösterebilir. Ayrıca Atlantislilerin sahip oldukları Sirius inanışlarının devamı daha da belirgin şekilde Mısırlılarda görülmeye başlandığı için Atlantisli rahiplerden ezoterik bilgilerin devralındığını söylemek de mümkündür. Tezimizin “Atlantis ve Sirius Kültürü” başlığı altındaki bölümünde Sirius motifinin ve Sothis (Sirius) takviminin Mısırlılara, Atlantis rahiplerince kazandırıldığı görüşünün de yaygın olduğunu belirtmiş olmamız dikkati bu noktaya çekmektedir.

Eski Mısır’da Sirius, “Şpd” ya da “Şpdt” olarak bilinmektedir. Bazen “Sept” olarak hecelenmiş ve bu şekilde telaffuz edilmiştir (Temple 1999: 123). Murry Hope, Eski Mısır ve Sirius üzerine araştırmalar yaparken eski inançlarını sürdüren bazı bilge Mısırlılarla tanışmış ve onlardan çeşitli bilgiler almayı başarmıştır. Bu bilgilere göre, Mısırlıların yıldız sisteminin adı “İsis Yıldızı”dır. Onlar bu yıldızla “Yeni Gün” veya “Yeni Yıl” yıldızı da derler. Beş büyük Neter’in (İsis, Osiris, Set, Neftis ve Horus adlı yarı tanrıların) doğumunu kutlayan yıldız da odur. Neterler o yıldızdan Mısır halkına gelmiştir. Yüzleri ışıltılıdır. Ağzlarından çıkarttıkları seslerle taş dağlara ayak izlerini bırakan, sesleri tanrıya saygıyı emreden; kuzeydeki kusursuz dağları yapan, kanatları olmadan gökte yol alan, düşünceleri ile nehirlerin yollarını değiştiren hep onlardır. Yüzleri ışıltılı olanlarla Mısırlılar evlenmiş ve onlarla yaşamışlardır. Yüzleri ışıltılı olanlar, vahşilerin geleceğini önceden bildirmişlerdir. Günü gelince o vahşilerin, yüzleri ışıltılı olanlara boyun eğeceklerini ve yüzleri ışıltılıların da şimdilik yüzleri saklı olmakla birlikte bir kez daha bu halkla (Mısır halkı ile) buluşacaklarını ve yeni çağı başlatacaklarını söylemişlerdir (Hope 1998: 87-88). Bu bilgileri değerlendirecek olursak Sirius ile ilgili önemli bir ipucuna ulaşırız; İsis’in

yıldızı, Sirius A yıldızıdır. Bu yıldız İsis döneminde “Büyük Rızık Verici” de denir. O halde Büyük Rızık Verici Sirius A, Mısırlılara gelen yüzleri ışıltılılardan İsis’in asıl yaşadığı yerdir. (Bkz. Resim 6) O halde İsis, Osiris, Set, Neftis ve Horus’un Sirius A ve Sirius B’den gelen tanrılar ya da ziyaretçiler olduğunu söylemek mümkündür.

Eski bir metinde İsis şöyle demektedir: “Ben bu bölgelerin kraliçesiyim; ölümlülere buğdayın ve hububatın sırrını ilk açıklayacak olan benim. Ben Köpek Takım Yıldızı’nda doğanım. Sen, benim süt annem olan ey Mısır, yeniden sevin.” (Emmanuel 1995: 13). Sirius, Büyük Köpek Takım Yıldızı’nda olan bir çift yıldız olduğuna göre İsis’in söyledikleri onun Sirius A’dan geldiğini doğrular niteliktedir.

Murry Hope bu araştırmalarına bir de Hermes Trismegistus’un “The Virgin of the World” (Alemın Bakiresi) adlı metnini eklemiştir. Bu metin, Hermes’in Hermetizminin ilkelerini içeren bir metindir. Metin, bir yüksek rahip ile bir acemi arasındaki diyalogdan oluşur. “Alemın Bakiresi” ve yüksek rahip, İsis’tir. Acemi ise İsis’in oğlu Horus’tur. İsis metin boyunca oğlu Horus’u Hermetizm konusunda eğitir (Temple 1999: 142). Metinde şu cümleler yer almaktadır:

..... ve Tanrı kutlu sesinin tınısıyla bütün eşyayı tamamlayarak şu şekilde konuştu:

“Gidiniz, ey kutlular, sizler kudretli bir efendinin çocuklarısınız. Şimdilik ne icatlar için bir girişimde bulununuz ne de benim alemimi etkin hizmetinizden mahrum bırakınız.”

.....

Böylece Unsurlar yakınmalarını bırakıp Üstat’ın emriyle yerlerine çekildiler. Her biri kendi yetki ve yönetimini uygulamaya başladı.

Sonra Horus (İsis’in oğlu) şöyle dedi:

“Anne, o halde Dünya (yeryüzü), Tanrı’nın akışını nasıl aldı?”

İsis dedi ki:

“Sana bu doğumun öyküsünü anlatamayabilirim; çünkü onun inişinin kökenini tasvire izin verilmez. Ey kudretli gücün oğlu Horus, sonradan ölümsüz tanrıların nasıl doğduğu insanlara açıklanmasın diye hakim Tanrı, evrensel koruyucu ve mimar, bir zaman için kudretli Osiris’i ve güçlüler güçlüsü İsis’i gönderdi, insanlara yardımcı olsunlar diye. İnsana yasağı, yemeği ve sığınacak yeri onlar verdiler.

Onlar, der Hermes (tıbbın ve bilgeliğin kurucusu), benim bütün kayıtlarımın sırlarını bilmeyi öğrenecek olanlardır ve onları birbirinden ayırabilecek; bir kısmını kendilerine saklayıp ölümlü insanların yararına en uygun olanları tablet ve obelisklere işleyecek olanlardır.

.....

İnsana yaşamlarını bitirmiş olanların nasıl sarmalanacağını onlar öğrettiler.

.....

Hermes’ten çevredeki boşluğun demonlarla⁷ dolu olduğunu onlar öğrendiler ve bunu saklı taşlara kazıdılar (saklı öğreti).

Sanatların, bilimlerin ve insanın, kanun koyucuların uyguladığı bütün yolların yazarları oldular.

... Göklerdeki gizemlere nezaret eden kutsal törenleri dünyada kurdular.

.....

Tüm bunları yaptıktan sonra, oğlum, Osiris ve ben (artık) dünyanın tamam olduğunu gördük ve bunun üzerine, “göklerdekiler” bizi geri istedi ama hükümran olana başvurana (dek); etrafı saran boşluk, ruhun bu bilgisiyle dolana dek yukarı gidemedik ve yukarı çıkışımızı (O’na) kabul ettirmekte başarılı olduk ... (Hope 1998: 91-92)

İsis’in bu sözleri, onların gökte bir yerlerden gönderildiklerinin kanıtıdır ve parçalar birleştirildiğinde bu yerin Sirius yıldızı olma olasılığı çok yüksektir.

⁷ “Demon” kelimesi bu parçada, “ruh grupları” yani “elementler ile bütün atomik ve moleküler yapıların ardındaki yönetici zihinler” manasında verilmiştir (Hope 1998: 92-93).

Bu durumda onlar için, Sirius'tan insanlığı eğitmek için gönderilmiş birer "tanrısal yönetici"dir demek mümkündür. İsis, Mısırlılara giysiler dikmeyi ve mısır yetiştirmeyi öğretmiştir; evlilik kurumunu yerleştirmiş ve halkı, hastalıkları iyileştirme konusunda eğitmiştir (Hope 1998: 93).

Bir çeşit Mısır şükran ilahisinde İsis için şunlar söylenmektedir:

İsis kendini Güneş diskiyle eş koşmaz. Ancak Güneş'in güzergahını bizzat tespit ettiğini ve bu yolda ona refakat ettiğini söyler.

.....

Sen, insan ırkının kutsal ve ebedi kurtarıcısısın. Yukarıdaki kuvvetlerin tapıldığı ve aşağıdaki kuvvetlerin saydığı sen, yeri yörüngesine yerleştirmiş olansın; Güneş ışığının kaynağı ve evrenin yöneticisisin. Yıldızlar sana boyun eğer; mevsimler seninle geri döner ... (Hope 1998: 202)

Bu ilahi bize Sirius'un helyak doğuşunu hatırlatır. Helyak doğuş, "Atlantis ve Sirius Kültürü" başlığı altında da değindiğimiz gibi, Güneş ile aynı sırada doğup bataabilen yıldızların Güneş'in doğduğu sıralardaki doğuşuna verilen addır. Sirius A, Güneş'in ışığından yeterince uzaklaştıktan sonra yani Güneş'in doğuşu ile Sirius A'nın doğuşu arasındaki zaman farkı açılmaya başladıktan yetmiş gün sonra Güneş'in doğuşuyla aynı zamanda tekrar görünür hale gelir. Mısırlılar Sirius'un yetmiş günlük sırta kadem basma dönemini, alt dünya deneyiminin prototipi olarak düşünmüştür ve cesetlerin tam yetmiş günlük bir mumyalama sürecinden geçtikten sonra tıpkı Sirius yıldızının gökyüzünde yeniden canlanması gibi canlanacağına inanmıştır (Temple 1999: 172). Mısır'da Sirius'un helyak doğuş tarihi, Nil Nehri'nin taşmasından hemen öncesine ve yaz gündönümüne denk gelir (Salt 2001: 153). Mısır uygarlığı için en önemli unsurlardan biri, Nil'dir. Nil onlar için, Mısır'ı yaratan güçtür. Çöle yaşam verdiği için ve doğanın yüreğinin atışlarına (mevsimlere) uygun taşıdığı için Nil, "doğa tanrı" ile özdeşleştirilmiştir. Nil'in

taşması doğanın yeniden doğuşu, çekilmesi ise doğanın ölüşü olarak algılanmıştır (Şenel 2009: 485). Nil'in taşmasını ve yazın geldiğini haber veren Sirius A, tıpkı yukarıdaki şükran ilahisinde belirtildiği gibi, Güneş'in güzergahını tespit eder ve bu yolda ona refakat ederek onunla aynı anda doğar. Sirius A'nın ortaya çıkmasıyla da "mevsimler geri döner" yani yaz mevsimi geri gelir. Bu ilahi açıkça İsis'in Sirius A yıldızı ile aynı olduğunu gösterir.

İsis ile Sirius A benzerliği için birkaç çarpıcı nokta daha belirtmek gerekirse Sirius A'nın sahip olduğu renk, araştırmalar sonucu tespit edilmiştir. Bu renk, gök mavisidir. Mısır'da gök mavisi, İsis için kutsal renktir. Sirius A görünendir; Mısır'da da İsis, aydınlığın sembolüdür. Mısır hiyerogliflerine göre beş köşeli Sirius A yıldızı dişildir; İsis de dişi bir ilahdır (Hope 1998: 231).

Murry Hope, İsis ile ilgili mitolojik bir anlatmadan daha bahseder. Bu anlatmaya göre Ra'yı, İsis'in teşvik ettiği zehirli bir yılan sokar. Ra, İsis'ten yardım ister ve duyduğu acının sebebini sorar. İsis de gücünü ona geçirinceye dek Ra'ya yardım etmez. Bu anlatma Sirius açısından ele alınacak olursa İsis, Sirius A'nın temsilcisidir ve enerjisini, çökmeden önce bizim güneşimize benzer sarı bir yıldız olan refakatçisi Sirius B'den almıştır (Hope 1998: 99-100) ve bu bize Sirius B'nin, tanrı Ra ile bir ilişkisi olabileceğini gösterir; fakat Mısır ile ilgili kaynakları birleştirdiğimiz zaman Sirius B aslında Ra ile değil, Osiris ile ilişkilidir. Osiris çok güçlü bir ilahdır, Nil ile özdeşleştirilmiştir; İsis'in eşi ve refakatçisidir. Osiris, Mısır halkına uygarlık sanatlarını, merhameti, inceliği; sağlığın ve refahın nasıl sağlanacağını öğretmiştir. Osiris, kardeşi Set tarafından öldürüldükten sonra ortadan kaybolmuştur. Bu bize, Sirius B yıldızının zaman içerisinde sönerek ortadan kaybolduğunu ve şu an çıplak gözle görülemediğini hatırlatmaktadır. Sirius B yıldızı vaktiyle kaynaklarını tüketerek dış katmanlarını kaybetmiştir; önce kızıl dev haline gelmiştir ve yaklaşık 120.000.000 yıl önce de bugünkü halini alarak ak cüceye dönüşmüştür yani çökmüştür. Osiris'in ortadan kaybolması ile Sirius B'nin çökmesi olayları birbiri ile bağdaştırılabilir.

Osiris – Sirius B ilişkisine başka bir açıdan bakarsak araştırmacılar Sirius B'nin eril olduğu sonucuna varmıştır ve Osiris de erkek bir yarı tanrıdır. Ayrıca Mısır'da beyaz ve yeşil renkleri Sirius B'nin karşılığı olarak görülür ve Mısır sanatında da Osiris sık sık yeşil tenli ve beyaz elbiseli olarak resmedilir (Hope 1998: 231). Osiris, "İsis'in refakatçisi" ise Sirius A ve Sirius B'nin astronomik incelemelerde aynı yörüngede bir hareket etmeleri ve İsis'in de Sirius A olarak düşülmesi Osiris'in aynı zamanda "Sirius A'nın refakatçisi" Sirius B olduğunu işaret eder (Temple 1999: 149). Bir Mısır papirüsünde İsis'in yoldaşı, "kusursuz siyahtaki Rab" olarak anlatılmaktadır. Bu tasvir, çökmüş, çökmeden önceki ışığına nazaran ışığını kaybetmiş ve ağırlık bakımından inanılmaz yoğun olan Sirius B'yi hatırlatmaktadır. İsis'in yoldaşı Osiris de, aynı zamanda Mısır'ın "karanlık tanrısı"dır ve "kara/siyah" ile de ilişkilidir (Temple 1999: 152). Hermes Trismegistus'un "The Virgin of the World" (Alemin Bakiresi) adlı metninde "Kara Tören" adıyla Mısır dinindeki en üst gizli inisiyasyon basamağından bahsedilmektedir. Bu tören, İsis ve Osiris ile ilgilidir. Bu törende "Gece" denilen, düzenli hareket ve zaman periyotlarıyla göklerde dolaşan, Güneş'ten daha az ışıklı ve "hızlı ışığıyla ağırlığı öğren" bir gök cisminden bahsedilir. Sirius B de bu tasvire tam olarak uyan bir yıldızdır; gökyüzünde düzenli olarak hareket eder ve belirli bir periyodu mevcuttur; Güneş'e göre ışıkça zayıftır ve diğer gök cisimlerinin Güneş çevresindeki hareket hızlarına kıyasla hızlı hareket ederek (elli yıl) hareket şekli bakımından bir ağ öğren tek yıldızdır (Temple 1999: 178-179). Bütün bu örnekler Osiris'in Sirius B olduğunu kanıtlamak için yeterli deliller olarak görülebilir.

Mitolojik anlatmalara göre Osiris öldükten sonra İsis onu bulur ve güçleri ile onu bir süre canlandırır. Bu süre içerisinde ondan hamile kalır (Şenel 2009: 486). Mitolojik anlatmalarda mucizevi bir şekilde hamile kalan anneler genellikle dünyayı kurtaracak birer çocuk doğurur. İsis de Horus'u doğurmuştur. İsis'i Sirius A, Osiris'i de Sirius B olarak kabul edersek Horus da tohumu Osiris'ten gelen ve İsis'in bu tohumları attığı düzenin ve iyiliğin mekanı "Dünya" olarak kabul edilebilir. Çünkü Horus, Güneş sistemi ile Sirius

arasındaki doğrudan bağlantıdır (Hope 1998: 231). Horus, babasının intikamını almak için Set ile mücadele eder ki Set, kötünün ve kaosun temsilcisidir. Horus ile Set arasındaki düzen-kaos, iyi-kötü ikilemleri bize yeryüzündeki düalizmin küçük birer örneği olarak yani Horus'un (Dünya'nın) / (mikrokozmos – makrokozmos) imtihanı olarak verilmiş olabilir (Hope 1998: 232).

Osiris'in bir de Neftis'ten olma Anubis isimli bir oğlu vardır. (Bkz. Resim 7) Anubis, kralların ve tanrıların kutsal esasını taşır ve Mısır'da ruhların yöneticisidir. Hem beden içinde hem de beden dışında olmak üzere yolcuların baş tanrısıdır. Öte dünyaya güvenli bir şekilde girip çıkar. Bu onu, ölmüşler için öte dünyanın ruhsal yolculuklarında ideal yol arkadaşı yapar. Bu dünya ile öte dünya arasında bir elçi olduğu düşünülen Anubis'in çakal ya da koyu renkli, yoğun kuyruklu bir av köpeği şeklinde tasvir edildiği bilinmektedir (Hope 1998: 73). Murry Hope Anubis'in, Osiris'in alemi (Sirius B) ile Dünya arasında bir aracı görevinde olduğunu düşünmektedir (Hope 1998: 120). Plutark ise bu konuyu bir başka açıdan ele almıştır: “Anubis'ten, ufuk çemberini anlıyorlar. Neftis adını verdikleri dünyanın görünmez (karanlık) kısmını, İsis adını verdikleri dünyanın görünen (aydınlık) kısmından ayırıyor. Çizgi her ikisine de dokunuyor; hem ışığa hem karanlığa. İkisinin ortak alanı olarak da düşünülebilir. Yine Anubis ile köpek arasında bir benzerlik kurulmuş; çünkü köpek hem gece hem gündüz aynı derecede dikkatli.” (Temple 1999: 64). Robert Temple Anubis'in, Plutark gibi “ufuk çizgisi”ni değil de, Sirius B'nin, Sirius A etrafındaki yörüngesini temsil ettiğini belirtmiştir (Temple 1999: 133-134). Bazı araştırmacılar Anubis figürünün aslında köpek değil kurt olduğunu iddia ederler ve “köpek”in kullanılma sebebinin sadece Anubis'in anlamını halk terimine çevirme ihtiyacı olduğunu düşünmektedirler (Hope 1998: 235). Bazı araştırmacılar da köpek ile çakalı eş tutarak Anubis'in kutsal hayvanının çakal olabileceği görüşünü savunurlar ve Mısır'ın tüm dönemlerine ait mitolojik ya da dini metinlerde Osiris'e eşlik eden bir çakal-tanrının varlığından söz ederler (Hope 1998: 235).

Plutark “ ... ve çocuk bulunduğu zaman bir hayli meşakkat ve velveleden sonra, İsis'i ona götüren köpeklerin yardımıyla büyütülüyor ve tanrıçanın muhafız ve hizmetlisi oluyor. Ona Anubis adını veriyorlar. Köpekler nasıl insanların muhafızlarıysa Anubis de tanrıları müdafaa ediyor ... ” şeklinde Anubis ile ilgili dikkat çekici bir bilgi vermiştir (Temple 1999: 137). Mısır metinlerinden birkaçında İsis'e bir köpeğin eşlik ettiğinden bahsedilmiştir. İskenderiye'de basılan Grek madeni paralarında da, yıldızı Sirius olan İsis, bir köpeğe binmiş durumda tasvir edilmiştir (Salt 2006: 222).

Anubis'in en çok adının geçtiği metinler, Eski Mısır miraslarının en ünlülerinden biri olan “Ölümler Kitabı”dır. Orijinal harfleri ile “REU NU PERT EM” şeklinde yazılan bu eserin adı kelimesi kelimesine çevrilecek olursa “Gün ile Gelecek Olana Ait Olan Bölümler” demektir. Eserin adının “Ölümler Kitabı” şeklinde çevrilmiş olmasının nedeni ise, ölümden sonraki yaşam ve bununla ilgili hazırlıklar konusunda yazılmış bir eser olmasıdır. “Ölümler Kitabı”nın üç ayrı kaynaktan yararlanılarak oluşturulmuş derlemeleri mevcuttur. Bunlar: Heliopolis Derlemesi, Teb Derlemesi ve Sait/Saite Derlemesi. Bu derlemeler çeşitli hanedanlık dönemlerini kapsamaktadır ve bu derlemeleri genellikle piramit duvarlarına yazılan, mezar odalarında bulunan ve papirüslere kaydedilen hiyeroglifler oluşturmaktadır. Sirius ile “Ölümler Kitabı”nın ilişkili olabileceğini düşündüğümüz yer ise, “Ölümler Kitabı”nın Heliopolis derlemesinde karşımıza çıkar. Bu derlemenin, yazılış tarihi ile ilgili olarak en az MÖ 3500 tarihi verilir; fakat o dönem katiplerinin yaptıkları derlemelerde mevcut hiyerogliflerin bazılarının silinmiş olmasından dolayı kopyalama yanlışlıkları veya eksiklikleri mevcuttur. Bu bizim için bir ipucudur. Bu, “Ölümler Kitabı”nın Aşağı Mısır ile Yukarı Mısır birleşmeden önce ve katipler tarafından kopyalanmadan en az birkaç bin yıl önce yazıldığını gösterir. O halde “Ölümler Kitabı” başka bir yerden gelen ziyaretçiler tarafından getirilmiş olabilir ki bu ziyaretçiler ya Atlantislilerdir ya da Sirius'tan gelen tanrılar veya elçilerdir (Hope 1998: 126 - 127). Burada Hermes'in “Alemin Bakiresi”nde yazdıklarından bir cümleyi tekrar hatırlamamız ve bu cümlenin “Ölümler Kitabı” ile ilişkili olduğunu fark etmemiz gerekir:

İnsana yaşamlarını bitirmiş olanların nasıl sarmalanacağını onlar öğretiler.

Mısırlılar Güneş, Ay ve Sothis (Sirius) takvimleri kullanmıştır. Sothis (Sirius) takvimi, 365 günlük ortalama yıl (360 gün + yarı tanrı Neterlere (İsis, Osiris, Set, Neftis ve Horus'a) ait beş artık gün ile 365 ¼ günlük (dörder aylık üç ayrı mevsim - *Nil'in Taşması, Ekim ve Hasat* -) esasına dayanmaktadır. Bütün devlet işleri bu ortalama takvime göre düzenlenmektedir. Sothis (Sirius) yılı ya da sabit yıl, Sirius'un helyak doğuşuna göre düzenlenmiştir. Sirius'un hareketi sonucu Güneş'in Sirius'a göre konumu hep aynı yönde ve aynı ölçüde değişmektedir (Lubicz 1988: 26-27). Astronomların yaptığı hesaplamalar, MÖ 4231 ile MÖ 2231 yılları arasında Sirius yılının, 365 ¼ günlük Jülyen takvim yılıyla⁸ neredeyse denk olduğunu ve bu dönemin de Eski Mısır İmparatorluğu dönemini kapsadığını ortaya çıkarmıştır. Bunu saptayabilmek büyük bir başarı olarak kabul edilmiştir ama bu noktada en önemli rol Sirius yıldızınıdır; çünkü Sirius yıldızı, "sabit yıldızlar" içerisinde bu hesaplamayı mümkün kılan tek yıldızdır. Bu bize, Sirius'un bütün Güneş sistemimizin işleyişinde bir merkez rolü üstlendiğini de düşündürmektedir (Hope 1998: 28) ve İsis ile ilgili olan şükran ilahisini yeniden hatırlatmaktadır:

İsis kendini Güneş diskiyle eş koşmaz. Ancak Güneş'in güzergahını bizzat tespit ettiğini ve bu yolda ona refakat ettiğini söyler.

... yeri yörüngesine yerleştirmiş olansın; Güneş ışığının kaynağı ve evrenin yöneticisisin. Yıldızlar sana boyun eğer; mevsimler seninle geri döner ... (Hope 1998: 202)

Sirius A ve Sirius B ile ilgili önemli bir açıklama da ezoterizm araştırmacısı Lubicz'den gelmiştir. Lubicz, Sirius'un Güneş sisteminin işleyişi için merkezi bir role sahip olduğunu ve özellikle iklim değişikliklerinde Sirius'un ana etken olduğunu belirten araştırmacılarıdır. O, Sirius ile atom

⁸ Jülyen takvimi: Jül Sezar tarafından MÖ 46 yılında kabul edilen ve Batı dünyasında 16. yüzyıla kadar kullanılan takvim (www.wikipedia.org).

çekirdeğinin yapısını karşılaştırarak benzerlikler bulmuştur ve yakın gelecekte kozmoloji anlayışının, bu araştırmayla birlikte yeniden gözden geçirilmesi gerekeceğini belirtmiştir. Lubicz, “ ... atom çekirdeğinde bir pozitron bulunuyor (çok düşük yoğunlukta dev bir yıldız gibi), ona eşlik eden nötron ise, atomla karşılaştırıldığı zaman hacim olarak çok küçük ancak ağırlığı son derece yoğun (tıpkı inanılmayacak kadar yoğun bir cüce yıldız gibi) ... ” (Lubicz 1988: 28) şeklindeki açıklaması ile Sirius A ve Sirius B'nin atomik yapıda kozmik bir sistem görüntüsü verdiğini açıklamaya çalışmıştır ki bu muazzam bir benzerliktir.

Eski Mısır'dan kalan en önemli eser, günümüze kadar gelmeyi başaran Mısır piramitleridir. Piramitler, bir taban üzerine oturan dört üçgenden meydana gelir ve tabanları da karedir. Üçgen, hareketi sembolize eder ve gücün piramidin içinde hareket etmesini sağlar. Güç, piramidin tepesinden çıkar, sağ taraftan aşağı iner, tabanda yayılır ve sol taraftan tekrar tepeye yükselir; sonra tekrar sağ taraftan iner. Bu sonsuza kadar bu şekilde devam eder (Emmanuel 1995: 41). Araştırmacılar Keops piramidinde bulunan kral odasının güney şaftının Orion takımyıldızını işaret ettiğini fark etmiştir ve Keops piramidinin enerji odağında bulunan bu kral odasının, Sirius'u rahatlıkla gözlemleyebilecek bir açıyla dizayn edildiğini ortaya çıkartmıştır. Piramidin iç kısımlarında bulunan bu odaya, Sirius'u gözlemlemeye olanak sağlayan bir tünel açılmaktadır. Bu tünel vasıtasıyla piramidin derinliklerinde bile Sirius'un ışığı aydınlığı sağlamaktadır. Keops piramidindeki kraliçe odasının güney şaftının da Sirius yıldızını işaret ettiği araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır (Temple 1999: 42). Birçok tapınağın da Sirius yıldızının ışığını alacak şekilde inşa edildiği sonucuyla karşılaşılmıştır. Dendera'daki İsis Mabedi, bu tapınakların en kusursuz örneğidir. (Bkz. Resim 4) Bu tapınaktan alınmış eski bir hiyeroglifte şöyle yazmaktadır: “O (tanrıça) Yeni Yıl gününde kendi tapınağında böylece ışıldar ve ışığını ufukta babası Ra'nın ışığına katar.” (Temple 1999: 118). Daha önce bir yıldız sistemine Mısır'da “Yeni Yıl” denildiğini söylemiştik. Burada bahsedilen Yeni Yıl'ın İsis yıldızı yani Sirius A yıldızı olduğu ve “Yeni Yıl günü” denilen günün de Sirius

A'nın helyak doğuş günü olduğu açıktır. Bu tarz tapınaklarda ışığın geçişi için hassas yön ayarlamaları yapılmıştır. Bu sayede Sirius'un helyak doğuşu sırasında Sirius'un ışığı koridorlardan geçer ve incecik bir spot ışığı yakılmışçasına içerideki kutsal odanın sunağını aydınlatır. Dev ve karanlık bir tapınağın incecik bir yıldız ışığıyla tamamen aydınlanabilmesi muazzam bir yön ayarının söz konusu olduğunu göstermektedir (Temple 1999: 118).

Dandera Tapınağı'nın tavanında bulunan dairesel burçlar kuşağında Sirius A ve Sirius B, "yay" ve "ok" ile temsil edilmiştir (Salt, Çobanlı 2001: 394). Bir tanrıça elinde gerilmiş bir yay ve ok şeklindeki Sirius yıldız çiftini tutmaktadır (Temple 1999: 128). (Bkz. Resim 5) Mısır'da Sirius aynı zamanda "Yay Yıldızı"dır. Mısır dilinde "yaycı, okçu" kelimesi *tchāmti* şeklindedir ve bu kelime aynı zamanda Anubis ile alakalı ağır bir yıldız metali için de kullanılmaktadır. *Tcham* ise "asa" demektir ve Anubis'in sihirli bir asası olduğu Mısır metinlerinde ve hiyerogliflerinde görülmektedir. Muhtemelen Anubis'in asasının ağırlığı nedeniyle "ağır bir yıldız metali" tanımlaması ile "asa" kelimesi, aynı kelime ile ifade edilmiştir (Temple 1999: 319); fakat "ağır bir yıldız metali" denildiğinde bizim aklımıza ağırlığı inanılmaz derecede fazla olan Sirius B yıldızı gelmektedir (Temple 1999: 339) ve bu bize belki de Anubis'in asasının Sirius B'nin maddesinden yapıldığı ipucunu vermektedir.

Mısır piramitleri konusuna tekrar dönecek olursak Gize'deki büyük Keops piramidi, araştırmacıların da ortak görüşü olarak, Dünya gezegenini işaret eden bir mimari simgedir. Bu piramit dünyadaki kara kitlesinin merkezinde yer alır. Temelinin her bir köşesi ve düzlem arasındaki açı 51 derece, 51 dakika ve 14 saniyedir. Temel çevresinin yüksekliğe oranı 3.14149'un yani pi sayısının iki katına eşittir. Piramidin yüksekliği, bir çemberin yarıçapının çember çevresine olan oranına eşittir. Ayrıca piramidin hesaplanan yüksekliği 147.8 metredir ki bu da, Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının (149.5 milyon kilometrenin) sadece yüzde birlik bir hatayla milyarda birine karşılıktır yani Keops piramidinin yüksekliğinin bir milyar ile

çarpımı bize güneş ile dünya arasındaki mesafeyi verir. Bu piramidin yapımında kullanılan temel ölçüm birimi “piramit kübiti”dir ve 635.66 mm’ye karşılıktır. Dünyanın merkezinden kutba uzatılacak bir yarıçap 6357 km uzunluğunda olur. Bu da piramit kübitinin on milyon katına karşılıktır. Temelde piramit kenarının uzunluğu 365.242 piramit kübitidir ki bu ifade de güneş yılındaki gün sayısına denktir (Hope 1998: 45-46). Eski Yunan tarihçisi Herodotos, Gize’deki Keops piramidinin her biri iki buçuk ton ağırlığında iki buçuk milyon taşın, sürekli olarak çalıştırılan yüz bin kişilik bir köle ordusunun otuz yıl çalışması ile tamamlanabildiğini yazmıştır. MÖ 60-57 yılları arasında Mısır’da kalan Grek tarihçi Sikulus ise yirmi yıl boyunca üç yüz altmış bin insan kullanılarak piramidin yapıldığını kaydetmiştir. Ancak piramitlerin inşası sırasında, “Atlantis ve Sirius Kültürü” başlığı altında da gördüğümüz gibi, Sirius’tan gelen ziyaretçilerin Atlantislilere, Atlantislilerin de Mısırlılara yeryüzünü çevreleyen manyetik enerji dalganmalarını kanalize edip kullanıma uygun hale getirmeyi, buna bir de sesi ekleyerek kocaman cisimleri havaya kaldırıp hareket ettirmeyi öğretmiş olabileceği teorisini de unutmamamız gerekir. Atlantisliler, gökyüzünü gözlemlemek için büyük yapılar ve gözetleme kuleleri inşa etmişlerdir (Andrews 2002: 159). Bu yapıların yapımının Mısırlılara da örnek olduğu sonucuna kolaylıkla ulaşılabilir. Kısaca piramitlerin ve tapınakların inşasında bugün bile anlaşılamayan yüksek bir bilim ve teknoloji söz konusudur ve araştırmacılara göre bu bilim ve teknoloji Mısırlılara ya Sirius-Atlantis bağlantısı ile dolaylı olarak ya da Sirius-Mısır şeklinde direkt olarak kazandırılmıştır.

Robert Temple’in Mısır sfenksi ile ilgili ilginç bir teorisi vardır. Temple, Mısır sfenksinin aslan gövdeli ve insan başlı büyük bir heykel şeklinde bilinmesinin yanlış olduğunu çünkü sfenksin gövde kısmının kesinlikle aslana benzemediğini belirtmiştir. Hiç yelesi olmadığına; ön ayaklarının üst kısmındaki göğüste, belirgin kaslarının olmadığına; kuyruk kısmının ucunda herhangi bir kabarıklığın olmadığına ve en önemlisi sırt düzeyinin üstünde yükselen kabarık ve belirgin arka sağrıların olmadığına dikkat çeken Temple, aslanların Mısır hiyerogliflerinde hiç de böyle resmedilmediklerini

belirtmiştir. Sfenkse “aslan” dememizin tek sebebinin bize aslan olarak söylenilmiş olması olduğunu söyleyen Temple’a göre bu sfenksin gövdesi daha çok bir “köpek”in gövdesine benzemektedir. Sfenksin sırt çizgisi düzdür ve kuyruğu tıpkı bir köpeğin kuyruğu gibi kıvrılmaktadır. Bu çömelmiş köpek Temple’a göre kutsal piramitlere muhafızlık eden Anubis’tir (Temple 1999: 26-27). Anubis’in Mısır’daki ruhların koruyucusu olduğunu bildiğimize göre firavunların ve firavun ailesinin ruhlarını korumak için piramitlere muhafızlık ettiği sonucuna ulaşılabilir ve bu da Temple’ın sfenksin aslında köpek başlı Anubis olduğu teorisini doğru çıkartabilir.

d) ANTİK YUNAN ve SIRIUS KÜLTÜRÜ

Antik Yunan toplumu pek çok etnik kökenden beslenmiştir. MÖ 3100 ile MÖ 2400 arasında Anadolu'dan gelen ve Yunanlıların ""Pelasglar"" dedikleri istilacılar, İonyalılar, Hellas köylüleri, MÖ 1500 dolaylarında Akhalar, MÖ 1100 dolaylarında Dorlar, Yunan anakarasında ve Batı Anadolu'da Yunan uygarlığını yaratıp uygarlığın sınırlarını belirlemişlerdir. Ege adalarına ve Anadolu'nun batı kısımlarına yerleşerek bu bölgeleri kolonileştirmiş ve Akdeniz ticaretini Ege'ye, Marmara'ya ve Karadeniz'e yaymışlardır (Şenel 2009: 678-679).

MÖ 1100 ile MÖ 900 arası barbarların istilaları ile sarsılan Yunan dünyası, "Yunan Karanlık Çağı" denilen bir döneme girmiştir. Bu dönemden MÖ 750 dolaylarında çıkmayı başaran Yunan uygarlığı daha sonra sırasıyla "Arkaik Dönem"i, "Klasik Dönem"i ve "Helenistik Dönem"i yaşamıştır. Bu dönemlerde bilim, felsefe, sanat, spor gibi konularda oldukça ilerleyen Antik Yunan medeniyeti, MÖ 323'te İskender'in ölümü üzerine duraklama dönemine girmiştir ve MÖ 146'da Roma egemenliğini tanımak zorunda kalmıştır (Şenel 2009: 686).

Yunan Karanlık Çağı'nda Antik Yunan halkının yaşanan istilalardan ve felaketlerden yazıyı dahi unuttuğu dönemde bilinçlenmelerini sağlayan en önemli faktör, MÖ 700'lerde yazıya geçirilen Homeros'un "İlyada" ve "Odysseia" destanları olmuştur. İlyada, Troya Savaşı'nın öykülerini bünyesinde barındırırken Odysseia ise Troya Savaşı'ndan sonra on yıl süreyle denizlerde dolanan "Odysseia" isimli kahramanı anlatır. Bu iki destan, Antik Yunan'a ait bilgilerin ve Yunan uygarlığının değerlerinin o dönem kendi aralarında, daha sonraki dönemlerde ise kuşaktan kuşağa aktarılmasını

sağlamıştır. İlyada ve Odysseia sayesinde bir “Yunanlı” kimliği oluşmuştur (Şenel 2009: 686).

Yunan mitolojisinin kalıcılığını sağlayan bir diğer eser de tanrıların doğumu ve soy ağacı hakkında bir anlatı olan Theogonia’dır. MÖ 8. yy’da Hesiodos tarafından yazılmıştır. Hesiodos, Yakındoğu’da öteden beri var olan mitoloji ile ilgili çeşitli öğeleri de ele almıştır (Estin 2007: 82). Hesiodos’un mitlerine ve diğer mitolojik metinlere bakılarak Yunan mitolojisinin, Mezopotamya mitolojisi etkisinde kaldığı görüşünü söylemek mümkündür (Şenel 2009: 683). Doğa güçlerinden tanrılığa geçişte ve tanrılara özel işlevlerin tanınmasında; “yer” ve “gök” gibi birbirine zıt veya birbirini tümleyici güçlerin birleşmesinden başlayarak evrenin yaratılmasında; yerini başka bir kuşağın aldığı daha eski bir tanrısal kuşakta Mezopotamya’dan yapılan alıntılar açıkça görülmektedir. En belirgin alıntılar, tufan ve Ölüler Ülkesi’dir (Estin 2007: 70-71).

Yunan mitolojisi, tanrılarının ve tanrıçalarının çokluğu ve güçlülüğü ile bilinmektedir. Bu tanrılar her an her yerde hazırırlar, her şeyi bilirler ve kendilerini simgelerle belli ederler. Doğa olaylarından sorumludurlar ve insanların hareketlerine yön verirler (Estin 2007: 2). Öteki mitolojilerden farklı olarak Yunan mitolojisinde tanrılar veya tanrıçalar insanlarla beraber olmuş ve bu beraberliklerinden yarı tanrı yarı insan kahramanlar ortaya çıkmıştır. Yani “ölümsüz tanrılar” ile “ölümlü insanlar” arasında “kahramanlar” sınıfı oluşmuştur. Aristokratların soyunun bu yarı tanrı yarı insan kahramanlara dayandığına inanılır. Bu nedenle de Antik Yunan uygarlığında yönetme yetisi, aristokrat sınıfa ait tanrısal kaynaklı ve doğuştan kazanılan bir yetidir (Şenel 2009: 684-685).

Yunan mitolojisinde Seirios (Sirius), “köpek-yıldız” ve “Orion’un köpeği” şeklinde adlandırılmıştır. (Bkz. Resim 9) Sirius yıldızının yer aldığı takımyıldızda da “Büyük Köpek takımyıldızı” denilmiştir (Salt 2010: 222). Eski Yunanlı gözlemciler yaz başlangıcında hava koşulları bozulduğu zaman

Sirius yıldızının, kaybolduğu dönemi geride bırakarak tekrar gökyüzünde belirdiğini ve daha fazla parladığını kaydetmiştir. Sirius'un bu dönemi Yunanlılar için olumsuz etkiler yaratan bir dönemdir; sıcak ve kurak bir yaz başlar ve aynı zamanda bitkileri solduran, erkekleri güçsüzleştiren olumsuz bir döneme girilir. İnsanların, hayvanların ve bitkilerin Sirius'tan kaynaklanan bu negatif etkilere maruz kalmasını “yıldız çarpmış olmak” şeklinde deyimleştiren Yunanlılar, Sirius'u da “alev saçan, yakan; parlaklık, ateş; aşırı sıcak gün” şeklinde ifade etmiştir. Sirius'un gökyüzünde belirdiği dönemde aşırı sıcakların bastırması ve bu sıcaklara sadece köpeklerin dayanabiliyor olması, bu döneme “köpek günleri” denilmesine neden olmuştur ve bu tanımlama Roma'da da sürdürülmüştür. Yunanlılar, bu günlerde köpeklerin de davranışlarının değiştiğini gözlemlemiştir (Holberg 2007: 16-17).

Yıldızın parlaklığına bakarak kendilerini iyi bir talihin bekleyip beklemediğine karar veren Yunanlılar, Sirius'u sisler içerisinde ve ışığı zayıf bir biçimde görürlerse Sirius'un vebayı haber verdiğiğine inanmışlardır (Holberg 2007: 16-17). Homeros, İlyada destanının yirmi ikinci bölümünde Troya Kralı Priamos'un, Akhilleus'un Troya'ya doğru gelişini betimlerken şöyle demiştir:

.....

ovada bir yıldız gibi parlıyordu;

Orion'un Köpeği denen bir yıldız vardır hani,

görünür yaz sonunda, karanlık gecede,

binlerce yıldız arasında alev alev ışınları,

yıldızların en parlağıdır, ama uğursuzdur belirtisi,

çok sıtmalar getirir zavallı insanlara;

işte öyle parlıyordu Akhilleus'un göğsünde tunç.

..... (Homeros 2008: 473)

Alabildiğine sıcak, alev alev yanan günlerin vahşet ve kuruluşunu Sirius'un yakıcılığından aldığını düşünen Yunan halkı, Sirius'un helyak doğuşuna edebiyatlarında pek çok gönderme yapmıştır. Yunanlı şair Aratus'un helyak doğuş ile ilgili çarpıcı bir tasviri bulunmaktadır:

(Köpeğin) korkunç çenesi ucunda tüm yalımlardan daha keskin bir yıldız vardır. İnsanlar ona Sirius adını vermişler. Güneşle birlikte doğduğundan ağaçlar yapraklarının zayıf tazeliğiyle onu aldatamaz çünkü keskin bakışıyla hatlarını parçalaması işten bile değildir. Kimilerine kudret katar, kimilerininse kabuğunu kurutur (Temple 1999: 118-119).

Ege Denizi'ndeki Ceos (Kea) Adası'nda yaşayan Yunanlılar, soğukların azalması için Sirius ve Zeus'a kurban kesmiş ve yaz mevsimindeki temel rolünü oynamak üzere Sirius'un tekrar belirmesini beklemişlerdir. Bu adada bulunan MÖ 3. yy'a ait paralarda ışınlar yayan köpek ve yıldız tasvirlerinin bulunması Sirius'un bu adadaki önemini vurgulamaktadır (Holberg 2007: 16-17). (Bkz. Resim 8)

Yunan mitolojisinde geçmiş zamanlarda Mısır'da olduğu gibi bazı hayvanlara tanrıymış gibi tapıldığı ve onlara büyük bir dinsel saygı gösterildiği görülmektedir. Bazı hayvanlar tanrılara amblem oluşturur ya da birçok yerde onlar için adanır. Bu kültün izlerine MÖ 8. yy'da Mora Yarımadası'nda bir bölge olan ve adını mitolojik kahraman olan Arcas'tan alan Arkadia'da rastlanmaktadır (Estin 2007: 14-15). Ücra bir bölge olan Arkadia'da, kurda dönüşen insanların anısına "Zeus *Lykaios*" kurtla bağlantılı sayılmıştır ve Kurt Zeus'a tapılmıştır (Estin 2007: 102). Sirius ile bağlantılı bir sembol olarak daha çok köpeği tercih eden Yunanlıların neden Zeus konusunda kurdu seçtikleri bilinmemekle birlikte bu durum sıcaklardan dolayı

köpeğe negatif yaklaşıldığını hatırlatmaktadır ve gece gündüz aynı derecede dikkatli ve aktif olan kurdun, gök ve hava olaylarını yöneten büyük tanrı Zeus ile ilişkilendirmiş olmasını mantıklı kılmaktadır. Öte yandan kimilerine göre köpek, öyle özelliklere sahiptir ki; o koruma, sadakat ve vazife kavramlarının simgesi olabilecek bir hayvandır. Kimilerine göre de köpek, insanların işitemediği sesleri duyabilen, insandan daha iyi koku alabilen ve geceleri insandan daha iyi görebilen bir canlı olarak, insan duyularının ötesindeki bir algılama düzeyini ve insanların tanıyamadığı yüksek bir hakikati temsil eder (Salt, Çobanlı 2001: 208).

Yunan mitolojisindeki Sirius ve kurt - köpek ilişkisinin örneklerini vermeden önce şu bilgiyi vermemiz gerekir: Sirius'a çeşitli uygarlıklarda "Yay Yıldızı" ve "Köpek Yıldızı" şeklinde isimler verilmiştir ama bu yıldız genellikle sadece yay ile değil "yay-ok" ikilisiyle ya da sadece köpek ile değil "kurt-köpek" ikilisi ile sembolize edilmiştir. Araştırmacılar Sirius'un hep ikişer öge ile sembolleştirilmesinin sebebini Sirius A ve Sirius B şeklinde iki yıldızdan oluşmasına bağlamaktadır (Salt 2010: 113). Ayrıca Sirius'un başta Yunan uygarlığı olmak üzere birçok uygarlıkta rastlanan "50" sembolü vardır. Elli sayısı, birbirleri etrafında dönen Sirius A ve Sirius B yıldızlarının ortak sayısal sembolüdür. (Sirius A'nın sayı sembolü "23", Sirius B'nin sayı sembolü "22"dir.) Birbirlerini uydu kabul eden bu iki yıldızın birbirleri çevresindeki dönüşlerini 49,9 yılda tamamlaması uygarlıkların bu yıldızlar için "50" sayısını kullanmasını sağlamıştır. Ayrıca bir de yıldızların karşılıklı devinim süreleri toplamı olan "100" sayısı da Sirius'u temsil için kullanılmıştır (Salt 2010: 112). Yunan mitolojisindeki Sirius ve kurt-köpek ilişkisinin bundan sonraki örneklerinde karşımıza sık sık "50" ve "100" sayıları çıkacaktır.

Yunan mitolojisinde Sirius ve kurt - köpek ilişkisinin ilk örneği Homeros'un Odysseia'sının baş kahramanı Odysseus'un köpeği Argos'tur. Odysseus yirmi yıllık maceradan sonra İthaca'daki yuvasına döndüğünde

onu bir tek köpeği Argos tanımıştır. Bu sahne Odysseia'nın on yedinci bölümünde şöyle betimlenmektedir:

.....

yerde yatan köpek başını kaldırdı, kulaklarını dikti,

Argos'tu bu, sabırlı Odysseus büyütmüştü onu,

ama hayrını görmeden gitmişti kutsal İlyon'a,

.....

işte orada yatıyordu Argos, her yanı bit dolu.

Yaklaşan Odysseus'u hemen o anda tanıdı,

kuyruk salladı ve indirdi iki kulağını,

ama çok bitkindi, kalkıp gelemedi efendisinin yanına.

Odysseus da başını çevirdi ve sildi gözünden akan yaşı.

.....

Ama kara ölümün kaderi yakalamıştı Argos'u,

Görür görmez, Odysseus'u, yirmi yıl sonra.

(Homeros 2007: 290-291)

Sahibi yanındayken çok güzel ve canlı, hızlı ve çevik bir köpek olan Argos'un Mısır dilindeki "arq"dan türetilen bir ismi vardır. Arq, "bir devrin tamamlanması, döngünün bitirilmesi" manalarını taşımaktadır. Odysseus'un gelişi ile Argos'un ölmesi, bir devrin tamamlanması manası açısından düşünüldüğünde Sirius B yıldızının yörüngedeki dönüşünün elli yıllık süresini tamamlamış olabileceği ve yeni bir döneme başlama zamanının gelmiş olabileceği sonucuna ulaşılabilir. Homeros'un bu betimlemesine başka bir noktadan daha yaklaşacak olursak daha önceki uygarlıklarda da gördüğümüz

gibi Sirius, normal duyuların ötesindeki daha yüksek bir algılama düzeyine ve bizim tanımadığımız daha yüksek bir hakikate sahip tanrılar veya tanrı elçilerinin mekanıdır. O zaman Homeros'un insanların göremedikleri hakikatleri köpeklerin algıladığını belirtmek amacıyla Argos'un Odysseus'u tanınması betimlemesini yapmış olması mümkündür (Temple 1999: 309-310). Ayrıca Yunanca'da argos, "beyaz", "ışık saçıcı" ve "hızlı" anlamlarına gelir ki bu da Odysseus'un köpeği Argos'un Sirius ile bağlantılı olabileceğini gösteren bir diğer noktadır.

Sirius ve kurt - köpek ilişkisinin bir diğer örneği Hades'in köpeği Kerberos'tur. Ölüler ülkesine bekçilik eden, canlıların oraya girmesini yasaklayan ve özellikle de oradan çıkmaya kalkışanları engelleyen canavarlardan biridir (Grimal 1997: 374). Üç, elli ya da yüz köpek başına sahip olduğu söylenmektedir (Salt 2010: 116). Biri köpek, biri kurt ve biri aslan başı olmak üzere üç başı olan zaman tanrısı Aion'un simgesidir (Bonney 2000: 487). Cehennem bekçisi Kerberos bize Mısır'ın Ölüler Ülkesi'ndeki köpek başlı Anubis'i hatırlatmaktadır ve Anubis'in Sirius ile olan ilişkisi tartışılmazdır. Eurytion'un canavar köpeği Orthrus, Kerberos'un kardeşidir ve o da elli başlı olarak tasvir edilmiştir. Orthrus, Yunanlılar tarafından özellikle Sirius ile bir düşünülür. İsmi Mısırca "urt"tan yani "bir yıldızın batması"ndan türetilmiş olması muhtemeldir ve bu, Orthrus'un aslında Sirius B'nin temsilcisi olduğunu gösterir. Kerberos ve Orthrus'un babası Tifon'dur. Tifon, "bir çeşit kuyruklu yıldız" ya da "hareketli yıldız" demektir. Başka bir anlamı da "kör" ya da "karaltılmış" demektir ki bu da Sirius B'nin gözle görülemediği çünkü artık sönmüş bir yıldız olarak karanlıkta kaldığı gerçeğini bize hatırlatır (Temple 1999: 304).

Bir diğer örnek, başlarından biri kurt ya da köpek olan, kimi zaman kurt kimi zaman köpek kılığına giren; adı "ok gibi hedefi vuran" anlamındaki 'hekatos – hekatobolos' sözcüğünden gelen ve aynı zamanda adının anlamı "100" de demek olan Hekate'dir (Salt 2010: 356). Kaynaklar genellikle

Hekate'nin üç başı olduğunu ve bunlardan sol tarafta olanının dişi bir köpek başı olduğunu yazar. Hekate'nin bütün varlığı, yıldızlardan gelen ateşin pırıltısıyla parlar. Ağzından ateş çıkaran Hekate'nin en önemli özelliği keskin zekası ve olağanüstü kavrama yeteneğidir (Bonney 2000: 388). Hekate, elinde bir meşale ve arkasında bir köpekle şeytanların ve hayaletlerin habercisidir (Colette 2007: 111). Bu özelliklerinin yanı sıra Hekate, iyiliğini bütün insanlar üzerine yayar ve kendisinden istenilen lütufları sunmaktan kaçınmaz. Özellikle maddi refah, siyasi toplantılarda belagat yeteneği ve gerek savaşta gerek spor oyunlarında başarı ihsan eder. Takdirine göre davar ve sığırları çoğaltır ya da telef eder. İmtiyazları bütün alanları kapsar. Bir süre sonra sihre ve büyüye de hükmetmeye başlar (Grimal 1997: 232-233). Hekate'nin hem köpek ve kurt ile hem ok ile hem de "100" sayısı ile ilişkili olması bizi direkt olarak Sirius'a götürmektedir.

Hekate, Ay tanrıçası Selene / Mene ile çok benzer. Selene'nin de üç başı vardır ve Hekate'nin özelliklerine sahiptir. Hekate ve Selene'nin çoban köpeği gibi sesleri ve kurt bileği gibi bilekleri vardır; yürekleri acımasız dişi köpekleri severler (Bonney 2000: 388). Ayrıca Selene'nin elli kızı vardır (Grimal 1997: 727). Bu durumda Selene'yi sadece Ay ile ilişkilendirmek yanlış olur; Selene'nin dolaylı ya da dolaysız Sirius ile ilişkisi vardır.

Robert Temple, babası Kerberos ve annesi Hekate olan Scylla'dan bahseder. Scylla korkutucu, balık kuyruklu ve kemerinden üç hatta bazen daha fazla köpek kafası çıkan bir canavardır. Kerberos ve Hekate'den sonra belden çıkan köpek kafaları ile Scylla'nın da Sirius ile bir ilişkisi olduğunu düşünmek yanlış olmaz (Temple 1999: 356-357).

Yunan mitolojisinde Argos kralı Danaos, kurt ile ilişkilendirilir ve Danaos'un çeşitli kadınlardan elli tane kızı olmuştur. Danaos'un krallık mücadelesi sırasında ormandan bir kurt çıkar ve şehrin önünden geçmekte olan bir sürüye saldırır. Bir boğanın üstüne atlar ve onu alt edip öldürür.

Argoslular, insanlardan uzakta ıssız bir yerden çıkıp gelen bu kurt ile Danaos arasındaki benzerlikten etkilenir ve bu mucize, tanrısal iradenin tecellisi olarak yorumlanır. Bunun üzerine Danaos kral seçilir ve o günden sonra hep kurt ile ilişkilendirilir. Danaos'un ikiz kardeşi olan Aegyptos'un da elli oğlu vardır. (Mısır adını Aegyptos'tan alır: "Egypt") Danaos elli kızını bu elli yeğeninden kaçırmak için Mısır'ı terk eder ve Argos'a yerleşir. Elli yeğen arkalarından Argos'a gelerek Danaos'un kızları ile evlenmek için Danaos'u ikna eder. Düğün günü Danaos kızlarına düğün hediyesi olarak birer hançer armağan eder ve hepsinden kocalarını öldüreceklerine dair söz alır. Biri dışında bütün kızlar o gece kocalarını öldürür. Kocasını öldürmeyen Hypermnestra'yı tutuklatan Danaos, Aegyptos'un oğullarının cenazelerinden sonra Hypermnestra'yı affeder. Diğer kızlarını da ülkenin gençleri ile yeniden evlendirerek soyunun sürmesini sağlar (Grimal 1997: 137-139). Danaos'un Sirius ile olan bağlantısı çok önemlidir; çünkü Danaos ve elli kızı Argos'a Mısır'dan gelmiştir. Mısır'dan Argos'a gelirken Mısır'da öğrendikleri bütün ezoterik bilgiler de onlarla beraber Argos halkına gelmiş ve onlara kazandırılmıştır. Kısa sürede yayılan bu gizemli bilgiler Dor istilaları ile unutulmuştur. Sadece Arkadia bölgesi bu bilgileri yaşatmaya devam etmiştir. Muhtemelen Danaos ve kızlarının getirdikleri bu bilgiler içerisinde Sirius'a ait bilgiler de bulunmaktadır (Temple 1999: 295). Danaos'un "Argos" ülkesine gelmesi de bir işarettir; çünkü Odysseus'un köpeği Argos konusunda da bahsettiğimiz gibi Yunanca'da argos "beyaz", "ışık saçıcı" ve "hızlı" anlamlarına gelerek Sirius ile ilişkilendirilmiştir. Danaos ve Aegyptos'un ikiz kardeş olmaları, ellişer çocuklarının olması ve bu çocukların birbirleri ile evlenmeleri; Sirius A ve Sirius B çift yıldızının kendi yörüngelerindeki ellişer yıllık dönüşlerinin ve bu yıldızların karşılıklı devinim sürelerinin $50 + 50 = 100$ şeklinde olmasının birer işarettir. Robert Temple, Danaos'un krallık mücadelesi sırasında ortaya çıkan kurdun aslında "çakal" olabileceğine değinmiştir. Danaos ve elli kızı Mısır'dan çakal / köpek başlı Anubis'i getirmiştir; fakat bu bilgi Yunan sınırları içerisinde - Avrupa'da hiç çakal olmadığı için - kurt ile yer değiştirerek Avrupa iklimine uyum sağlamıştır. Bu

da halkın, Danaos'a benzerlik açısından bir çakal ya da köpeği değil de kurdu seçmesini sağlamıştır (Temple 1999: 295).

Yunan tanrılarında Zeus'un oğlu Apollon da kurt ile ilişkilidir. Apollon'un nitelermelerinden biri olarak ona "Likyalı Apollon" denilir ve "lyk", "kurt" demektir (Salt 2010: 224). Apollon'a kurban edilen hayvan da paraların üzerinde çoğu zaman Apollon ile resmedilen hayvan da kurttur. Apollon maddeye hükmeden ruhun ve düşünüşün tanrısıdır. Kahinlik ve falcılık onun yeteneklerindedir. Hem arındırılmıştır hem arındırandır. Apollon parlaktır; öyle ki ışıltısı, koruması altında olanları bile korkutur ve şaşırır. Apollon'a ait "Kutsal evlerinde oturan tanrılar onun yaklaştığını duyunca tir tir titrerlerdi, ışıldayan yayını gerdiğinde hepsi oturdukları yerlerden fırlar ve kaçırdılar." şeklinde bir tasvir bulunmaktadır. Apollon ışıldayan yayını doğar doğmaz kundağından çıkararak istemiştir (Bonneyoy 2000: 48). Apollon, savaşçı bir tanrıdır; kız kardeşi Artemis ve o, uzaktan attıkları oklar ile kurbanlarına ani ve acısız bir ölüm gönderirler (Grimal 1997: 82-83). Artemis de Yunan mitolojisi - Sirius ilişkisi için önemli bir örnektir. Apollon gibi Artemis'in de yayı ve oku, en önemli sembolleridir (Salt 2010: 115). Artemis, Mısır mitolojisindeki İsis'in karşılığıdır (Bonneyoy 2000: 480). Artemis yırtıcı hayvanlarla birlikte dolaşan, dağların ve ormanların vahşi tanrıçasıdır (Grimal 1997: 98). Yunan mitolojisinde bir anlatmaya göre koruyucusu Artemis olan ve avcılık konusunda tanrıçayla boy ölçüşmeye kalkan Yunan kahramanı Aktaion, gümüş yaylı tanrıça Artemis'i çıplak bir şekilde bir kaynaktan yıkanırken görür (Bonneyoy 2000: 32). Buna çok sinirlenen Artemis cehennem bekçisi elli av köpeği ile Aktaion'un peşine düşer ve okuyla onu öldürür (Temple 1999: 202). Artemis, Aktaion'u geyiğe dönüştürür ve elli av köpeği onu parçalar (Grimal 1997: 50). Bu anlatmada gördüğümüz üzere Artemis, birebir Sirius yıldızıdır. Köpeklerin av köpeği olması, Sirius'a "avcı Orion'un köpeği"nden dolayı "Köpek yıldızı" denilmesini hatırlatmaktadır. Elindeki yay, "Yay yıldızı" Sirius'u işaret etmektedir. Elli av köpeği, elli yıllık yörüngedir. Araştırmacılara göre Sirius'u belirtmek için yay ve ok

sembollerinin seçilmesindeki neden, Sirius A ve Sirius B'nin birbirleri etrafında bir ekseni esas alıp yaylar çizerek dönmeleridir. Bu durumda eksen ok, dönüş şekilleri yay olarak sembolize edilmiştir (Salt, obanlı 2001: 478).

e) ROMA ve SİRİUS KÜLTÜRÜ

Roma uygarlığının harcı, yerleşik kültürü benimsemiş halk ile Yunan uygarlığıyla olan ilişkilerinden dolayı Yunanlılardan etkilenmiş göçebe İtali halkları ve Etrüsk kabilelerinin MÖ 12. yy'da birleşmesiyle karılmıştır ve bu farklı toplulukların kültürleri bir araya toplanmıştır (Şenel 2009: 729). İtaliiler ile yerleşik köylülerin karışımından "Latin" dediğimiz topluluk oluşmuştur. Romalılar uygarlıklarını kurarken denizde Fenikelilerden, karada Yunanlılardan etkilenip örnek almışlardır (Şenel 2009: 731-732).

Roma'nın temelleri hakkında bilgi edinmek için en önemli kaynak, Romalı ozan Vergilius'un (MÖ 70-19) derleyip yazıya geçirdiği "Aeneas Destanı"dır. Destanda aşk tanrısı Venüs ile Troyalı bir ölümlünün oğlu olan Aeneas isimli bir kahraman vardır. Destan Aeneas'ın, Troya Savaşı'nın hemen sonrasında Troya'nın yıkılması üzerine yeni bir ülke kurmak üzere önce Kartaca'ya (Fenikelilerin bulunduğu bölgeye) sonra adı başta bilinmeyen ancak ileride İtalya olduğu ortaya çıkan bölgeye yaptığı cüretkar, zor ve uzun yolculuğu anlatmaktadır. Destanda Vergilius, Sirius ile ilgili şunları söylemiştir: "Köpek yıldızı, o yakıcı köpek yıldızı ki kuraklık ve hastalık getirir; marazlı insanlara doğar, yükselir ve üzer insanı tekinsiz ışığı ile."⁹

Roma, Vergilius'un anlattığı Aeneas isimli kahramanın soyundan gelen Etrüsklerden Alba Longa kralı Numitor'un kızı Rhea Sylvia ile savaş tanrısı Mars'tan olduğu söylenen Romus ve Romulus isimli ikizler tarafından MÖ 753'te kurulmuştur (Şenel 2009: 730). MÖ 509'a kadar "Roma Krallığı", MÖ 27'ye kadar "Roma Cumhuriyeti" olarak tarihi seyrini sürdüren Roma uygarlığı için Ceasar'ın "emperator" unvanını alması ile "Roma

⁹ www.astrologyanalyst.com

İmparatorluğu” dönemi başlamıştır ve bu imparatorluk, MS 476’da Batı Roma İmparatorluğu’nun Germen kabileleri tarafından yıkılmasına kadar “Roma” ismiyle varlığını sürmüştür (Şenel 2009: 732).

Romalılar gerçek anlamda mitoloji yaratmamışlardır. Efsaneleri başka uluslardan, özellikle de Yunanlılardan alınmadır (Estin 2007: 204). Bu nedenle Roma mitolojisi için “Yunan mitolojisinin bir devamıdır.” denilebilir. Roma’nın geleneksel tanrı heykelleri zaman içerisinde Yunan tanrılarının heykellerini örnek alan bir görünüm kazanmıştır. Roma mitolojisindeki çok eski tanrılar, Yunan mitolojisinin etkisiyle silinmiştir ve bazı tanrı ve tanrıçalar da Yunan mitolojisi ile birleşmiştir. Örneğin Zeus, Roma tanrısı Jüpiter’in karşılığıdır. Zeus dışında örnek vermek gerekirse “Hera-Juno”, “Poseidon-Neptunus”, “Hades-Pluton”, “Afrodit-Venüs”, “Demeter-Ceres”, “Athena-Minerva”, “Ares-Mars”, “Kronos-Saturnus” şeklinde iki mitolojinin tanrı ve tanrıçalarının birleştiği görülmektedir (Estin 2007: 215).

Romalıların Sirius ile olan ilişkisinin en önemli noktası, Romus ve Romulus ikizlerinin doğumlarından sonra yaşadıkları olayda gizlidir. Alba Longa kralı Numitor’u devirip krallığı ele geçiren Numitor’un kardeşi Amulis, Romus ve Romulus’u sorgun dallarından bir sepet içinde Tiber Irmağı’na bırakır. Daha bebek olan Romus ve Romulus kardeşler sular alçalınca ırmağın kıyısına takılır ve onları bir “dişi kurt” bulup kurtarır. Bu kurt tarafından emzirilip (Bkz. Resim 10) Faustulus adında bir çoban tarafından büyütülen ikizler, Amulis’i öldürerek Numitor’u tekrar tahta geçirip Roma Krallığı’nı kurar (Şenel 2009: 730). Sirius yıldızının kurt ile olan ilişkisinin en açık örneği olan bu anlatıma, tezimizin “Türk mitolojisi ile Sirius İlişkisi” bölümünde çok benzer bir örnek ile tekrar karşımıza çıkacak ve orada detaylı bir şekilde incelenecektir.

Romalılar Sirius’un helyak doğuşunu her yıl 25 Nisan civarında bir günde kutlamıştır. Bu kutlamada Sirius için bir köpek kurban etme söz

konusudur (Holberg 2007: 32). Bu köpek kurban etme ritüeli muhtemelen Yunan halkının Sirius'un zararlı etkilerini yok etmek için yaz başında Sirius'a ve Zeus'a köpek / kurt kurban etme ritüellerinin bir devamı şeklindedir.

Romalı tarihçi Livy, Constantine'in ordularına bir defasında bütün askerler tarafından görülen ve kendilerine yol gösteren parlak, sanki alev alev yanan gümüş renkli bir cisimden söz etmektedir (Gerçeksever 2000: 31).

f) MEZOPOTAMYA ve SIRIUS KÜLTÜRÜ

Mezopotamya adı, geçmişle ilgilenen ve insanlığın yaşadığı zorlu serüvenin aşamaları konusunda soruları olan herkes için parlak uygarlıkları ve bu uygarlıkların ürettikleri görkemli eserleri çağrıştırır. Mezopotamya, Antik yazarların Fırat ve Dicle nehirlerinin arasında kalan günümüzdeki Irak topraklarının bir bölümünü tanımlamak için, *mesos* (orta) ve *potamos* (ırmak) sözcüklerini birleştirerek ürettikleri bir addır. Başlangıçta bu bölgenin tek bir adı yoktur; Güney bölümü Sümer ve sonrasında ünlü Babil kentinden dolayı Babilonya, kuzey bölümü ise Asur ülkesi olarak anılmıştır. Günümüzde ise Mezopotamya adı kuzeyde Toros Dağları, güneyde Basra Körfezi, doğuda Zargos Dağları ve batıda da Suriye Çölü tarafından çevrelenen bir alan için kullanılmaktadır. Gerçekte Mezopotamya'nın kesin hatlarla belirlenmesi mümkün olmayan kültürel sınırları, batıda Suriye Çölü'nü Fırat Vadisi boyunca aşarak Filistin ve Lübnan Dağlarına, güneyde de İran üzerinden doğuya doğru genişlemektedir. Mezopotamya bir coğrafi terim olmakla birlikte verimli toprakları ve uygun iklim şartları sayesinde çok eski zamanlardan beri yoğun göçe sahne olduğu için burada gelişen Sümer, Akad, Babil, Asur ve Pers gibi uygarlıklardan günümüze ulaşan birleşik kültürel bir kimliği de ifade etmektedir (Köroğlu 2009: 11-12). Sümerlerin MÖ 3200 yıllarında geliştirdikleri çivi yazısı, Ön Asya'da üç bin yıla yakın bir süre boyunca Akad, Asur, Babil, Pers, Hitit ve Urartu gibi birçok toplum tarafından kullanılmıştır. "Yaratılış" ve "Tufan" gibi tek tanrılı dinlerle günümüze taşınan anlatılar, yazılı kanunlar; matematik, tıp, fal, büyü; en erken heykeller, kabartmalar, mücevherler ve küçük el sanatları; teknolojiyi işaret eden çömlekçi çarkı, araba tekerleği, saban, yelkenli tekne, yapı kemeri, tonoz; planlı kentleşme ve anıtsal yapıların inşası; sulu tarım, uzak bölgelere ticaret ve "imparatorluk" düşüncesinin gelişmesi, Mezopotamya bölgesinin ne

derece güçlü medeniyetlere ev sahipliği yaptığının birer kanıtıdır (Köroğlu 2009: 13-14).

Fırat ve Dicle nehirlerinin hayat verdiği Mezopotamya'da yaşananlar, Ön Asya'daki tüm eski uygarlıkların gelişme sürecini etkilemiş ve zaman zaman da bu süreci doğrudan yönlendirmiştir. Mezopotamya'nın verimli topraklarında yaşayan insanların yaşam biçimi ve refah düzeyi birçok topluluğun bu bölgeye ilgi duymasına neden olmuştur (Köroğlu 2009: 33). Kentleşme, mimarlık, sanat anlayışı, din ve yazı sistemleri gibi alanlarda ortaya çıkan öncü düşünce ve uygulamalar, ticaret ve siyasal ilişkilerin sonucunda Suriye, Anadolu ve İran gibi bölgelere ulaşmış ve buradaki uygarlıkların oluşumuna katkıda bulunmuştur (Köroğlu 2009: 7).

İnsanlığın ilk uygar toplumu, MÖ 5000 dolaylarında "Sümer" denilen Aşağı Mezopotamya'ya ait bir medeniyettir. Sümerlerin Sümer'e inişlerinden önceki yaşamları tarihin karanlıklarından çıkarılamamıştır; ama Zargos Dağları'nın bulunduğu Elam (İran'ın güneybatı dolayları) yönünden göçerek Basra Körfezi'ne doğru inip göçebe çoban toplulukları halinde Eridu'ya geldikleri, burada yerleşik çiftçi topluluklarla ilişkiler kurdukları, burayı kente dönüştürdükleri ve uygar topluma bu şekilde geçtikleri araştırmacıların görüş birliğine vardığı noktalar. Sümerlerin yerleşik hayata geçmeden önceki göçebe çoban geçmişlerinin ipuçları dillerinden, yazılarından, mitoslarından ve ikonografilerinden sağlanmıştır (Şenel 2009: 357-361). Sümerler oluşturdukları kentlerde, her biri güçlü ve kendi yöneticilerine sahip kent devletlerinde yaşamıştır. Aşağı Mezopotamya'da on sekizi büyük, otuz beş kadar kent ve kasabanın bulunduğu bilinmektedir. En önemlileri arasında Sippar, Kiş, İsin, Nippur, Lagaş, Ur, Uruk ve Eridu sayılabilir. Sümer kentleri zenginleşip geliştikçe çekim merkezi haline dönüşmüş ve çoğunluğunu Sami kökenli toplulukların oluşturdukları Mezopotamya çevresinden birçok göç almaya başlamıştır. Kentlerin her biri surlarla çevrilidir ve merkezlerinde yüksekçe bir tepe üzerine yerleştirilmiş bir tapınak (ziggurat) yer almaktadır.

Tapınaklar, Mezopotamya'da sosyal yaşamın merkezleridir (Köroğlu 2009: 65-66).

Mezopotamya'da Sümerlerden sonraki dönem, Akadların dönemidir. (MÖ 2350-2150) Akadların anavatanları ve Mezopotamya'ya geliş tarihleri konusunda kesin veriler yoktur. Yüzlerce yıl boyunca gruplar halinde Suriye'nin Mezopotamya'ya yakın kesimlerinden gelip güneyin bereketli ve zengin kentlerine yerleştikleri anlaşılmaktadır. Akadlar egemen bir güç haline gelinceye kadar Sümer kent kültürünü özümsemiş ve kendi katkılarıyla birlikte bu kültürün sonraki toplumlara aktarılmasında önemli rol oynamış Sami kökenli bir topluluktur. Sümerlerin düşüşe geçtiği dönemde yükselme göstererek Mezopotamya'daki medeni gelişimin öncüsü olmuş ve iki yüz yıl kadar tarih sahnesinde kalmayı başarmıştır (Köroğlu 2009: 75-76). Aldığı yoğun göçler, ekonomik denge bozukluğu ve başkentleri Agade'nin yıkılışı üzerine Akadlar yavaş yavaş tarih sahnesinden silinmiştir.

Akadlardan sonra Ur kentini yönetimi altına alan Ur sülalesi, MÖ 2112-2000 tarihleri arasında Mezopotamya'da Sümer ve Akad mirasını devralmıştır. "Sümer ve Akad ülkelerinin kralı" unvanlı Ur-Nammu döneminden itibaren yaklaşık yüz yıllık dönem boyunca Ur sülalesi, Mezopotamya'nın en büyük siyasal gücü haline gelmiştir. Ancak Suriye'den alınan göçler ve Elam akınları ile devlet zayıflamış ve Ur sülalesinin elinden yönetim alınmıştır. Elam akınları sırasında Ur kenti yıkılmış, tapınaklar tahrip edilmiş ve tanrı heykelleri İran'a götürülmüştür. Bu olay siyasal anlamda bir dönüm noktası oluşturmuş ve Mezopotamya'daki Sümer egemenliği sona erdirilmiştir (Köroğlu 87-89).

Ur sülalesinden sonraki süreçte Mezopotamya'nın Asur kenti, yönetimde üç ayrı dönem şeklinde varlık göstermiştir: Eski Asur (MÖ 1813-1741), Orta Asur (MÖ 1365-1050) ve Yeni Asur (MÖ 1012-609). Asur, Dicle Nehri'nin batı kıyısında, adını baş tanrıları olan Asur'dan alan bir kenttir. Eski Asur, döneminin önemli ticaret ve kültür merkezlerinden biri olmuş; 7. yy'a

kadar da bu özelliğini sürdürmüştür (Köroğlu 2009: 101). Orta Asur döneminde hem Suriye'nin kuzeyi hem de Mezopotamya'nın güneyi iç kesimlere kadar genişletilmiş ve Asurlar bölgenin en güçlü devleti olmuştur (Köroğlu 2009: 132). Bu dönemin sonuna doğru Asur'un dış dünya ile bağları büyük oranda kopmuş; devlet, insanların temel ihtiyaçlarını karşılayamayacak kadar zayıflamıştır. Yeni Asur dönemi, devletin zayıflığının giderilmesi ve kaybedilen toprakların yeniden ele geçirilmesi ile başlamıştır. Bu dönem, Asur'un en başarılı dönemlerindedir. MÖ 612 - 609 tarihlerinde güçlerini yitiren Asurlular, Medlerin saldırıları sonucu yıkılmıştır (Köroğlu 2009: 153-154).

Mezopotamya'daki Babil dönemi ise Sami toplumlarının yoğunlaştığı kentlerden olan Babil'in yönetimde söz sahibi olması ile başlar. Yönetimdeki güçleri bakımından Eski Babil (MÖ 1894-1595) ve Yeni Babil (MÖ 625-539) şeklinde iki döneme ayrılabilir olan Babil esas ününü, sülalenin altıncı kralı olan Eski Babil kralı Hammurabi'ye borçludur. Hammurabi döneminde Babil, Sümer ve Akad mirasına sahip olmuş ve bütün bölgeye adını vermiştir (Köroğlu 2009: 107). Yeni Babil döneminde Sami kökenli olan Kalde topluluğu Babil kültürünü benimsemiş ve şeyhleri siyasi iktidarsızlık döneminde Babil yönetimini ele geçirmiştir (Köroğlu 2009: 198). Bu dönem Babil kenti yeni baştan düzenlenmiştir ve bu kent, gıpta ile bakılan bir kent olmuştur. Babil Kulesi ve Babil'in Asma Bahçeleri gibi ünleri dilden dile dolaşan yapılar bu dönemde inşa edilmiştir. Babil bu dönemde edebiyat, sanat, astronomi, matematik ve tıp gibi alanlarda yetişmiş bilge insanlarla dolmuştur. Fakat Hint-Avrupa kökenli bir toplum olan Persler güçlenerek İran'da iktidarı ele geçirmiş ve Mezopotamya üzerine akınlara başlamıştır. MÖ 539'da Babil'i ele geçiren Persler, bu coğrafyada Mezopotamya kökenli devletlerin egemenliğine de son vermiştir (Köroğlu 2009: 202-203).

Persler tüm Mezopotamya'da ve çevresinde denetimi ele geçirmiştir ama yerel krallıklara ve kültürlere de saygı göstermiştir. Babil'deki inançlara ve geleneklere büyük önem vererek kısa sürede halkın üzerinde bir denetim

kurmayı başarmış, bu arada yeni eyaletler kurarak kendi sistemlerini de bölgede uygulamaya başlamıştır. Mezopotamya mirasını yadsımamış olan Persler, tersine bölgedeki tapınakları ve diğer önemli yapıları onararak buradaki birikimin sürmesine katkıda bulunmuştur. Mezopotamya'daki Pers yönetimi MÖ 331 yılına kadar sürmüştür (Köroğlu 2009: 208-209).

Mezopotamya mitolojisi, Sümer temelli olmakla birlikte bu zamana kadar anlattığımız Akad, Asur, Babil ve Pers medeniyetlerinin izlerini taşıyan ve bölgenin aldığı sürekli göçlerle, yaşadığı akınlarla beslenen çok kültürlü bir mitolojidir. Mezopotamya mitolojisine ait kayıtların geniş bir tarih dilimine yayılması; malzemenin çeşitlilik göstermesi, bir öykünün farklı bölgelerde ve farklı dönemlerde ele alınarak çeşitli versiyonlarının ortaya çıkması gibi sonuçlar doğurmuştur (Black, Green 2003: 13). Mezopotamya coğrafyasında anlatılan öyküler hem yazılı hem de sözlü bir biçimde Sümerlerden sonra Akad, Asur, Babil ve Perslerde de tekrarlanmaktadır (Köroğlu 2009: 70). Tanrı ve tanrıça isimlerinin bazıları ile kahramanların isimleri değişse de "Yaratılış", "Tufan" gibi anlatmalar birbirinin aynıdır. Örneğin Asur'da baş tanrı Asur, Enlil ve Ninurta tarafından seçilmiştir (Köroğlu 2009: 182) ve Asurlular Sümer, Akad ve Babil'in önemli tanrılarına saygı gösterip bu tanrıları kutsamıştır (Köroğlu 2009: 189). Bu noktadan hareketle, Mezopotamya coğrafyasında görülen Sirius ile ilgili inanışların ve anlatmaların ilk olarak Sümerlerde başladığını ve diğer Mezopotamya medeniyetlerinin de Sirius konusunda Sümer'i tekrar ettiğini düşünmek mümkündür.

Sümer mitolojisi hakkında bilinenler genellikle, MÖ üçüncü bin yılın sonuna doğru Sümerleri ele geçiren ve Sümer öykülerini ve efsanelerini kendi mitlerinin gelişimi için kaynak ve çekirdek olarak kullanmış olan Babillerin geniş oranda değiştirdiği, düzelttiği ve bir anlamda tahrip ettiği varyantlardan elde edilmiştir (Kramer 2001: 64). Sümer çiviyazısı öncesi resim yazısında, tanrıların tanrı oldukları bir yıldız simgesi ile resmedilmektedir. Yıldız tanrı sembolü olacak kadar önem vermelerinde göçebelik dönemleri sırasında göçleri için yön saptamada yaşamsal önem

taşıyan sağlam bir yıldız bilgisi edinmiş olmaları söz konusu olmalıdır. Yerleşik düzene geçince de bu bilgileri ile bir tarım takvimi oluşturmuş; ekim, biçim, taşkın zamanlarını gökyüzündeki yıldızların değişen dizilimlerine göre az çok doğrulukla saptayabilmişlerdir. Bu sayede üretimde başarı sağlayıp üretici güçleri geliştirebilmişlerdir. Yıldızlar ile ilgili bilgileri veren “astronom rahipler”, gökteki yıldızların uzaktan göründükleri gibi birer kor olmadıklarını, aslında çok büyük, çok güçlü ve çok bilgili canlı varlıklar olduklarını; kendilerinin de onlarla iletişim kurduklarını söylemişlerdir (Şenel 2009: 408-409).

Sümer - Akad kültürü aşağı yukarı Mısır çağdaşdır. Sümer metinlerinde “Magan” şeklinde geçen ülkenin Mısır olduğu bilinmektedir (Temple 1999: 131). Mısır ile Sümer arasında pek çok ortak tanrı isminin ve ortak noktanın olması bu iki medeniyetin birbirleri ile temas halinde olduklarını göstermektedir. Örneğin Sümer’in baş tanrısı olan gök tanrısı Anu, çakal ile simgelenmektedir ve Mısır’da da köpek başlı Anubis bulunmaktadır. İsimlerinin benzerliği gözden kaçmayan bu iki tanrı dışında Sümer’de Anu’ya “An” da denilmektedir ki Mısır’daki Osiris’e de “An” denilir (Temple 1999: 151). Hem Anubis hem de Osiris, Mısır’ın Sirius ile ilişkilendirdiği tanrılar iken başta Sümer olmak üzere bütün Mezopotamya’nın gök tanrısı An da Mezopotamya bünyesinde Sirius ile ilişki kurulabilecek ilk ipucudur. An’ın kızı Bau da köpek başlı bir Sümer tanrıçasıdır ve Enlil’in oğlu olan eşi Ninurta da yay çekmedeki ustalığı ile tanınır (Bonney 2000: 1059). Temple Bau’nun, İsis’in Sothis (Sirius) kimliğine denk bir köpek yıldız kavramının Mezopotamya’daki devamı olduğunu düşünmektedir (Temple 1999: 183).

Hava tanrısı Enlil, Mezopotamya’nın en önemli tanrısıdır. O eylemdir, soluktur, yaratıcı sözdür. Kaderleri uzak günlere kadar belirleyendir; kendi kaderini de kendi belirler. Emirleri en yüce, en yüksektir; sözü kutsaldır, ağızından çıkan söze karşı durulmaz. O olmadan mevsimlerin ahengi olmaz; ölüm döngülerinde düzen olmaz. Gökte bir tek o hakimdir; Anunna tanrılarının (An’ın çocuklarının) en büyüğüdür (Bonney 2000: 583).

Sümer’de Sirius yıldızından “Evrenin yargıcı” olarak bahsedilmektedir (Salt, Çobanlı 2001: 391) ki göğün tek hakimi, sözünün üstüne söz söylenmez Enlil ile Sirius ilişkisinde ilk aşama olarak bu bilgi esas alınabilir niteliktedir. Tanrıların babası ve evrenin kralı olduğu kabul edilen Enlil’in yerden göğü ayırdıktan sonra, tavanını ve duvarlarını ışısız göğün, yerini kara toprağın oluşturduğu evinde kendini zifiri karanlıkta yaşar bulduğu söylenir (Kramer 2001: 13). Bu bize Sirius B’nin bir ak cüce olduğunu ve artık sönerek Sirius A’nın yörüngesine çekilip karanlığa gömüldüğünü hatırlatmaktadır. Enlil için yazılmış yüz yetmiş kıtalık ilginç bir ilahi mevcuttur. Bu ilahide Enlil’in evinin bir yıldız - ikametgah olduğu söylenmektedir ki bu bizim Sirius bağlantımızı doğrular niteliktedir:

.....
*Enlil, senin sözün uzaklara erişir ve senin sözün kutludur,
 Sen takdiri değişmez bir tanrısın, kaderleri hep sen yazarsın,
 Senin yükseltilmiş gözün ülkeleri tarar
 Senin yükseltilmiş ışığın tüm ülkelerin kalplerini gözler
 Enlil, sen o beyaz makamında,
 O yüce makamında sere serpe oturmaktasın*
 (Temple 1999: 183-184)

An, kızı Bau ve oğlu Enlil dışında Sirius ile yakından ilişkilendirilebilecek bir grup Sümer ve Akad tanrısı olan ve “kraliyet kanından olanlar” manasına gelen Anunnakiler’in de babasıdır. “Anuna / Anunnaki” sözcüğü erken dönem metinlerinde, özellikle Sümer’e ait metinlerde, ilk doğan ve özel adlarla farklılaştırılmayan eski tanrıları adlandırmak için kullanılmıştır (Black, Green 2003: 31). Anunnaki, Akadçada “gökten yere inen elli” demektir (Salt 2010: 114). Anunnakiler kadere hakim oldukları söylenen elli refakatçi ilahdır. Anunnakilerin sayısının elli olması bizi, Antik Yunan’da açıkladığımız “elli” sayısı ve Sirius ilişkisine götürür. Sirius A ve Sirius B’nin birbirleri etrafındaki dönüşlerini elli yılda tamamlamaları ile Anunnakilerin sayısının elli olması bizim için bir diğer önemli ipucudur. Ayrıca onlara “refakatçi ilahlar” denilmesi de Sirius B’nin Sirius A’ya refakat ettiği şeklindeki

tanımlamaları hatırlatmaktadır. Anunnakiler, Sümer’de bir “yay yıldızı” ile ilişkilendirilir ve bu ilahlar, “Tanrılar Meclisi” denilen bir mecliste oturmaktadır. Sümer yaratılış mitosunun temelini teşkil ettiği *Enuma Eliş* Babil Yaratılış Destanı’nda Anunnakilerin, Yay Yıldızı denilen bir kardeşlerinin olduğu ve Tanrılar Meclisi’nde Anunnakilerin tam ortasında oturduğu bilgisi yer almaktadır. Bu durumda bu Yay Yıldızı, An’ın kızıdır. *Enuma Eliş*’te şöyle bir bölüm yer almaktadır:

.....

Elli büyük tanrı yerlerini aldılar.

Yedi kader tanrısı (gökteki) üç yüzü yerleştirdi.

Enlil yay(ını, silah)ını kaldırdı ve (onu) önlerine koydu.

Tanrılar, babaları, yaptığı işe baktılar. Ne kadar özenli biçildiğini gördüler.

Yaptığı işi çok takdir ettiler.

(Onu) kaldırıp Anu, Tanrılar Meclisi’nde şöyle konuştu, yayı öptü ve “O benim kızım!” dedi.

Yayın isimlerini şu şekilde sıraladı:

“Uzun odun ilkidir, ikincisi ...dır

Üçüncü adı Yay Yıldızı, göklerde ışıldasın istedim.”

Bir yer tayin edip tanrılar, onun kardeşleri, ...

Anu Yay’ın kaderini buyurduktan

Ve tanrıların önüne yüksek kraliyet tahtını yerleştirdikten sonra,

Anu Tanrılar Meclisi’ndeki yerine oturdu.

..... (Temple 1999: 170-171)

Mısır’daki İsis de tıpkı buradaki Yay Yıldızı gibi göklerdeki beyaz bir kraliyet tahtında resmedilmektedir. İsis de Mısır’da gök tanrının kızıdır. Bunun yanı sıra An’ın Yay Yıldızı’na verdiği ilk isim olan odun, Mısır’da “sept” demektir ki bu isim, Mısır’da Sirius yıldızı için kullanılan isimlerdendir. Kısaca Yay Yıldızı, tıpkı Mısır’daki İsis gibi, Sirius A ile aynıdır. Bu iki medeniyet

arasındaki benzerlik ise tesadüfi olamayacak kadar yakındır (Temple 1999: 171).

Mezopotamya’da muhtemelen Babil zamanında özellikle gökyüzü tanrıları için “İgigu” adının kullanılmasından sonra Anunnaki terimi daha ziyade yer altı dünyası için kullanılmaya başlanmıştır (Black, Green 2003: 31-32). Mezopotamya mitolojisinin ortak tanrılarında yedi tanesi de Anunnakiler olarak bilinir ama bu yedi Anunnaki, alt dünyaya aittir. Bütün metinlerde “kaderi belirleyen yedi alt dünya tanrısı” olarak geçerler. Alt dünyanın yedi odasının yedi kapısı bulunmaktadır ve bu yedi Anunnaki her bir kapının ardındadır; yedi odanın da kapısı birbirine açılmaktadır. Hem Sümer’de hem de Mısır’da astronomik anlamda önem teşkil eden bir bilgiye göre her tanrının kendi “on günlük” dönemi ya da haftası vardır. Mısırlılar Sirius’un yetmiş günlük kayboluşunu onar günlük yedi haftaya bölmüştür ve her bir haftanın bir tanrısı vardır (Temple 1999: 171-173). Bu durumda bu yedi Anunnaki tanrının “alt dünya”da olmasından kasıt büyük ihtimalle, Sirius’un ortadan kaybolduğu yetmiş günlük dönemdir ve tıpkı Mısır’daki gibi bu yedi Anunnaki’nin de kendine ait, onar günden oluşan birer haftası mevcuttur. Burada yine karşımıza Mezopotamya - Mısır ilişkisi çıkmaktadır.

Sümer medeniyetinin doğduğu sırada İran Körfezi yakınlarında son derece garip bir varlığın ortaya çıktığından söz edilir. Bu varlığın ayakları ve yüzü insan gibidir. Bu varlık, Mezopotamya’nın ilkel toplumlarına onların dilleriyle hitap etmiştir. Onlara buğday ekmeyi, akıllarından geçenleri yazmayı, sayı saymayı, kentler kurarak bunları yönetmek için kurallar meydana getirmeyi ve gökteki yıldızları gözlemlemeyi öğretmiştir (Gerçeksever 2000: 29). Mezopotamya’ya ait çok eski yazıtlarda şöyle yazar:

*O günlerde ve hem de ondan sonra
Yeryüzünde Nefilimler vardı
İlahların oğulları insan kızlarına
Vardıkları ve bu kızlar onlara*

*Çocuk doğurdukları zamandı...
Onlar Olam'dan olan Kudretlilerdi
Ve Şem halkıydı.*

Şem, Sümer'de "gök cismi" demektir. Nefilimler ise "dünya dışı" kökenli olup Sümer piktografik¹⁰ metinlerinde "Marduk" olarak geçen bir gezegenin adıdır. Kadim dünyanın hemen hemen bütün halkları, Marduk'un Dünya'ya periyodik olarak belirli dönemlerde yaklaşmasını alt üst oluşların, büyük değişimlerin ve yeni çağların göksel bir işareti olarak görmektedir. Marduk'un yaklaşmasının, güçlü kütle çekim etkileri ile yağmurlara ve sellere yol açacağı düşünülmüştür. Sümerler, Marduk'u gözlemleyerek onun yaklaşma rotasını çıkartmışlardır: *Tek başına gökleri geren odur ve en yüksek Orion'a ve Sirius'a ve Güneş'in burç evlerine varan odur* (Gerçeksever 2000: 45-47).

Tarihteki ilk yazılı destan olma özelliğini taşıyan ve Mezopotamya kültürünün anlatıldığı en önemli eserlerden olan Gılgamış Destanı'nda da Sirius'un izlerine rastlanmaktadır. MÖ 5000'lerde Sümer kent devletleri üzerinde egemenlik kuran Uruk kentinin yöneticisi olan Gılgamış, üçte ikisi tanrı üçte biri insan olan yapısı ile tanrısal kökenli bir kahramandır. Destanda, Aruru isimli bir tanrıça, Gılgamış'a karşı Endiku isimli çok güçlü birini yaratır. Sümer şiirlerinde Endiku genellikle Gılgamış'ın uşağı ve yol arkadaşıdır. Akad destanlarında da Endiku, Gılgamış'ın arkadaşı ve yoldaşı olarak geçer (Black, Green 2003: 73). Endiku, Gılgamış'ı yenmek için Aruru tarafından yaratıldıktan sonra (Gılgamış ile tanışmadan önce), bir avcı Endiku'yu görür ve çok korkar. Babasına giderek Endiku'nun güçlülüğünü anlatır ve şöyle der: "Gökten inen yoğun 'cevher'e benzer. Gücü büyüktür." Gılgamış da rüyasında ağır bir yıldız ile karşılaşır ve tüm çabasına rağmen onu kaldıramaz. Bu rüyayı her konuda ilim sahibi olan annesi Ninsun'a anlatırken yıldızın ona

¹⁰ Piktografi: Düşünceleri resim veya semboller aracılığı ile anlatan ilkel yazı sistemine verilen ad (www.wikipedia.org).

gökten indiğini söyler. Destanın bu bölümü eski bir Sümer tabletinde şu şekilde verilmiştir:

.....

Gılgamış yatağından kalkar ve

Düşlerini anlatmaya başlar, annesine şöyle der:

“Anam, dün gece bir düşün düşledim.

Gökte yıldızlar vardı;

Yıldızlardan biri üstüme indi, sanki

Göklerin ev sahibinin özü

İtelemeye çalıştım fakat olmadı

..... (Ramazanoğlu 1998: 53)

Bu parçanın yukarıdaki Sümer – Asur versiyonundan çok daha eski bir Babil versiyonu vardır ve bu versiyonda Gılgamış, yıldızın gök tanrısı Anu ile ilişkili olduğunu belirtir:

.....

Gılgamış rüyasını anlatmaya yeltenip annesine şöyle dedi:

“Anam, dün gece pek mutluydum

Asillerin arasında yürüdüm,

Gökte yıldızlar belirdi

Anu'nun yıldız özü bana doğru alçaldı

*Kaldıracak olduysam da çok ağırdı; kıyılatmak istediysen de
olmadı.*

..... (Ramazanoğlu 1998: 54)

Gılgamış, bu iki farklı versiyona ait Sirius ile ilgili olarak aldığımız destan bölümlerinde, yıldızın “kudretli öz” olduğunu ve çok ağır olduğunu belirtmiştir. “Anu'nun yıldız özü”, “ev sahibinin özü” şeklinde tasvir edilen yıldızda özellikle “öz” kelimesinin kullanması bizi, “öz”ün tıbbi metinlerde “yoğunlaşma, cevher” demek olduğunu sonucuna götürebilir (Temple 1999:

181). Sirius B küçük olmasına karşın çok ağır bir yıldızdır; bir santimetreküpü otuz üç ton gelmektedir ve yeryüzündeki en ağır elementtir. Astronomlar Sirius B'nin evrim geçirmiş bir element ya da "yoğun demir"den oluştuğunu söylemektedir. Bu durumda bu kudretli, yoğun özden kasıt Sirius B olmalıdır ki "Anu'nun yıldız özü" şeklindeki ifade de bizi daha önce bahsettiğimiz Osiris - An ilişkisine götürerek de Sirius B'nin An ile olabilecek olan ilişkisini doğrulamaktadır.

Gılgamış Destanı'nda ayrıca Gılgamış'ın elli isimsiz yoldaşından bahsedilmektedir (Bu elli yoldaş, Babil versiyonlarında çıkartılmıştır). Elli mina ağırlığında¹¹ zırhı olan Gılgamış, Magan gemisinde "rahimden çıkanlar" olarak ifade edilen elli kürekçi yoldaş ile birlikte anlatılmaktadır (Salt 2010: 114). Bu elli kürekçi de muhtemelen Sirius A ile Sirius B'nin yörünge sürelerine ait ve Mezopotamya ile ilişkili yeni bir ipucudur.

Mezopotamya tarafından sanata yapılmış en önemli katkılardan biri silindir mührüdür (Kramer 2001: 69). Mezopotamya'da, Uruk döneminde (MÖ 4000-3100) Neolitik çağdan beri kullanılan baskı mühür yerini, büyük oranda silindir mühürlere bırakmıştır. Değerli ve yarı değerli taşlar silindir biçimine getirilip ortası delindikten sonra üzerlerine hayvan, bitki, günlük yaşama ilişkin sahne veya mitolojik sahne motifleri kazınmıştır (Koroğlu 2009: 52). Bu silindir mühürlerindeki yıldız, köpek, yay ve ok motifleri Mezopotamya ve Sirius arasındaki bağlantıyı resmetmeleri bakımından çok önemlidir. Örneğin bir Sümer silindir mühründe elinde yay ile Gılgamış tasvir edilmektedir. Asur, Pers ve Hitit gibi medeniyetlerin silindir mühürlerinde, üzerinde güneş şeklindeki bir yıldız temsil eden bir dairenin her iki yanına kartal kanatlarının eklenmesi ile oluşturulan "kanatlı yıldız" motifine rastlanmaktadır. Işınlı bir yıldızla sahip olan bu kanatlı daire (kanatlı disk)¹² bazı arkeologlara göre

¹¹ Mina: Asur, Babil ve Hitit gibi uygarlıkların aynı adla kullandıkları bir ağırlık ölçüsüdür. 1 mina=500 gr. 50 mina = 500 × 50 = 25000 gr = 25 kg (Salt 2010: 114).

¹² Kanatlı daire (Kanatlı disk) : Büyük olasılıkla köken itibarıyla Mısır'dan gelme bir semboldür. Mezopotamya'da önceleri güneşe benzerliğinden dolayı "güneş diski" şeklinde kullanılmıştır; fakat güneş diskinin içindeki yıldız dört köşelidir (Black, Green 2003: 150). Kanatlı disk resmedilirken

Sirius'u simgelemektedir. Hititlerde bu kanatlı yıldız motifine "çift yay" gibi başka motifler de eklenmiştir ki yay da Sirius sembollerinden biridir (Salt 2010: 190-191). Bir Mezopotamya silindir mühründe üç uçlu oku (yabayı), yayı ile fırlatan ilahın yanında üç dilli, kanatlı bir köpek bulunmaktadır (Salt 2010: 224). Sirius'un helyak doğuşunu gösteren bir Babil silindir mühründe Sirius, Yay Yıldızı olarak gösterilmiştir (Temple 1999: 130). Asur – Babil medeniyetlerinde sadece Yay Yıldızı değil, aynı zamanda *Kak-si-sa / Kak-si-di* (okun hedefe varması; Ok Yıldızı) adı ile de anılan Sirius (Bkz. Resim 14), "denizin sularını ölçen" ve "yolları açan" yıldız olup tanrılar şampiyonu Ninurta'ya özdeş kılınmıştır. Tanrı Ninurta, kötü tesir gücüne sahip tüm kötü varlıklara boyun eğdirecek kudrettedir (Salt 1984: 71).

Silindir mühürlerin dışında steller¹³ de Mezopotamya ve Sirius ilişkisi için önemli birer kanıttır. Örneğin Akad krallarından "Evrenin Kralı", "Dört Bir Yanın Hükümdarı" ve "Agade'nin Kralı" gibi büyük unvanlara sahip olan ve adının önüne çiviyazısı ile "tanrı" işaretini koyduran Naram-Sin, stelinde kendisini yalnızca ilahi varlıklara özgü bir simge olan çift boynuzlu bir başlıkla, elinde bir yay ve okla betimletmiştir (Köroğlu 2009: 82). Bu stelin en dikkat çekici yanlarından biri Naram-Sin'in başının üzerinde duran ve birer daire içerisinde ışınlarını saçarak şekilde resmedilen iki yıldızdır. (Bkz. Resim 11) Diğer kültürlerde ve Mezopotamya medeniyeti içerisinde daha önce de tasvir edilen bu iki yıldızın, Sirius A ve Sirius B olması kuvvetle muhtemeldir. (Bkz. Resim 12)

Mezopotamya'ya gelerek Mezopotamya kültürünü kendi kültürleri ile birleştiren Perslerin geleneklerinde de Sirius'tan, "Ok Yıldızı" ve "Yay Yıldızı" dışında bir de "Köpek Yıldızı" olarak söz edilmektedir (Temple 1999: 522). Plutark, Köpek Yıldız Sirius'un bir Pers tasvirinden bahsetmiştir. Bu tasvirde

dörtten fazla köşeli ve çift olarak resmedilmektedir ki bu da Sirius A ve Sirius B çift yıldızını simgelemek için kullanılmış olabileceğini doğrular niteliktedir.

¹³ Stel / stela: Dikilmiş, yüksekliği eninden uzun yekpare bir taştan oluşan bir yapıttır. Sözcük Yunanca *stela* yani "(dikili) duran blok"tan gelir. Ahşap olan stellere de rastlanmaktadır (www.wikipedia.org).

bir yumurtayı oluşturan dizili elli tanrıyla çevrili olan ‐ışık tanrısı‐, ‐karanlık tanrı‐ ile yumurtada buluşur. Işık tanrısı Oromazes, saf ışıktan doğar. Karanlık tanrısı Areimanius ise karanlıktan doğar. Bu iki tanrı sürekli olarak münakaşa içerisindedir. İkisi de yirmi beşer tane tanrı yaratır ve bu tanrılar bir yumurtaya konur. Sonra Oromazes kendini üç kat büyütür ve Güneş'ten, yeryüzü kadar uzak bir mesafeye giderek gökleri yıldızlara donatır. Tüm diğerlerinden önce yumurtaya bir yıldız bekçi ve muhafız olarak yerleştirir ki bu yıldız, Köpek Yıldızı'dır (Salt, Çobanlı 2001: 391). Yani elli tanrılı yumurta, Sirius A ve Sirius B'nin elli yıllık yörüngesidir ve Köpek Yıldızı da Sirius'tur.

Mezopotamya'da köpek, ilahi bir simge olarak ilk önce Babil döneminin başlarında ortaya çıkmıştır ve Babil son bulana kadar da sürmüştür. Kudurruların¹⁴ üzerindeki yazılar köpeğin, iyileştirme tanrıçası ve doktorların koruyucusu Gula'nın (Sümer'deki Bau'nun karşılığı) simgesi olduğunu anlatır. Girsu'da bulunan Babillere ait küçük bir köpek figürü Gula'ya adanmıştır ve İsin'deki Gula tapınağında pek çok köpek figürü bu ilişkinin tarihinin Babillerin ilk dönemine kadar uzandığını kanıtlamaktadır. MÖ 600 dolaylarında Gula tapınağının kapılarına altından, gümüşten ve bronzdan köpek heykelcikleri bırakıldığı belirtilir. Babil döneminin mühür tasarımlarında köpek çoğunlukla bazen tahta çıkmış bir tanrıçanın yanında otururken bazen de yanında tanrıça olmadan tek başına otururken görülmektedir. Asur'un ve Babil'in son dönemlerinde oturan veya ayakta duran köpek, özellikle herhangi bir tanrıya ilişkilendirilmeksizin büyülü bir koruyucu figür olarak da kullanılmıştır. Mezopotamyalılar için köpek ailesi sadece köpeği, kurdu, çakalı ve sırtlanı değil aynı zamanda aslanları da kapsamaktadır ve aslan, Mezopotamya mitolojisinde en çok adı geçen hayvandır (Black, Green 2003: 130-131).

¹⁴ Kudurru: Üzerlerinde genellikle hükümdarlığı ilgilendiren toprak satışlarının ve bağışlarının yazılı olduğu geniş, parlatılmış taşlardır. Bu taşlar Mezopotamya'nın sadece güney kesiminde bulunmuştur. Daha çok tapınaklarda yer almaktadır (Black, Green 2003: 131). Kassit kudurruları üzerine Sirius yıldızının simgesi olarak dikey durumda bir ok resmedilmiştir (Black, Green 2003: 166).

g) ÇİN ve SİRİUS KÜLTÜRÜ

Çin üzerine yapılan çok sayıda araştırmaya rağmen Çinlilerin kökeni tam olarak saptanamamıştır. Kim oldukları ve nereden geldikleri hala bilinmemektedir. Var olan kanıtlar Çin halkının başka bir yerden göç ettiğini göstermektedir. Sahip oldukları Batı gelenekleri onların Batı'dan Çin'e göçmüş olabileceği sonucunu ortaya koymaktadır (Werner 2008: 9). Çin'e yapılan göç aşamalı olmuştur ve muhtemelen bu göç Batı'dan (Akadya, Elam) ya da Orta Asya'dan (Doğu Türkistan) Sarı Nehir'in kıyılarına giden yol izlenerek gelişmiştir (Werner 2008: 10). Yerleşik düzene geçtikleri ilk yerleri bulana dek Sarı Nehir'in kıyısında ilerledikleri varsayılmaktadır (Werner 2008: 11). Çinliler bu göç yolunu takip ederek kuzey ya da kuzeybatıdan Çin sahasına girmiştir ve ilk gelenler, Çin sahasında bulunan yerlileri; sonradan gelen grup da kendisinden bir önceki grubu göç boyunca güneye itmiştir (Werner 2008: 10). Göçler sırasında Çin sahasında bulunan ve güneye itilen yerliler, göçmenler üzerinde belirgin fiziksel, zihinsel ve duygusal değişikliklere neden olarak Çin ırkı üzerinde derin etkiler bırakmışlardır (Werner 2008: 13).

Çin tarih geleneğinde Çin uygarlığı, MÖ 3000 dolaylarına dek indirilebilen bir tarihten başlatılır (Şenel 2009: 541). Çin uygarlığı, Çin'in kendine özgü üretimi değil; pek çok topluluğun çok geniş bir yığının kültürel çalışmalarının bir sonucu, zamanda ve mekanda geniş bir şekilde çeşitlenmiş ve türlü çevrelerden bir araya toplanmış fikirlerin bir birleşimidir. Dünyanın hiçbir ülkesinde, kültür süreçlerinin Çin'dekinden daha fazla etki altında kaldığı görülmemiştir (Mackenzie 1996: 7-8). Çin mitolojisine ve arkeolojisine ait bulgular, Yakındoğu'da çoktan yaşanmış kültürel değişimlerin Uzakdoğu'ya geç ulaştığının reddedilemez kanıtlarıdır (Campbell 1998:455). Bir tarım uygarlığı olup geneli sarı ırktan (mongoloid) oluşan Çin halkı,

göçebe toplulukların akını ile değişik kültürlerden insanlarla tanışmış ve çeşitlenmiştir (Şenel 2009: 537). Bu uygarlık, Kuzey Çin ve Güney Çin olmak üzere iki farklı yapıda gelişmiştir. Nüfusun büyük çoğunluğu Güney Çin'dedir. Buna karşın siyasal erk, uygarlığın başından beri Kuzey Çin topluluklarının tekelinde olmuştur. Başkentler hep Kuzey Çin'de kurulmuştur (Şenel 2009: 538).

MÖ 3000'lerden itibaren Çin'in tanrı krallarca yönetildiği söylenir. Tanrı sayılmayan ilk egemenlerin soyu Hsia Hanedanı dönemi ile başlar (MÖ 2000-MÖ 1500) Daha sonra Şang, Çu, Tsin ve daha birçok hanedanlık sırasıyla Çin'i yönetmiştir (Şenel 2009: 542). Çin'de yerleşik yaşama ve uygarlığa geçiş döneminde (yaklaşık 1400'ler), Şang hanedanı zamanında "göğün yeryüzü vekili" ideolojisi imparatorlukta benimsenip gelişmiştir. Bu öğretiye göre gök, yeryüzü ve insan arasında karşılıklı bir etkileşim vardır (Campbell 1998: 470) ve Çin atalarının ruhlarının da üstünde bir Gök Tanrı bulunmaktadır. Gökyüzünün yönetimi bu Gök Tanrı'nındır. Şang hanedanlığı döneminden kalma bir Çin ilahisinde şöyle denilmektedir: *"Egemenliği onun büyüklüğünden aldık, refahımız göklerden gönderiliyor; bereket dolu verimli yıllar ..."* (Campbell 1998: 464) Gök Tanrı, yeryüzünün yönetimini oğlu edinip vekili olarak atadığı bir hükümdara bırakmaktadır. Düzensizliğin giderilmesi için Gök Tanrı tarafından erdemli ve yetenekli bir hükümdar seçilir ve bu hükümdar "Gök'ün oğlu" olur (Campbell 1998: 482). Hükümdarın görevi yeryüzünün vekili olabilmek için gereken erdemlere sahip olmak ve yeryüzünde kurallara uymayanları, iyilikleri ve kötülükleri Gök Tanrı'ya bildirmektir. Şang hanedanının son hükümdarı "Gök'ün oğlu" olmanın gereklerini yerine getirememiştir. Bu yüzden Gök Tanrı, vekilliğini Şang hanedanından alıp bir sonraki hanedanlık olan Çu hanedanlığına vermiştir (Şenel 2009: 547). Çin'de hanedanlıkların değişimi bu şekilde gerçekleşmektedir. Astrolojiye önem veren Çin'de yıldızların birbirlerine göre konumlanışından, imparatorun Gök Tanrı'nın vekilliğini hak edip etmediği anlaşılmaktadır. Çin inancına göre yıldızların konumlanışı iyi ise, yeryüzünde işler iyi gider; eğer yıldızlar kötüyü işaret eder biçimde konumlanırsa

yeryüzünde işler kötü gider ve bu, Gök Tanrı'nın bu imparatoru vekilliğe layık görmediğindendir. İmparatorun isteği dışında gelişen gök olaylarından da (tufan, sel, deprem, fırtına, taşkın, kuraklık vb.) bu durumdan imparator sorumlu tutulur (Şenel 2009: 562).

Çin'de üç din ya da Konfiçyusçuluk, Budizm ve Taoculuk adlarıyla yerli bilim adamlarının belirttiği gibi "üç öğreti" bulunmaktadır (Mackenzie 1996: 248). Bu üç öğretinin amaçlarının aynı olduğu ve aslında bir bütünü oluşturdukları düşünülmektedir. Bu nedenle üç öğretinin kurucuları birleştirilmiş ve onlara aynı sunakta ibadet edilmiştir. Çinliler, kendisine en fazla yararı olan öğreti sahibinin yolundan gitmiş; fakat diğer öğreti sahiplerine de sonsuz saygı duymuştur (Werner 2008: 85).

Çin halkı hayal gücünden yoksun bir halk değildir; ama onların zihinleri tüm dünyaya yayılan ve ölümsüz olan mitler üretememiştir. Dünyanın en büyük edebi başyapıtları arasında gösterilen ve o ülkedeki yerlilerin yaşamlarının önemli bir kısmını oluşturan destanlar Çin'de yoktur (Werner 2008: 56). Bunun sebeplerinden biri, Çin'in her zaman kendi içine kapanık ve dış etkilere karşı barışçıl bir toplum olmuş olmasıdır. Çin halkı yerleşik düzende, huzurlu, refah içerisinde yaşayarak çok acı çekmemiş ve çok sayıda kanlı savaş yaşamamış olduğu için kendisine savaşan kahramanlar yaratma ihtiyacı hissetmemiştir. Bu sebeplerin yanı sıra Çin'de mitolojik açıdan yoksunluğun en gerçekçi sebebi, Çinlilerin tarihi üzerinde muazzam bir etkiye sahip olan Konfiçyusçuluğun doğaüstü olaylar hakkında konuşulmasını tasvip etmiyor olmasıdır (Werner 2008: 50). Konfiçyus'un bu tavrı ile Çin'de zengin bir mitolojinin oluşması daha en baştan engellenmiştir. Buna rağmen insan doğasının kendisini ifade etmek istediği ve zincirlerini kırıp atmak istediği dönemler olmuştur. Konfiçyusçuluğun Çin üzerindeki etkisini kıran şey, doğaüstü yönleri ağır basan ve kimi zaman ülke üzerinde resmi devlet dini olarak kabul edilecek derecede etkili olan Budizm ve Taoculuk gibi öğretilere karşı ortaya çıkan eğilimdir (Werner 2008: 51). Budizm Çin'e Han döneminde girmiştir (yaklaşık MS 67); fakat mitsel

düşünce ve dolayısıyla imparatorluk uygarlığı üstünde etkisi ancak Han hanedanının devrilmesinden sonraki büyük karışıklık döneminde artmıştır (Campbell 1998: 498). Toplumun hayal gücüne hitap eden Budizm, mucizelere olan sevgiyi ve merakı körüklemiştir. Budizm insanlara, yüce olana ve birbirlerine nasıl ulaşılacaklarını göstermiştir. Kurucusu Buda erdemli biridir ve onun emirleri, saf ve yaşam boyu yol gösterecek emirlerdir (Werner 2008: 52). Taoculuğun kurucusu Lao Tzu (MÖ 604) döneminde ise astrolojik özelliklere sahip mitler dikkati çekmektedir. Bu dönemde yeni efsaneler ortaya çıkmıştır; ama Lao Tzu yeryüzünün ve gökyüzünün yaratıcısı, tüm varlıkların kaynağı, tüm eylemlerin ölçüsü, gizemlerin gizemi olan “tao” yani “yol” kavramı ile ilgilendiği için bu efsanelerin hiçbirini kayda geçirilmemiştir (Werner 2008: 59).

Astrolojiye önem veren Çin'in geleneklerinde Sirius yıldızı, “göksel saray”ın bekçisi “göksel kurt” olarak nitelendirilmektedir (Salt, Çobanlı 2001: 208). Ayrıca Sirius yıldızı, yay ile ifade edilmiştir ve Sirius'un Çince adı olan “Hu-Şi”, “yay ve ok” anlamında gelmektedir (Salt, Çobanlı 2001: 394). Çin mitolojisi anlatmalarına bakıldığında en çok kullanılan motiflerin “yıldız tanrı”, “kurt - köpek” ve “ok – yay” olduğu açıktır. Sirius ile birebir ilişkilendirilen bu üç motifi taşıyan anlatmalar dışında Çin mitolojisinde en çok adı geçen mitler, ejderha mitleridir ki bu mitlerin de Sirius ile bağlantısı bulunmaktadır.

Çin mitolojisinin temel mitlerinden biri olan “yıldız tanrılar”, ülkelerin temizlenmiş yaratıklarıdır; beyazlıkları, parlaklıkları ve bilgilerinin güzelliği ile Ay'ın ve Güneş'in ışığını geride bırakan bu tanrılardan biri Tou Mu'dur. Göksel hükümdarlardan ve bu dünyanın hükümdarlarından önce gelen antik çağın insan hükümdarlarının annesi olduğu söylenmektedir. Tou Mu, göksel gizemlerin çoğunu çözmüştür. Yaşam ve ölüm kitaplarının kontrolü ondadır ve ömürlerini uzatmak isteyenler onun tapınağında ibadet eder. Kuzeyde yaşayan Chou Yü kralı, onun erdemlerini işitir ve onunla evlenmek ister. Bu evlilikten dokuz tane erkek çocukları olur. Hep beraber Tou Mu'nun sarayına yerleşirler. Tüm yıldızlar bu sarayın etrafında dönmektedir. Dokuz oğlu da

yakın yıldızlara yerleşir. Etrafına kutsal bir “ışık” yayan Tou Mu’nun üç gözü olduğu ve elinde bir “yay” tuttuğu bilinmektedir. (Werner 2008: 120-121). Bir diğer yıldız tanrısı da Shou Hsing’dir ve “Uzun Yaşam Tanrısı” olarak bilinmektedir. O ortaya çıktığında halk barış içerisinde yaşar; kaybolduğunda ise savaşlar olur. Onun bulunduğu takımyıldızı, yirmi sekiz takımyıldızının en başında gelmektedir (Werner 2008: 145).

Çin mitolojisinde yıldız tanrıların oğullarından da bahsedilmektedir. Bu oğullar, “imparatorluk” ünvanının sahipleridir. İmparator Che, bir yıldız tanrısının oğludur. Bir gece annesi küçük bir adaya doğru nehirde sürüklenen ve gökkuşağına benzeyen bir yıldız görür. Gece rüyasına giren bu yıldızla sahip olduğunu gören kadın, hamile kalır ve Che’yi doğurur. Che’den sonra gelen Chuen-Heugh da bir yıldız tanrının oğludur. Annesi bir yıldızın gökkuşağı gibi ayın içerisinde geçtiğini tesadüfen görür; hamile kalır ve oğlunu doğurur. Chuen-Heugh büyük bir bilgedir. İlk kez takvim hesaplarını o yapmıştır ve gök cisimlerinin yerlerini o kaydetmiştir (Werner 2008: 233).

Çin mitolojisinde Sirius ile ilişkilendirilebilecek motiflerden biri olan “kurt” motifinin en önemli örneği, MÖ 119’da Hunlar tarafından büyük bir yenilgiye uğratılan Tanrı Dağları’nın sakinleri Wu-Sunlara aittir. Bu anlatıda Hunlar, bir taarruz neticesinde Wu-Sun kralını öldürmüştür. Onun oğlu Kun-mo küçük olduğu için Hun hükümdarı ona kıyamamış ve onun çöle atılmasını, ölümü ile yaşamının kendi kaderine bırakılmasını emretmiştir. Küçük Kun-mo, çölde dişi bir kurt tarafından bulunup emzirilmiştir. Bu olayı uzaktan seyreden Hun hükümdarı, çocuğun kutsal bir çocuk olduğuna inanarak onu çölden aldırması ve ona en iyi şekilde bakılmasını emretmiştir. Çocuk büyüyüp bir yiğit olmuştur. Hun hükümdarı onu ordularından birine komutan yapmıştır. Gittikçe gelişen ve başarılı olan bu çocuğa gönül bağlayan Hun hükümdarı, babasının eski devletini ona vererek Kun-mo’yu Wu-Sunların kralı yapmıştır (Ögel 2003: 14). Kurdu emzirmesi ile ilahi genlere sahip olma durumu Sirius ile ilgili daha önce incelediğimiz birçok mitolojide mevcuttur. Bu durumda Kun-mo, Çin mitolojisinde Sirius

tanrılarının veya Sirius'tan gelen elçilerin soyundan gelmektedir, denilebilir. Bu efsane bize Romus ve Romulus'u hatırlatmaktadır. Onları da bir su kenarında dişi bir kurt bulup emzirmiştir. Dişi kurt tarafından emzirilmiş olma durumu, Gök tanrının gönderdiği ilahi elçilerin, kahramanların yaşamasını sağlamanın bir göstergesidir. Bu sayede hayatta kalan çocuklar, ileride kendi devletlerinin başına geçecektir. Bu bir çeşit Gök Tanrıdan kut alma şekli olabilir. Bu benzer anlatımlardaki dişi kurt motifinin doğudan batıya mı yoksa batıdan doğuya mı geçtiği bilinmemektedir; eğer Siriusyen kültür açısından değerlendirilirse aslında böyle bir geçiş sürecinin olmamış olması gerekmektedir. Tanrının elçileri olan Sirius varlıkları, Gök Tanrının yardım etmek istediği milletlerin, ilerlemesini istediği medeniyetlerin doğuşlarında veya yükselişlerinde ortaya çıkmış ve tanrı yardımlarını kahramanlara bizzat getirmiş olmalıdır. Siriusyen kültür açısından Orta Asya'da ve Roma'da görülen kurtların bir anlatıdan doğan motifler olduğu düşünülmemelidir.

Çin mitolojisinde yer alan ve Sirius ile bağlantısı olduğuna inandığımız "köpek" motifinde ise ilginç anlatımlar söz konusudur. Çin mitolojisi, köpek başlı insanlardan bahsetmektedir. Anlatılardan biri şöyledir: Çin'in ilk döneminde kuzeyden güneye doğru göçler yapılırken Çinli bir kabilenin şefi, kendilerine batıdan saldıran bir kabile ile savaş halindedir. Batıdaki kabile, Çin kabilesini ağır bir yenilgiye uğratar. Buna çok üzülen kabile şefi, son çare olarak, düşman kabilenin şefinin başını getirene kızını vereceğini ilan eder. Sarayda şefin verdiği sözden bahsedilirken komutanlardan bir tanesine ait olan iyi cins, büyük ve beyaz bir köpek onları duyar. Gece yarısı düşman kabilenin şefinin çadırına girer ve şefin boğazını ısırır. Kafasını kopararak ağzında saraya getirir. Şafak sökünce kafayı Çinli şefin ayaklarının dibine bırakır ve ödülünü bekler. Bu arada başsız gövde, düşman ordusunda öyle büyük bir dehşet duygusu uyandırmıştır ki ordu çoktan Çin topraklarından çekilmeye başlamıştır. Çinli kabile şefi, kızını bir köpeğe vermek istemez. Köpek de "eğer insana dönüşürsem kızınla evlenmeme izin verecek misin?" diye sorar. Şef kabul eder ve söz verir. Bunun üzerine köpek de büyük bir çanın altına konulmak ister; iki yüz seksen gün boyunca kimsenin o çanı

kıpırdatmamasını ve çanın altına bakmamasını şart koşar. Köpeğin isteği yerine getirilir; fakat iki yüz yetmiş dokuzuncu gün şef merakına daha fazla dayanamaz ve çanı hafifçe yan yatırarak altına bakar. Köpek insana dönüşmüştür; sadece kafası köpek şeklindedir. Son gün şefin çanın altına bakması ile köpeğin kafası insana dönüşmeden kalır. Şef yaptığına çok üzülür; ama bir söz vermiştir. Kızı ile köpek başlı adamın evlenmesine izin verir. Bu evlilikten doğan çocuklar da babaları gibi köpek başlı olur. Bu anlatı şimdilerde Lei, Chung, Lang ve Pan olmak üzere ayrı soyadları taşıyan dört ailenin oluşturduğu Jung kabilesinin köpeklere tapmasını açıklayan bir anlatıdır. Bu kabile köpeğin, batıdan gelen istilacılara karşı zafer kazanan ataları olduğunu söyler (Werner 2008: 363-365) ve eski Çin takviminin yeni yılında (şubat ayının ortalarında), büyük bir köpek resmi çizip ona tapar. Sirius yıldızının gökyüzündeki en parlak gününün 18 Şubat olduğu hatırlanırsa bu köpek çizme töreni ile Sirius arasında bir bağlantı olduğu düşünülebilir. Çin tarihi kaynaklarında köpek başlı insanlar ile ilgili bir bilgiye daha rastlanmaktadır. MS 506'da, Han sülalesi hükümdarlarından Thangen'in imparatorluğunun beşinci yılında, Phuan ülkesinde bir adam deniz seferindeyken rüzgarın sürüklemesi ile bir adaya düşer. Sahile çıkarken Orta Çin halkına benzeyen adamlar görür; fakat dillerini anlayamaz. Bu adamların vücutları insan şeklindedir; ama kafaları, köpek kafası şeklindedir (Candan 2002: 88).

Çin efsanelerinin bazılarında kutsal adalardan söz edilmektedir. Bu kutsal adaların Doğu Denizi'nde olduğu söylenir ama bu adalara kolaylıkla ulaşılamaz; en sığ yerlerinde bile dev dalgalar mevcuttur. Suların yüksek olduğu zamanlarda adalar tamamen sularla kaplıdır ve görünmez (Mackenzie 1996: 88). Bu adalar, ölümsüzlüğü elde etmiş olanların ya da tekrar yeryüzünde hayata dönebilmek veya daha üst bir varlık mertebesine çıkmak isteyenlerin oturdukları yerler olarak tanıtılmıştır (Mackenzie 1996: 98). En üst varlık mertebesine ulaşanlar kutsal adalardan yıldızlara yükselmektedir. Bu adalarda ölümsüzlük için hayat bitkisi, hayat iksiri, hayat ağacı, hayat suyu ve ölümsüzlük meyvesi bulunmaktadır. Bu adalar, ebedi gençlik ve

sınırsız mutluluk ile acıdan uzak yerlerdir (Mackenzie 1996: 115). Çin efsaneleri bu adaları bulmak ve ölümsüzlüğü elde etmek için bu adalara seferler düzenleyen imparatorlar ile doludur. Bu kutsal adalardan birinde vücudu kıllarla kaplı beyaz kadınların bulunduğu bir ülke vardır. Bu kadınlar ilkbahar mevsiminde yıkanmak için nehre girerler ve hamile kalırlar. Sonbaharda da çocuklarını doğururlar. Başlarındaki saçlar öylesine uzundur ki yerlere kadar uzanır. Göğüs yerine boyunlarının arkasında beyaz tüylü organları vardır. Buradan çocuklarını besledikleri bir sıvı gelir. Bazı anlatılara göre bu kadınların kocaları yoktur; ama bu kadınların kocalarının olduğunu savunan bir tarihçinin kayıtlarına göre, bir zamanlar bir Çin teknesi fırtına ile bu kutsal adaya sürüklenmiştir. Mürettebat kıyıya çıkmıştır ve adadaki kadınları görmüştür. Bu kadınlar Çin'deki kadınlara benzemektedir; ama kocalarının başları köpek başı şeklindedir ve onlar, köpek havlaması gibi sesler çıkartmaktadır (Mackenzie 1996: 103).

Çin mitolojisindeki kutsal adalarda oturan aziz kadınların "K'ilin" adı verilen ve köpeğe benzeyen bir ejderhanın sırtında bulutların arasında dolaştığına dair bir anlatma mevcuttur (Mackenzie 1996: 131). Çin mitolojisinin en önemli motifi olan ejderha, Çin düşüncesinde suyun, gök gürültüsünün, bulutların ve yağmurun tanrısı, nimetlerin habercisi, kutsal insanların sembolü ve büyük imparatorların atalarıdır. İmparatorların yeryüzünde kutsal sayılmaları gibi ejderhalar da yeryüzünde imparatorluğun gücünün kutsal sembolleridir. Çin ejderha-tanrıları; genç ya da yaşlı bir adam, sevimli bir genç kız ya da çirkin bir yaşlı kadın, bir fare, bir yılan, bir balık, bir köpek, bir ağaç ya da bir alet gibi değişik şekillerde ortaya çıkabilmektedir (Mackenzie 1996: 50). Ejderhalar insan, hayvan ya da insan sesiyle konuşan bir balık şekline girdiklerinde, bu durum insanlar için bir şansa dönüşmektedir; çünkü ejderhalar, kızgın olduklarında ya da yanlış yapılan bir şeyin intikamını almak istediklerinde şekil değiştirmemektedir. Bundan dolayı, biçim değiştirmiş bir ejderha oldukça zararsız sayılmaktadır (Mackenzie 1996: 96). Ejderhalar, kendilerini görünmez yapabilme yeteneğine sahiptir (Werner 2008: 180). Mavi, beyaz, kırmızı, siyah ve sarı

olmak üzere beş ayrı renkte olabilen ejderhalar ile Sirius'un bağlantısı, mavi ejderha üzerindedir. Çin geleneklerinde senenin ilk ayının on beşinde bambu, keten bezi ve kağıttan yapılmış bir ejderha, resmi geçit ile baharın gelişini kutlamak için sokaklarda dolaştırılır. Bu ejderhanın, kafası baharın başlarında bir yıldız gibi yükseklerle çıkan gök mavisi ejderha olduğu söylenir ve baharın başlarında göklere yükselen bu mavi yıldızın da Sirius olduğu bilinmektedir (Mackenzie 1996: 63).

Çin mitolojisindeki deniz ejderlerinin tanrıları, denizin derinliklerindeki saraylarda ve yer altı dünyasında yaşamaktadır. Bu tanrıların sayısı beştir. En yücesi ortada yer almaktadır; diğerleri kuzey, güney, doğu ve batıda bulunmaktadır. Her biri muazzam ölçülere sahiptir. Gökyüzüne ve denizin her yanına ulaşabilecek güçlerin de sahibi olan bu beş tanrının tüylü kuyrukları ve tüylü ayakları vardır. Alınları, alev alev yanan gözlerinin üzerinde bir çıkıntı oluşturmaktadır. Suyun yüzeyine çıktıklarında tüm okyanus kabarır; tufanlar, hortumlar ve seller oluşur. Havada kanatsız uçtuklarında rüzgarlar inler, yağmurlar yağar ve gök kubbe uğuldar. Bu beş tanrı ölümsüzdür. Birbirleri ile konuşmadan birbirlerinin düşüncelerini, planlarını ve dileklerini bilebilen bu tanrılar yılda bir kere diğer tanrıların çıkmaya cesaret edemedikleri gökyüzüne çıkıp yüce yöneticiye hesap vermektedir (Werner 2008:181). Sui hanedanının kurucusu Kao Tsu'nun egemenliğinin on birinci yılının altıncı ayında gökyüzünde beş tane güçlü kuvvetli insan belirmiştir. Üzerlerinde beş değişik renkte cüppe vardır ve her biri elinde beş değişik nesne tutmaktadır. Kao Tsu, tarihçisi Chang Chü-yen'e bu adamların kim olduğunu sormuştur. Tarihçi de bunların beş yönün beş gücü olduğunu söylemiştir. Bu beş kişi yıldızlardan gelen tanrılardır. Onlar, keskin zekaları ve aldıkları eğitim ile ünlüdür (Werner 2008: 208-210). Bu beş tanrı bize Mısır beşlemesi olan ve Sirius ile birlikte isimleri anılan İsis, Osiris, Set, Neftis ve Horus'u hatırlatmaktadır.

Çin mitolojisinde kurt ve köpek motifine geri dönüldüğünde "göksel kurt" Sirius'un bir başka şeklinin, "göksel köpek" olarak da karşımıza çıktığı

görülmektedir. Çinli ailelerin evlerinde Chang Hsien adlı birinin resmi asılıdır. Bu beyaz yüzlü, uzun sakallı adam yanında küçük oğlu, elinde ise “Göksel köpek”i vurduğu “ok ve yay”ı ile resmedilir. (Bkz. Resim 13) Bu köpek, Sirius yıldızı (Köpek yıldızı)’dır. Eğer ailenin kaderi bu yıldızın altında ise ailenin erkek çocuğu olmayacak ya da olsa bile çok uzun süre yaşayamayacaktır. Chang Hsien, çocuk bekleyen kadınların koruyucusudur. Sung hanedanı zamanında çocuk isteyen kadınlar ona adaklar adanmıştır. Sung hanedanının imparatoru bir gece rüyasında beyaz tenli, siyah saçlı ve elinde bir yay taşıyan çok yakışıklı bir delikanlı görmüştür. Bu delikanlı ona: “Göksel Köpek yıldızı gökyüzünde Güneş’in ve Ay’ın önüne geçiyor. Yeryüzünde ise çocukları yiyor. Ona engel olan tek şey benim varlığım.” demiştir. Uyanınca imparator rüyasındaki delikanlının bir portresini yaptırmıştır. Portrenin duvarlara asılmasını emrettiği için o günden sonra aileler evlerine bu resmi asmıştır ya da levhalara “Chang Hsien” yazıp asmıştır (Werner 2008: 151). Bu mitte göksel köpeğin olumsuz bir yanı verilmiş olmasına rağmen aslında Çin mitolojisinin tamamında göksel köpek olumsuz olarak yer almaz. Örneğin maymun peri Sun Hou-tzu, Çin mitolojisinde tüm kötülöklere yatkın olan insan doğasını temsil eder. Elinde demir bir asa tutmaktadır ve bu asa, her amaç için kullanılabilir. Sun Hou-tzu’nun yaptığı saygısızlıklar tüm tanrı ve tanrıçaları kızdırmıştır. Hakkında yakalanıp saraya getirilme emri çıkartılmıştır. Onu yakalayabilmek için verilen bütün uğraşların sonunda onu zapt edebilen göksel köpek olmuştur (Werner 2008: 288).

Çince karşılığının “yay ve ok” manasına geldiğini söylediğimiz Hu-Şi yani Sirius ile Çin mitolojisindeki yay ve ok anlatmaları arasında bağlantıların kurulabilmesi mümkündür. Çok sayıda yay ve ok mitine sahip olan Çin mitolojisinin Sirius ile ilişki kurulabilecek yay ve ok anlatmalarının başlıcaları şunlardır:

İmparator Yao’nun hükümdarlığının on ikinci yılında (MÖ 2346’da), Yao ve Huai-yang bir gün sokakta yürürken elinde yay ve ok taşıyan bir adam ile karşılaşır. Bu adam Ch’ih-chiang Tzu-yü’dür. İmparatora yetenekli

bir “okçu” olduğunu ve rüzgarın kanatlarında uçabildiğini söyler. Onun doğru söyleyip söylemediğini anlamak isteyen imparator ona, yakınlardaki bir dağın tepesinde bulunan bir çam ağacına (Çin’de çam ağacı kutsaldır) okunu atmasını ve sonra da havada süzülerek gidip oku geri getirmesini söyler. Ch’ih-chiang Tzu-yü imparatorun dediklerini yapar. Bu mucizeleri gören imparator da ona “Shen I” yani “Kutsal Okçu” adını verir (Werner 2008: 153). Bir gün Shen I, Kao-liang’a doğru giderken nehrin yükseldiğini görür. Her yeri su basmıştır. Shen I, suya bir ok atarak suyun kaynağına doğru geri çekilmesini sağlar. Selin içerisinde beyaz bir ata binen, yanında bir düzine kadar yardımcısı olan, beyaz kıyafetler içerisinde bir adam görür. Hemen ona doğru okunu savurur. Ok adamın sol gözüne gelir ve adam hemen kaçmaya başlar. Adamın yanında “Heng O” adında genç bir kız bulunmaktadır. Shen I, su perisinin kız kardeşi olan bu kızın saçına da bir ok atar. Kız, hayatını bağışladığı için Shen I’ya teşekkür eder ve eşi olmak istediğini söyler. Bu olaylar imparatora iletdikten sonra evlilik gerçekleşir. Üç ay sonra imparator Shen I’dan Tung-t’ing yılanını öldürmesini ister. Shen I, yılanın sol gözüne attığı bir ok ile onu öldürür (Werner 2008: 153). Daha birçok olayda kahramanlıklar gösteren Shen I, Okçu Yi ile de aynı kişidir. Gılgamış’ın ölümsüzlüğün ilacına ulaşmak istemesi gibi Shen I’da ölümsüzlük ilacının peşinden gitmiştir. Shen I, ölümsüzlüğün hapına sahip olmayı başarmıştır ama hapi yanlışlıkla karısı Heng O içmiştir.

No-cha da Çin mitolojisinde en çok adı geçen kahramanlardan bir tanesidir. Çok uzun boylu, üç başlı, dokuz gözlü, her birinde sihirli birer silah tutan sekiz ele sahip, ağzından mavi bulutlar çıkartan bir adam olarak tarif edilmiştir. Onun sesi ile gökyüzünün titrediği ve dünyanın temellerinin sarsıldığı söylenir. Dünyayı rahatsız eden iblislere boyun eğdirmek onun görevidir. No-cha bir gün bir kuleye tırmanır ve tırmandığı yerde çok güzel bir yay ve üç gümüş ok bulur. Oklar sihirlidir ve üzerlerinde şöyle yazmaktadır: “Gökleri titreten ok.” (Werner 2008: 269-270).

MÖ 1122 yılında Chou hanedanı başa geçmeden önce savaşlar olur ve pek çok yarı tanrı bu savaşlarda taraf tutar. Kimi eski hanedan için kimi ise yeni hanedan için savaşır. Bunlar muhteşem güçlere sahip harika yaratıklardır. Diledikleri zaman biçimlerini değiştirebilen, kafalarının ve uzuvlarının sayısını arttırabilen, görünmez olabilen, burun deliklerinden gaz veya alev çıkartabilen ve sadece tek bir söz ile başka canavarlar yaratabilen yarı tanrılardır. Bu savaşlar o kadar çetin geçer ki, ok kusan karanlık bulutlar alışıldık görüntüler haline gelir. Savaşan tarafların kafalarına gökyüzünden silahlar yağar, toprak sarsılır ve gökyüzünün direkleri sallanır. Bu savaşçı tanrılardan bir tanesi de Chun T'i'dir. Üç tane yüze sahip olduğu söylenen Chun T'i'nin savaştaki görevi, K'ung Hsüan'ı dua edilen yere götürmektir. K'ung Hsüan bu fikre karşı çıkar ve ikisi arasında bir dövüş olur. Chun T'i bir anda ışık saçan bir yay tarafından kavranır ve havaya kaldırılır. Bir ateş bulutu içerisine girer ve yeniden ortaya çıktığında kol ve baş sayısı artmış ve ellerinin her birine güçlü tılsımlar verilmiştir (Werner 2008: 277-278).

Çin mitolojisinin tıp, astroloji, askerlik bilgisi; birçok tekniğin mucidi "Sarı İmparator"u Houang-Ti bir "yay"a sahiptir. Bir gün Houang-Ti bir ejderhanın sırtında uçarken yayını düşürür. Aşağıdaki halk çığlıklar atarak bu yayı toplar. Bu olaydan sonra bu yaya "karganın sesi" denilir. Burada karganın sesi ile anlatılmak istenen, Güneş'i temsil eden bir dut ağacında gerçekleşen bir olaydır. Bu ağacın dalına karga konduğu zaman ağacın dalı yere kadar eğilir; karga da uçmaya cesaret edemeyip bağırmaya başlar. Karganın konduğu dal kesilip yay yapılır. Bu nedenle Houang-Ti'nin yayına "karganın sesi" denilmiştir. Çin mitolojisinde bu anlatı ile ilişki kurulabilecek bir anlatı daha mevcuttur. Bir Çin mitine göre on tane güneş, on tane de ay vardır. Bu on güneş, kargalar tarafından temsil edilmektedir. Bu kargalar güneşi dut ağacının dallarına tünür ve her biri sırası gelince ortaya çıkar. Günün birinde on karga birden aynı anda ortaya çıkınca insanlar on güneşin ısı ile adeta yanmak üzereyken Okçu Yi (Shen I), kargalardan dokuzunu okları ile düşürerek dünyayı kurtarır - Okçu Yi'nin babasının da mükemmel bir okçu olan güneşi bir varlık olduğu söylenmektedir - (Bonney 2000: 349).

Çin mitolojisinde Güneş ve Ay tutulması korkulan bir durum olarak geçmektedir. Çin halkı bu durumdan kurtulmak için şeytan çıkarma törenleri düzenler. Bu törenlerde davullar çalınır ve tehlikede olan Güneş'i ve Ay'ı kurtarmak için gökyüzüne ok fırlatılır. İşte bu ritüelin temeli, Okçu Yi'nin güneşi temsil eden dut ağacındaki kargaların üzerine ok atması şeklinde Çin mitolojisinde yer almaktadır (Bonneyoy 2000: 641).

Çin mitolojisinde Güneş tutulması ile ilgili bir mit daha vardır ki o mite göre de Güneş'i göksel bir kurt ya da köpek yutmuştur (Bonneyoy 2000: 349).

h) HİNT ve SİRİUS KÜLTÜRÜ

İlk uygarlıklar içerisinde Mısır uygarlığından hemen sonra Hindistan'ın İndus ve Ganj (Hint) uygarlıkları gelmektedir. İndus kıyılarında MÖ 7000'den beri yaşadıkları bilinen neolitik köy toplulukları bulunmaktadır. MÖ 3000 dolaylarında Mezopotamya coğrafyasından geldikleri düşünülen göçebe topluluklar İndus kıyılarına yerleşerek burada İndus uygarlığının temellerini atmıştır (Şenel 2009: 492). Mezopotamya Vadisi ile İndus Vadisi arasında hem güneyden deniz yolu ile hem de kuzeyden kara yolu ile mal değişimi yapıldığının da kanıtları mevcuttur. Yazı, ikonografi, ölçü ve tartı gibi değerler (özellikle Sümer) Mezopotamya'dan gelen göçebe topluluklar sayesinde İndus uygarlığına kazandırılmıştır; ama İndus uygarlığı, Mezopotamya coğrafyasında kullanılan yazı dilini kullanmamıştır. Bu uygarlığın kendisine ait bir yazı dili vardır ve bu yazı dili bugün hala çözülememiştir. Bu nedenle İndus uygarlığının nasıl ortaya çıktığı ve nasıl yok olduğu tam olarak bilinmemektedir. İndus uygarlığı ile ilgili yazılı belgeler kullanılmadığı için eski yorumlardan hareketle bu uygarlık tanınmaya çalışılmıştır (Şenel 2009: 493-496). Bugün İndus uygarlığının kültürü ile ilgili bilgilenebileceğimiz en iyi görsel kaynak bu uygarlığa ait mühürlerdir. Bu mühürlerde inanılmaz doğallıkta ve güzellikte hayvan figürleri mevcuttur (Şenel 2009: 505). İndus uygarlığı ortadan kalktıktan sonra bu mühürler de uygarlığa ait yazı dili de Ganj uygarlığına geçememiştir; ama sözlü kültür İndus uygarlığından Ganj uygarlığına, oradan da bugünkü Hint ve Pakistan'a kadar gelebilmiştir. Tabii ki bu kültürel öğelerin kimlerle ve hangi yollarla getirildiğini kesin olarak bilmek mümkün olamamıştır (Şenel 2009: 507).

İndus uygarlığı, Aryan (Ari) adı verilen ve Hint-Avrupa dili konuşan bir Doğu Akdeniz kavmi tarafından son bulmuştur ve bu kavim üç yüzyıl boyunca Kuzey Hindistan'da sürekli olarak yer değiştirmiştir. Aryan kavmi, üç

yüzyıl sonra Ganj Vadisi'ne yerleşip Ganj uygarlığının temellerini atmıştır. Hintlilerin ünlü *Mahabharata Destanı*'nda "kentler yıkan" bu soylu kabilenin, çiftçi topluluklar üzerinde egemenlik kurarak Hint-Avrupa dillerini ve kültürünü Hindistan'a getirdiği belirtilmiştir (Şenel 2009: 510). Aryan kavmi fethettikleri topraklara kendi dinsel düşüncelerini yaymaya başlamıştır. Bu düşünceler doğa güçlerini (yağmur, rüzgar, ateş vb.) kişileştiren bir grup tanrıyı da içermektedir (Rosenberg 2003: 514) Ganj uygarlığı bu kavimden sonra imparatorluğa doğru ilerlemeye başlamıştır. MÖ 268'de Maurya İmparatorluğu'nun başına geçen Asoka ile Budizmi tanımıştır. Budizm, uygarlık içerisinde barışı sağlamış ve şiddetin dozunu azaltarak hoş görüyü arttırmıştır (Şenel 2009: 510). Daha sonra Budizm, Brahmacılığın etkisi ile Hindistan'dan kovulmuştur. Brahmacılık da zamanla yerel inanışlarla birleşerek çok tanrılı ve sihirsel bir gücü olan Hinduizm biçimini almıştır.

Hint uygarlığının kültürü, inanç sistemi ve Hint mitolojisi ile ilgili bugüne kadar gelmeyi başaran belirli kaynaklar mevcuttur. Bunların başında *Vedalar* gelmektedir. Veda, "bilgi" demektir. *Veda* metinleri, kutsal yapıtlardır; bu metinlerin bir tanrı yapıtı olduğuna, yaratılmadan var olduklarına, ölümsüz ve bozulmaz olduklarına inanılmaktadır (Bonney 2000: 443). *Vedalann*, tanrıların ve evrenin gelişim sürecini başlatan gizil, yaratıcı ve ezeli heceleri içerdikleri ileri sürülmektedir (Campbell 1998: 226). Ezber yolu ile kuşaktan kuşağa aktarılan *Vedalara* ait en eski şiirlerin, Aryan kavminin Hindistan'a girişi ile eş zamanlı olduğu düşünülmektedir. Bu durumda *Vedalann* temel biçimlerini MÖ 1500'lerde almış olmaları mümkündür (Bonney 2000: 443). Dört büyük Veda bulunmaktadır: *Rig Veda*, *Yajur / Yacur Veda*, *Sama Veda* ve *Atarva Veda*. *Rig Veda* destanlar ve lirik şiirler şeklinde, özel eğitimden geçen bilge kahinler tarafından yazılmıştır ve bu kahinler bu eserde ve diğer *Vedalarda*, evrenin birtakım kuvvetlerle dolu olduğunu anlatmaya çalışmıştır (Candan 2009: 164). *Rig Veda*'da bulunan tanrılar, tanrıçalar ve yaratıklar, Hint mitolojisinin temellerini oluşturmaktadır. *Yajur / Yacur Veda* ve *Sama Veda*, kurban ritüelleri ile ilgilidir. Kurban dualarını ve bu duaların nasıl seslendirileceğini anlatan kitaplardır. *Atarva Veda* ise büyü sırlarını ve

ritüellerini kapsamaktadır. *Atarva Veda*'nın mitolojik açıdan önem sırası *Rig Veda*'dan hemen sonra gelmektedir. (Kaya 1997: 17).

Hint uygarlığına ait diğer bir kaynak *Brahmanalar*dır. MÖ 1000 - MÖ 800 tarihleri arasında ortaya çıktığı düşünülen bu metinler, *Yajur / Yacur Veda* ve *Sama Veda* gibi kurban törenleriyle ilgilidir. Bir diğer kaynak, Hint felsefesi ile ilgili temel kaynak olan *Upanişadlar*dır. MÖ 900'lerde yazıldığı düşünülen on sekiz *Upanişad* mevcuttur. *Upanişad* metinleri de tıpkı *Vedalar* gibi kutsal metinlerdir. Bu metinlerin mitolojik açıdan çok zengin oldukları söylenemez. Hint kaynaklarından bir diğeri olan *Puranalar* ise tarihi ve felsefi konuların, belli konulardaki ritüellerin ve pratik hayata ait bilgilerin verildiği bir eserlerdir. MS 9. - 10. yy'larda derlenip yazıya geçirildiği düşünülen on sekiz *Purana* mevcuttur ama bu *Puranaların* sözlü olarak ortaya çıkış tarihleri bilinmemektedir. *Puranalar*, *Rig Veda*'da ve *Brahmanalarda* anlatılan bazı efsaneler ve sonradan ortaya çıkan yeni öyküler ile çok zengin bir mitolojik malzemeye sahiptir. Bu eserlerde *Veda* tanrıları, epik tanrılar, ermişler ve soyları; cennet, cehennem, yaratılış; kehanetler ve daha birçok konu hakkında mitolojik anlatımlar yer almaktadır (Kaya 1997: 18-20). Hint mitolojisi konusunda en önemli kaynaklardan biri de *Ramayana Destanı*'dir. MÖ 200 - MS 400 yılları arasında yavaş yavaş yazıya geçirildiği tahmin edilen bu destan 24.000 beyit ve yedi kitaptan oluşmaktadır. Bu destanı toplam 100.000 beyit ve on sekiz kitap ile yine mitolojik yönden çok zengin olan *Mahabharata Destanı* takip etmektedir (Kaya 1997: 18-20).

Hint mitolojisi çok geniş ve karışık bir mitolojidir. Vedalardaki tanrılar ve kahramanlar, inanç sistemleri değiştikçe şekil ve isim değiştirmeye başlamıştır. Bu da büyük bir karışıklığa sebep olmuştur. Bir tanrının birden çok ismi ve lakabı mevcuttur. Bunun yanı sıra yeniden dünyaya geliş (reenkarnasyon) görüşüne sahip olduktan sonra tanrıların veya kahramanların bir başka tanrı veya kahraman şeklinde tekrar tekrar doğmaya başladığı gözlemlenmektedir. Bu durumda hangi tanrının önceki hayatında

hangi tanrıya karşılık geldiği, hangi kahramanın hangi tanrının avatari¹⁵ olarak yeryüzüne inmiş olduğu detayları incelenmeden Hint mitolojisini anlamak mümkün değildir.

Hint mitolojisinin temelinde İndra ve üç büyük tanrı olan Vişnu, Brahma ve Şiva mevcuttur. İndra, Hint mitolojisinin en eski ve en büyük tanrısıdır. Bir hava tanrısı olan İndra aynı zamanda Aryan kavminin de savaş tanrısıdır. Her zaman kuraklıkla ve karanlıkla mücadele etmiştir. Kuraklığı yenerek yağmuru, karanlığı yenerek aydınlığı getirmiştir. Elinde yere doğru çarptığı “vacra” adında bir şimşegi bulunmaktadır. Bazen ok ve yay da kullandığı görülmektedir. Bu nedenle onun isimlerinden biri de “Urgadhanvan” (Sağlam Yayı Olan)’dır (Kaya 1997: 75). Vişnu, Şiva ve Brahma ise “trimurti” (üç yüzlü ilah)’dır; yani onlar, aslında üç ayrı ilah değildir, aynı ilahın üç ayrı fonksiyonunu gösteren üç tezahürdür (Salt, Çobanlı 2001: 342). Hindu yaratılış miti Vişnu’nun dünyadaki yaşamın koruyucusu olduğunu, Brahma’nın dünyadaki yaşamın yaratıcısı olduğunu ve Şiva’nın dünyadaki yaşamın yok edicisi olduğunu anlatmaktadır (Rosenberg 2003: 507). Temeldeki tanrı Vişnu’dur ve Vişnu, trimurti ile sonsuza kadar var olacaktır. Vişnu’nun “dharma”¹⁶ ile insanları koruduğu, insanlara yardım için sık sık dünyaya indiği, tanrıları ve ölümlüleri kötü varlıklara karşı korumak için insan kahraman olarak yeniden doğabildiği mitlerde mevcuttur (Rosenberg 2003: 514). Brahma ise canlı cansız tüm varlıkların onun bir parçası olduğuna inanılan tanrıdır. Hint mitolojisinde Brahma, bir insan gibi düşünülmüştür. Kast sistemi ile insanların onun vücudunun bir parçası olma durumu birleştirilmiştir. Onun kollarından savaşçı-yöneticilerin (kastın ikinci tabakası) doğduğu ve bu nedenle savaşçı-yöneticilerin eylemlerine tanrısallık verildiği inancı söz konusudur. Üçüncü tabakada toprak sahipleri ve tacirler bulunmaktadır ki bunlar, Brahma’nın gövdesinden oluşmuşlardır. Ayaklarından ise kastın en aşağı tabakası olan dördüncü tabakadaki çiftçiler

¹⁵ Avatar: Bir tanrının yeryüzüne insan veya başka bir canlı biçiminde inmesi (KAYA 1997: 43).

¹⁶ Dharma: Toplumsal düzen, dünyanın ülküsel düzeni, toplumsal yasa, olması gereken, erdem ve dürüstlük bilgisi (O’Flaherty 1996: 294).

ve işçiler oluşmuştur; bu nedenle onlar hep ayak işi yapmaktadır. Bir insan biçimine benzetilen toplum düzeni, nasıl insanların organları yer değiştirilemez ve işlevleri farklılaştırılmaz ise, aynı o şekilde değiştirilemez. Yani kast sistemi kesindir; bir kasta doğan kimse, başka bir kasta geçemez. Geçmeye kalkması, tanrısal düzeni bozmaya çalışması ile aynı anlama gelmektedir (Şenel 2009: 521). Bu noktada “karma” ilkesi de önemlidir. Bu ilkeye göre insanın bir önceki bedeni, bir sonraki bedeninin yazgısını oluşturur. Bir önceki bedenin verdiği sınav başarısız ise o kişi bir sonraki hayatında kastın en alt basamağında var olacaktır. Bu da kişinin var olduğu kasta boyun eğmesini, bunun kendi yazgısı olduğunu bilmesini sağlamaktadır. Karma ilkesi mitolojik tanrılar için de geçerlidir.

Sirius kültürü ile yakından ilişkisi olduğunu düşündüğümüz, trimurti üçlemesinin son tanrısı olan Şiva ise fırtına, şimşek, yangın gibi yıkıcı felaketlerin kişileştirilmiş tanrısıdır. Şiva, ebedi zamandır. O, her şeyin yaratıcısı, sabitleyicisi ve yok edicisidir. Evrendeki devreleri ve ritimleri düzenler. (Emmanuel 1995: 80-82) Şiva'nın adı aslında Vedalarda Rudra olarak geçmektedir. Bu nedenle ona “Şiva-Rudra” da denir (Kaya 1997: 149). Şiva'nın elinde “Trisula” denilen üç uçlu bir mızrak mevcuttur. Bu mızrağın üç ucunun olmasının sebebi “yaratıcı”, “koruyucu” ve “yok edici” trimurtiyi temsil etmektir (Kaya 1997: 151). Şiva'nın “ilahi okçu” olduğu bilinmektedir. O tek bir ok ile insanları esaret altında tutan üç sembolik kaleyi birden yıkmıştır; ego, mantal ve astral kalelerini. Bunu hiçbir tanrı başaramamıştır; çünkü sadece tek bir ok kullanma hakları vardır. Bu ok, ruhu esir almış olan karanlıkları yarıp aydınlanma ve bilgi sağlayan oktur ki bu okun sahibi de Şiva'dır (Emmanuel 1995: 87). Şiva'nın adlarından biri de “Īśvara / Īṣwara” (Yüce Efendi)'dir. Īśvara / Īṣwara, Sanskritçede “ok” ve “ışık ışını” manasına gelen “īṣu”dan türemiştir. “Īṣvasa” ise “yay” ya da “okçu” demektir. Īśvara / Īṣwara, “ok”tan türemiş ve “yüce efendi” manasını kazanmış bir kelime ise ve bu kelime, bütün evrende tek olan ilahi okun sahibi Şiva-Rudra'yı işaret etmekte ise bu, Şiva-Rudra'nın Sirius ile ilişkili olabileceğine bir ipucu niteliğindedir. Çünkü ok - yay ikilisinin mitolojilerde gökyüzündeki Sirius'u işaret ettiği bir

gerçektir. Bunun yanı sıra Hinduizmdeki beş uçlu yıldız da Şiva-Rudra ile ilişkilendirilmiştir ki beş uçlu yıldız ile de genellikle mitolojilerde Sirius işaret edilmektedir (Salt, Çobanlı 2001: 68). Bir de Rudra'nın "rud" yani "bağırarak, ulumak" kökünden geldiği bilinmektedir ki buradaki "ulumak", Sirius ile bağlantılı kurt ya da köpek motifini çağrıştırmaktadır (Campbell 1998: 248). Şiva-Rudra, av hayvanları avcısı ve evcil hayvanların efendisidir. Av hayvanları avcısı Sanskritçede "mrgavyadha" (vahşi hayvanları delip geçen) şeklinde karşılık bulmuştur ki bu sözcük aynı zamanda Sirius yıldızının Sanskritçedeki karşılığıdır (Bonney 2000: 666). Bu durumda Şiva-Rudra ile Sirius ilişkisi kesinlik kazanmıştır.

Şiva-Rudra ve Sirius ile ilişkili olan ok-yay motifi, Hint mitolojisinde birçok mitte yer almaktadır. Örneğin "yaratıkların efendisi", yaşam soluğu veren, bütün canlıları saran en yüce tanrı Paracapati (Kaya 1997: 118), kendi kızına yaklaşmaya çalıştığı sırada tanrılar bunu görür; fakat onu cezalandıracak güç hiçbirinde yoktur. Bunun üzerine tanrılar, Paracapati'yi cezalandırmak için bir yerde en korkunç biçimleri bir araya toplar ve bu toplanan biçimlerden kötülerini cezalandıran, "yüz başlı", bin gözlü ve bin ayaklı Şiva-Rudra çıkar. Şiva-Rudra, oku ile Paracapati'yi parçalar (O'Flaherty 1996: 27). *Mahabharata*'da anlatılan bir başka mitte yine ifritlere karşı savaşıp onları yenebilecek tek kişi olan Şiva-Rudra'nın ok ve yayından bahsedilmektedir. İfritleri yenebilmesi için Şiva-Rudra'ya gövdesi Agni'den, başı Soma¹⁷'dan ve ucu Vişnu'dan bir ok yapılır. Çünkü bütün evren, Agni ve Soma'dır ve evrenin düzenleyicisi de Vişnu'dur. Tanrılar okun tüylerini de hoş ve yumuşak rüzgarlardan yapar. Bu okun yayını da altı mevsimi ile yıl sarmıştır; dolayısı ile yay, gevşemez bir ip ile sarılıdır. Şiva-Rudra bu yayın ipine dokunduğunda kimse yayın gücüne dayanamaz. Şiva-Rudra bu oka keskin öfkesini yükler. Böylece Şiva-Rudra'nın ünlü oku "Pināka" ortaya çıkar. Şiva-Rudra, tanrılara bile korku salarak ifritlere karşı son hazırlıklarını

¹⁷ Soma: Dinsel törenlerin odak noktasını oluşturan içkidir. Bu içkinin tanrısının adı da Soma'dır. İndra'nın yakın arkadaşıdır. Hint kaynaklarındaki birçok ilahide adı geçen Soma'nın keskin ve korkunç silahları vardır. Bu silahlar bir yay ve bin oktan oluşmaktadır (KAYA 1997:143).

yapar. Şiva-Rudra, ifritlerin kentine doğru bakar, okunu yayına yerleştirir ve gerer. Yayın gücü ve Şiva-Rudra'nın düşüncelerinin etkisi ile ifritlerin üç katlı kenti bir anda yerle bir olur. Bütün tanrılar bu olay karşısında sevinç ile kucaklaşır. O sırada üç katlı kent tekrar ifritlerin en hırçın ve enerjisi en fazla olan tanrısında görünür. Bunun üzerine Şiva-Rudra tekrar yayını gerer ve dünyanın özü olan Pināka okunu ifritlerin tanrısına doğru fırlatır. Ok ifritlerin tanrısını da üç katlı kentini de yakar. (O'Flaherty 1996: 112-116).

Şiva-Rudra'nın ünlü oku "Pinaka", ateş tanrısı Agni'nin mucizevi bir şekilde doğan ve gelişen oğlu savaş tanrısı Skanda tarafından da kullanılmıştır. Altı başlı Skanda doğduğunda gezegenler ve gökler ışıkla parlar ve yeryüzünden ortalığı inleyen bir ses gelir. Skanda yıldırımla parlayan koca, kırmızı bir bulut ile sarılıdır ve Güneş gibi ışık saçar. Bir gün Şiva-Rudra'nın Pinaka'sını alır. Bu güçlü ok ve yay Skanda tarafından yerinden oynatıldığında hareket eden ve etmeyen üç dünyayı da sersemleten güçlü bir ses çıkartır. Skanda, Pinaka ile beyaz dağa ok atar. Oklar bu dağı parçalar ve bu dağda yaşayanlar dağı terk edip Meru Dağı'na taşınmak zorunda kalır. Parçalanmış dağ acılı çığlıklar atarak devrilir. Bunu gören diğer dağlar büyük bir korkuyla bağırmaya başlar. Beyaz dağ ve diğer dağlar dünyayı terk eder. O zaman yeryüzü yaralanır ve acı çeker. Bunun üzerine Skanda sahip olduğu güç ile dağları dünyaya geri getirir. O zaman bütün dünya Skanda'ya hayran olur (O'Flaherty 1996: 95).

Vedalarda Şiva-Rudra'nın "Marutlar" adı verilen oğulları olduğu yazmaktadır. Soyut bir tanrı olan Diti, İndra'nın şimşegi ile "49" parçaya bölünmüş ve İndra her bir parçayı bir Marut haline getirmiştir. Marutlar aynı yaşta, aynı akıl seviyesinde, aynı yerde yaşayan bir tanrı grubunu oluşturmuşlardır. Onların yaşadıkları yere "Māruta" denilmektedir. Marutlar altın gibi ışıltılı, ateş gibi parlaktır. Lakapları "ristividyut" (parlayan şimşek)'tir (Kaya 1997: 99-100). Sayılarının "49" olması ile Sirius A ve Sirius B'nin yörünge hareketinin "49" yılda tamamlanması arasında; onların ne kadar

parlak olduğundan özellikle bahsedilmesi ile Sirius A'nın en parlak yıldız olması arasında ilişki kurmak mümkündür.

Hint mitolojisinde Şiva-Rudra'nın ateş tanrısı Agni ile bir olduğu görüşü mevcuttur; çünkü Şiva-Rudra, ateşin yakıcı, yatışmamış, şiddetli, korku salan görüntüsünü temsil etmektedir. Ölüm zamanı gelince Şiva-Rudra dünyayı ateşle eritip yok edecektir ki bu mit, Hint mitolojisinde dünyanın yok oluşu mitidir (Bonney 2000: 666-667). Şiva-Rudra'nın ateşe bu denli hakim olması Agni ile bir olma ihtimallerini kuvvetlendirmektedir. Agni göğün oğludur ve Şiva-Rudra'nın kardeşidir. İndra'nın da onun ikizi olduğu düşünülmektedir. Agni'nin cennette güneş, havada parlaklık ve yerde ateş olduğuna inanılmaktadır. O, insanlar ile tanrılar arasında arabulucudur, insanların evlerinin koruyucusudur ve insan davranışlarının gözleyicisidir. *Rig Veda*'nın ilk ilahisi kurban ve tapınmanın temel ögesi olan Agni'ye sunulmuştur ki bu, *Vedaların* değeri düşünüldüğünde önemli bir ayrıntıdır:

*Ey Agni, ey karanlıkların aydınlatıcısı, gündün güne,
Sana saygı dolu düşüncelerimiz ile yaklaşıyoruz;*

*Kendi barınağında çoğalan, kurbanlar yöneticisi,
Ölümsüz kanunun koruyucusu, parlak olan;*

*Bize yakın ol ey Agni, tıpkı bir babanın
Oğluna olduğu gibi; varlığımız için bizimle ol!*

(Kaya 1997: 28-30)

Rig Veda'da Agni ile bir olduğu düşünülen bir başka tanrı daha mevcuttur. Bu "Duanın Efendisi" anlamına gelen ismi ile Brihaspati'dir. Onun "yüz" kanadı vardır. Rengi parlak, sesi berrak ve güzeldir. Dinsel törenler yapılırken kötü ruhları kovar ve törene ışığı getirir. Tanrılar ve insanlar arasında bir arabulucudur; insanların dualarını tanrılara o götürür. İnsanların ömrünü uzatır. Hastalıkları kovar. Bilgelik ve güzel söz söyleme tanrısıdır.

Tanrı olarak taşıdığı silahlar oku ve yaydır (Kaya 1997: 50-51) . Agni'nin bir başka tanrıda kendini gösterdiği şekli olan Brihaspati'nin ok ve yay taşıması dikkat çekicidir ve bizim için Sirius ile ilgili yeni bir ipucu niteliğindedir.

Agni'nin sembolü, tıpkı Eski Mısır'da İsis'in sembolü gibi, üçgendir. Üçgen Hint inanışında semavi etkinliğin inişini, tesirin semavi alemden yeryüzüne ve insanlara inişini temsil etmektedir (Salt, Çobanlı 2001: 347). *Vedalarda* "Gāndīva" adında ünlü bir yaya sahip olduğu anlatılan Agni'nin "49" ateş çıkarttığından ve bu "49" kozmik ateşin yansımalarının insan varlığında geliştiğinden bahsedilmektedir. Bu ateşler tam olmadan insan varlığının mükemmelleşemeyeceği belirtilmektedir. Bu "49" kozmik ateş, sayı ve göklerden gelmesi itibariyle Sirius A ve Sirius B'nin birbirleri etrafındaki yörünge dönüş sürelerine eşit görünmektedir. "49" yıllık yörünge tamamlama sürecinin, Hint inanışında insanı mükemmelleşmeye doğru götüren süreç olarak "49 kozmik ateş" şeklinde Agni üzerinden anlatılmış olması mümkündür.

Mitlerde sık sık tanrıların ve bilgelerin Agni'yi bulmak için üç katlı dünyayı kat ettikleri görülmektedir; ama Agni bir türlü bulunamaz. Kendini görünmez yapma özelliğine sahip olan Agni (O'Flaherty 1996: 88) aynı zamanda birkaç mitte "uyumaya gitti ve ortadan kayboldu" şeklinde geçmektedir (Bonney 2000: 1007). Bu ipucu da bize Sirius A'nın yetmiş günlük kayboluşundan sonra Güneş'in doğuşuyla aynı zamanda tekrar görünür hale geldiği helyak doğuş ile Agni'nin kaybolup veya uykuya gidip bir süre gözükmedikten sonra tekrar ortaya çıkması arasında bir ilişki olabileceğini göstermektedir; ki eğer Agni ile Şiva-Ruda aynı tanrı ise bu ipucu gerçekten Sirius'u işaret etmektedir.

Agni aynı zamanda ölen kişilerin cesedini, ataların ve tanrıların dünyası olan öbür dünyaya götürmekle görevlidir (Kaya 1997:113). Bu bize Eski Mısır'da Sirius ile yakından ilişkili olan, öbür dünya ile bu dünya

arasında elçi olduğu düşünölen, ölenlerin ideal yol arkadaşı çakal / köpek başlı Anubis'i hatırlatmaktadır.

Hint mitolojisinin en önemli ve en zengin kaynaklarından biri olan *Ramayana Destanı* da Sirius ile ilişki kurabileceğimiz ipuçlarına sahiptir. Hala bir gelenek olarak ve birçok insan için dinsel inancın bir parçası olarak yaşamaya devam eden *Ramayana Destanı*, MÖ 1200 – MÖ 1000 yılları arasında yaşamış Rama ile Sita'nın ilişkisinin konu edildiği bir destandır. Destanın geçtiği dönem, Hindistan'ın altın çağıdır ve bu dönemde destan kahramanı Rama'nın babası Dasa-Ratha, ideal kentin ideal yöneticisidir. Zekası, doğruluğu, sadakati, nezaketi, nefesine hakimliği, dindarlığı ve ideal kenti ile çok uzaklardaki ölkelerde dahi ün salmış bir kraldır; fakat kendisinden sonra ölkesini yönetecek bir oğlu yoktur. Bir gün tanrılara çok güzel bir at adar. Rahipler atı serbest bırakır ve at geri döndüğünde bilge insanlar Dasa-Ratha'ya dört erkek çocuk sahibi olacağı müjdesini verir. Bu arada tanrılar, Rakşasa kralı Ravana'nın zulmünden şikayetçi olarak Brahma'nın huzuruna çıkar ve Brahma'dan Ravana'yı yok edecek bir yol bulmasını ister. Bunun üzerine Vişnu tanrılarının yanına gelir ve Dasa-Ratha'nın dört çocuğu şeklinde yeryüzüne inip Ravana'yı yok etmekle görevlendirilir. Vişnu bir kaplan şeklinde Dasa-Ratha'ya görünür ve ona eşlerine vermesi için kutsal piriç ve süt verir. Böylece hamile kalan Dasa-Ratha'nın üç eşinden dört erkek çocuk doğar: Rama, Bharata, Lakşmana ve Satrugna. Dört kardeş on altı yaşına gelince Rama, Lakşmana'yı da yanına alarak Ravana'yı yenmek üzere harekete geçer. Rama, Rakşasaları kolaylıkla yok eder. Bu güç karşısında hayranlık duyan bilge bir adam ona kendisi ile birlikte kral Canaka tarafından yapılan adak törenine gelmesini söyler. Bilge adam Rama'ya, Kral Canaka'nın Toprak Ana ile evli olduğunu ve onun kimsenin ama kimsenin germeyi başaramadığı Şiva-Rudra'ya ait muhteşem bir yayı (Pinaka) olduğunu anlatır ve yayı germesini istediğini söyler. Bunun üzerine Rama törene gider. Kral Canaka da eğer yayı germeyi başırırsa kadınların en güzeli ve en erdemlisi olan kızı Sita'yı ona vereceğini söyler. Kuşkusuz bu yay çok büyüktür ama Rama onu sanki çok hafifmiş gibi

kaldırır ve yayı kolaylıkla gerer. Rama okçu konumu alıp yayın ipini çekerken bir gök gürültüsü ile yay ikiye ayrılır. Dünya çatırdar ve dağlar yankılanır. Rama, Lakşmana, kral Canaka ve bilge adam dışındaki bütün krallar ve savaşılar yere kapanır. Kral Canaka bu kudret sahibine hayranlıkla bakar ve kızını ona vermekten zevk duyacağını söyler. Bu arada Dasa-Ratha, tahtını oğlu Rama'ya bırakmayı planlar ama Bharata'nın annesi olan eşi, Dasa-Ratha'yı kendi oğlunu kral yapması için oyuna getirir ve Rama'yı da on dört yıl boyunca ormana sürdürür. Rama, eşi Sita ve kardeşi Lakşmana ile ormana gider ve orada münzevi bir hayat sürmeye başlar. Ormanda bilge birisine rastlar. Bu bilge ona Vişnu'nu göklerde yapılmış muhteşem yayını, Brahma'nın parlayan okunu ve İndra'nın sivri uçlu oklarla dolu okluğunu verir. Tanrıların düşmanlarının bu etkili silahları bilip bu silahlardan korktuğunu söyleyen bilge adam, bu silahları sürekli taşımalarını tembih eder. Ormanda Ravana'nın kız kardeşi Şurpanakha, Rama'yı görür ve aşık olur. Aşkından Sita'ya saldırınca Rama araya girer ve Ravana'nın kız kardeşinin burnunu ve kulaklarını keser. Bunun üzerine Rakşasalar intikam için Rama'ya on dört Rakşasalık bir grup gönderir ama Rama muhteşem yayı ve güçlü okları ile tümünü öldürür. Bu olaydan sonra on dört bin kişilik bir ordu ile savaşmaya gelen Rakşasalar yağmur damlaları gibi Rama'nın okları karşılaşır. Rama, sadece Ravana'nın erkek kardeşlerinden biri olan ordunun önderini sağ bırakarak tüm orduyu öldürür. Bunun üzerine Ravana, Sita'yı kaçıtır. Bunu öğrenen Rama ile Rama kadar güçlü olan Ravana arasında korkunç bir mücadele yaşanır. Rama, oku ile Ravana'yı ağır yaralar. Bu olay sonucu Ravan ölür ve Rama da ülkesine dönerek tahta çıkar (Rosenberg 2003: 525-554). Destan burada bitmez ama bizim için önemli olan ve Sirius ile ilişkilendirebileceğimiz ok ve yay motifi, destanda bu bölümüne kadar yer almaktadır. Şiva-Rudra'nın, Vişnu'nun, Brahma'nın ok ve yayına sahip olmak, evrene hükmetmek demektir ve Rama bu güce sahiptir. Trimurti üçlüsünün bir araya geldiği bu destanda Rama, Vişnu'nun avatarıdır. Sirius'u temsil eden ok ve yay da destan içerisinde sürekli Rama ile birlikte yer almaktadır. Ok ve yay ile anlatılmak istenen Rama'ya Sirius'tan göksel yardım gelmesi ise trimurti üçlüsü tamamen Sirius ile ilgili demektir.

Hint geleneklerinde Sirius, Samanyolu'nun bekçisi köpek Sarama'dır. Sarama hakkında çok fazla bilgi bulunmamaktadır. O, *Rig Veda*'da adı geçen "göksel köpek"tir. İndra'yı koruduğu ve onun habercisi olduğu bilinmektedir. İblisler tarafından çalınan, insanlık için süt sağlayan ilahi inekleri kurtarması ile ünlüdür. Bu köpeğin iki oğlu vardır. Onlara "Sarameyalar" (Sarama'nın yavruları) denir. Bu köpekler de ölüm tanrısı ve kanunların lordu Yama'nın koruyucularıdır (Kaya 1997: 139). Sarama'nın aslında "dharma" olduğu düşünülmektedir (Bonney 2000: 730); çünkü *Purana*larda tüm yırtıcı hayvanların annesi olduğu belirtilen Samara'nın, *Mahabharata*'da İndra tarafından cennete kabul edildiği ve burada dharmaya dönüştüğü söylenmektedir.

i) DOGONLAR ve SİRİUS KÜLTÜRÜ

Dogon kabilesi, Afrika'nın ücra bir köşesi olan Bandiagara yarlarında yaşayan, sayıları ancak 250.000'i bulan, tarım ve hayvancılık ile uğraşan bir kabiledir. Büyük Sahra Çölü'nün güneybatısında yer alan Mali Cumhuriyeti'ne bağlı bu kabile, diğer ilkel kabileler gibi yaşamlarını sürdürmektedir. (Bkz. Resim 15) Dört küçük kabileye ayrılan Dogon yerlilerinde sosyal birim, ekzogami¹⁸ ye dayalı "soy"lardır. Aynı totem yasaklarını kabul eden soylar tek bir klan (boy) altında toplanmıştır. Tüm kabileler tek bir ruhani lidere bağlıdır (Salt 1984: 8). Herhangi bir yazı çeşidi kullanmayan Dogon kabilesinin çeşitli sembolik şekiller yardımıyla muhafaza ettikleri geleneklerinin kuşaktan kuşağa tamamen sözlü olarak aktarıldığı görülmektedir (Salt 1984: 9).

Dogon kabilesi 1930'lardan bu yana bilim dünyasında adları en çok geçen kabilelerden biri olmuştur; çünkü uygarlığımız ile karşılaştırıldığında çok geri yaşam standartlarına sahip olan bu yerlilerin evren hakkında binlerce, on binlerce yıldır bildikleri bilgiler, bizim bugünkü astronomik bilgilerimizle hemen hemen aynıdır. Dogon kabilesi Dünya'nın hareketlerini, Güneş'in hareketlerini, Jüpiter'in uydularını, Satürn'ün halkasını, Ay'daki kraterleri yüzyıllardır bildiklerini söylemektedir. Venüs'ün evrelerini tespit eden Dogonlar, ekime elverişli olmayan topraklarında büyük bir sebatla tahıl yetiştirmektedir; çünkü ekim zamanını ve tahılların büyüme süresini Venüs'ün evreleri ile hesaplamışlardır. Ürünlerin toplanma zamanını da Ülker yıldızına göre hesaplayan (Salt 1984: 65) bu kabile üyeleri, sahip oldukları bu çok şaşırtıcı bilgileri kazanmak için bilimsel bir eğitim almadıkları gibi, ne

¹⁸ Ekzogami: Günümüz modern toplumlarının genelinde görülmekte olan evlilik türüdür. Ancak ilkel toplumlarda ve sosyal tarih içerisinde, kısıtlı bir bölge içerisindeki toplumlarda bu evlilik, kabile mensuplarının farklı kabile mensubu kadınlarla evlenmeleri şeklinde gelişmiştir ve akraba ile evlilik bu sosyal gruplarda kesinlikle yasaklanmıştır (www.wikipedia.org).

teleskopa ne de ileri teknoloji ürünü başka bir araç gerece sahiptir (Salt 1984: 6).

Bildikleri sadece Güneş sistemini kapsamaz; bu kabile Sirius'un bir çiftyıldız sistemi olduğunu, bir akcüce olan bileşeni Sirius B yıldızının çok ağır olduğunu, Sirius'un yörüngesinin eliptik olduğunu ve bu yörüngenin hareketini elli yılda tamamladığını da bilmektedir. (Bkz. Resim 16) Oldukça karmaşık bir mitolojiye sahip olan Dogonların mitolojik anlatmalarının temelinde Sirius B mevcuttur. "Sirius'un (Sirius A'nın) etrafında amansız biçimde döner ve ona asla ulaşamaz." şeklinde anlattıkları Sirius B'nin etrafına mitolojik öyküler ve kişiler yerleştirmişlerdir (Temple 1999: 98). Dogon kabilesinin Sirius ile olan ilişkisi bizim tezimiz için çok önemlidir; çünkü Sirius yıldızı, Dogon mitolojisinin en önemli ögesidir ve 21. yy'da hala Dogonlar Sirius'tan gelen tanrılara inanmaya devam etmektedir.

Dogon gelenekleri ile uygarlığımızın tanışması ilk kez 1930 yılında, bölgeye giden Fransız bilim adamı Prof. Marcel Griaule vasıtası ile gerçekleşmiştir. 1931'de Griaule'ün ilk incelemeleri sonucunda keşfedilen Dogon kabilesinin şaşırtıcı bilgileri karşısında birçok önemli uzmandan oluşan bir ekibin etnografik incelemelerde bulunmasına karar verilmiştir. 1931'den beri sürdürülen, Fransız Milli Eğitim Bakanlığı ve Bilimsel Araştırma Milli Merkezi gibi önemli kuruluşların düzenlediği ve desteklediği bu incelemelerin denetiminde Griaule'e, Bilimsel Araştırma Milli Merkezi'nde araştırma başkanı olan öğrencisi Prof. Germaine Dieterlen eşlik etmiştir. Marcel Griaule'ün 1956'da ölümünden sonra incelemeler Dieterlen denetiminde devam etmiştir (Salt 1984: 7). 1931'den 1947'ye kadar Griaule, Dogonlara sorular sormuş ve cevaplarını büyük bir titizlikle kayda geçirmiştir. Daha sonra elde edilen bilgiler çeşitli makalelerle bilim dünyasına duyurulmuştur. Ayrıca Marcel Griaule ile Germaine Dieterlen'in bu çalışmaları Fransız Etnoloji Enstitüsü tarafından 1965'te *Le Renard Pâle (Soluk Tilki)* adı ile yayınlanmıştır.

Griaule, uzun yıllar boyunca Dogonlar üzerinde sadece bilimsel bir çalışma yapmamıştır; aynı zamanda Dogon rahipleri tarafından inisiye de edilmiştir. Etnoloji tarihinde zencilerin inisiye ettiği, beyaz ırka mensup ilk bilim adamı olan Griaule, tabii ki Dogon sırlarının tamamını öğrenecek kadar inisiye edilmemiştir. Aynı şekilde Dieterlen'i de inisiye eden Dogon rahipleri, mevcut bilgilerinin sadece bir kısmını bu iki bilim adamına açıklamış; geri kalanının sır olduğunu söylemişlerdir. 1956'da Griaule ölünce Dogon kabilesinin neredeyse tümü yani iki yüz elli bin kadar kişi, inisiye sahibi Griaule'ün anısına törenler düzenlemiştir (Salt 1984: 9).

Marcel Griaule ve Germaine Dieterlen'in Dogonlar ve Sirius hakkında edindikleri bilgiler, bizim bu kabile ve Sirius yıldızı ilişkisi ile ilgili yazacağımız bilgilerin çıkış noktası olarak kabul edilirse onların şu cümleleri çok önemlidir: *“Dinsel geleneklerinin en gizli temelinde Sirius Yıldız Sistemi vardı. İlkel bir kabilenin bilebileceğinin ötesinde şeylerden bahsediyorlardı. Görünmeyen bir yıldız olan Sirius B hakkında anlattıkları inanılacak gibi değildi. Aletsiz edevatsız fiilen görünmeyen yıldızların hareketleri ve karakterleri ile ilgili bu bilgileri nasıl edinmiş oldukları konusu sonuca bağlanamadı. Hatta sorulmaya cesaret edilemedi.”* (Candan 2002: 548). Dogon kabilesi rahipleri, mevcut astronomik bilgilerini onlara atalarının öğrettiğini, bu ataların da Sirius yıldızından geldiğini sembollerle ifade etmiştir ve bu sembollerin bizim tezimiz için en dikkat çekici olanı “kurt başı” ile sembolleştirilmiş olan Sirius B yıldızıdır (Candan 2002: 81). Yani Dogon inancına göre evreni düzenlemek için gelen tanrılar, Sirius B'lidir ve kurt başlıdır.

Dogonların kozmolojik teorileri, Sirius B yıldızı üzerine kurulmuştur. Dogonlar bu yıldızla aynı zamanda “Põ Tolo” da demektedir. *Tolo*, “yıldız” anlamına gelmektedir; *põ* ise botanikteki adı “*digitaria exilis*” olan ve Dogonların aynı zamanda “fonio” dedikleri bir tahıl tanesidir (Temple 1999: 92). Dogon kabilesinin verdiği bilgilerde Sirius B yıldızı, yaratılışın başlangıç noktası olan Sirius'un (Sirius A'nın) etrafında dönmektedir. Dogonlar bu yıldızın en küçük ve en yoğun yıldız olduğunu söylemektedir. Kendi eksenini

etrafında ve Sirius A'nın etrafında dönüşü, uzaydaki tüm yaradılışı bir arada tutar. Bu yıldız, her şeyin tohumunu içerir (Temple 1999: 67). Yaratıcı tanrı Amma'nın sözüyle hayat bulan, patlayıp "dünya yumurtası"ni oluşturan "dünya tohumu"dur (Bonney 2000: 80). Sirius B yıldızı için sadece Batı Afrika'da yetişen bir tahılın Dogonlar tarafından sembol olarak seçilmesi bizim açımızdan önemli bir benzerliği işaret etmektedir; çünkü Afrika'da yaklaşık üç milyon insana yiyecek sağlayan bu tahılın tohumları, dünyanın en küçük bitki tohumu sayılmaktadır ve aynı zamanda da bu tohum, dünyanın en yoğun bitki tohumudur. Dogonlar, Digitaria tohumunun dünyadaki her şeyin kaynağı olduğunu söyler; çünkü Dogonlar, bu tohumun Sirius B'nin dünyadaki karşılığı olduğuna ve tüm madde formlarının Sirius B'den çıktığına inanmaktadır (Temple 1999: 69-70). Dogon kabilesinde bu inanma şöyle ifade edilir: "Tanrı, Digitaria'yı diğer yıldızlardan önce yarattı. O, dünyanın yumurtasıdır. Sonsuz derecede küçüktür ve geliştikçe, görünen ya da görünmeyen her şeyi o doğurmuştur. Hava, ateş ve sudan oluşmuştur. Toprak elementinin yerine metal geçmiştir; çünkü Digitaria, var olan en küçük şeydir; en ağır yıldızdır. "Sagala" adı verilen bir metalden oluşur. Bu metal, demirden biraz parlaktır ve o kadar ağırdır ki, bütün yeryüzü varlıkları bir araya gelse onu kaldıramaz." (Temple 1999: 409)

Sirius B için kullanılan "Pö Tolo" ifadesi aynı zamanda "derin başlangıç" manasına da gelmektedir (pö, "başlangıç"; tolo, "derin"). "Alemin göbeği, merkezi" ve "yıldızların direği" olan Pö Tolo, tüm diğer yıldızları karşılıklı yerlerinde tutandır; Dogonlar bu hareket olmadığı takdirde yıldızların yerlerinde kalamayacağını söyler. Yıldızları, yörüngelerini muhafaza etmeye zorlayan Pö Tolo'dur (Bonney 2000: 654). Dogonların evren bilgisine göre Pö Tolo aynı zamanda, dünya yaşamını tayin ve tespit eden birçok görünmez yıldızdan oluşan bir sistemin başıdır. Pö Tolo'nun önemli ve temel işleve sahip olduğu yıldızlar grubu; Orion takımyıldızını, Çoban yıldızını, Ülker yıldız kümesini ve kendisinden uzakta olmayan belli sayıdaki yıldızları kapsamaktadır. Bu yıldızların oluşturduğu bütün, "alemin dayanak desteği"ni teşkil eder (Salt 1984: 72).

Dogon kozmogonisine göre evren, Amma adında bir tanrının tek bir sözü ile yaratılmış bir zerreden doğmuştur (Bonney 2000: 654). Dogonlar, Amma'nın Sirius B'yi yaratmasını inisiyelerinde şu şekilde anlatmaktadır: "Amma, tüm yıldızların birincisi olarak Sirius B'yi yaratmıştır. Onun cevherinde, tüm alemin her şeyinin tanıklığı mevcuttur. Sirius B, alemin her şeyinin ambarıdır. O, tüm alemin eksenidir. Eğer Sirius B'ye bakılırsa alem görünüyormuş gibidir. Ve Sirius B sanki alemden, alemin Sirius B çevresinde yaptığı dönüşten dolayı dönüyor gibidir. Oysa aslında alem, Sirius B sayesinde dönmektedir (Salt 1984: 72-73).

Sirius B, Sirius A'dan parlaklık olarak on bin kez daha parlak ama hacim olarak yüz altmış bin kez daha küçük olmasına rağmen işlevi tam tersine çok büyüktür. Dogon kabilesinin verdiği bilgilere göre alemin yol göstericisi olarak kabul edilen Sirius A'yı o gözetir ve "emirler", Sirius B'den Sirius A'ya nakledilir (Salt 1984: 70).

Dogon kabilesi, Sirius A ve Sirius B'nin yörünge olarak eliptik bir yörüngeye sahip olduklarını toprağa çizmiştir ve çizimlerinde bu iki yıldızın yörüngesini yay ve ok şeklinde resmetmiştir. Sirius A, ok; Sirius B'de yaydır (Salt, Çobanlı 2001: 393). Dogonların söyledikleri ve çizimlerinde açıkça gösterdikleri şey, Kepler'in gezegensel hareket yasalarına uygundur. Göksel cisimlerin kusursuz çemberler izlemediklerini ilk kez Johannes Kepler (1571-1630) ileri sürmüştür. Kepler'in ifade ettiği, gezegenlerin Güneş çevresindeki hareketlerinin elips biçimli yörüngelerde ilerlediği şeklindedir. Dogon kabilesini 1931'den öne hiçbir Batılı misyoner ziyaret etmediğine göre, Batı'nın sahip olduğu bu bilgi Dogonlara geçmiş olamaz. Bu durumda Dogon kabilesinin eliptik yörünge bilgisine sahip olmaları da astronomik açıdan dikkat çekici bir durumdur (Temple 92-93).

Sirius A ve Sirius B'nin yörünge hareketlerinin elli yıllık periyotlar şeklinde olduğunu da bilen Dogonlar, Sirius B'nin kendi etrafında da döndüğünü söylemektedir. İlkel bir kabilenin yıldız hareketleri hakkında doğru

bilgilere sahip olması hayret vericidir. Sirius B'nin kendi eksenini etrafındaki dönüşünü bir yılda tamamladığını söyleyen Dogonlar, bu eksen hareketini "Bado günü"nde törenlerle kutlamaktadır. Dogonlar bado gününün, Sirius B'den gelen ve önemli sinyaller taşıyan bir ışının dünyaya çarptığı gün olduğuna inanmaktadır. Modern astronomi, Sirius B'nin kendi eksenini etrafında dönüp dönmediğini tespit edememiştir; çünkü yıldız o kadar küçüktür ki onu görmek bile teknolojik açıdan yeterince zordur. Yalnız bilim adamlarınca Sirius B'nin kendi eksenini etrafında dönüşünü "bir yıl"da tamamlama durumu mümkün görünmektedir (Temple 1999: 96).

Dogonlara göre Sirius B yıldızı bir zaman gelecek, Dünya insanlığına yeniden "görünür" olacaktır; insanların onu görmeleri, büyük bir yeniliğin işareti olacaktır (Salt, Çobanlı 2001: 396). Tezimizin "Eski Mısır ve Sirius Kültürü" bölümünde de Neterlerden bahsederken onların, bir yıldızdan Mısır halkına gelen yüzleri ışıltılılar olduğu ve günü geldiğinde Neterlerin tekrar Mısır halkı ile buluşacağı; bu buluşma ile de yeni çağın başlayacağı özellikle belirtilmiştir.

Eski Mısır'daki Neterlerin benzerleri Dogon inanışlarında da mevcuttur. Dogonlara göre yeryüzündeki toplumu "Nommo"lar kurmuştur. "Nommo" kelimesi, Dogon dilinde "nōmo" köküne bağlı bir sözcükten gelmektedir ve "içecek yapmak" demektir. Dogon mitolojisinde "O Nommo" adı verilen ve yeryüzüne gönderilen insanlığın atası, insanları beslemek üzere bedenini insanlar arasında paylaştırır; bu nedenle evren, onun bedeninden "içmiş" olur. "Nommo" kelimesinin seçilme nedeni budur (Temple 1999: 378). Nommolar insanlığın ataları ve evrenin gözcüleridir. Ruhsal ilkelerin bekçileri, yağmuru dağıtan suyun efendileridir (Griaule, Dieterlen 1965: 309-310). Onlar ayrıca "öğretmenler" şeklinde de anılmaktadır. Bütün Nommolar yere inmiş değildir; "Nommo Die" (Büyük Nommo) adı verilen biri, yaratıcı Amma ile birlikte gökte kalmıştır, onun vekilidir. Yeryüzünde yaşayan varlıkların yaratıcı tanrı ile olan içsel birlikteliklerinin ilkeleri, Nommo Die'nin bekçiliğindedir. Bunun dışında Nommo Die'nin habercisi olup onun işlerini

yürüten “Nommo Titiyayne” vardır. Bir de evrenin saflaşması ve yeniden düzenlenmesi için kurban edilecek olan “O Nommo” vardır. Yaratıcı Amma, O Nommo’yu yeryüzüne göndermiştir. Dogonlara göre O Nommo yeryüzüne inip insan biçimine girerek insanların atası olacaktır. Sonra esas biçimine bürünecek ve birçok soy ondan türeyecektir (Griaule, Dieterlen 1965: 156-160). Dogonlar şöyle der: “O Nommo’nun tahtı yeryüzü sularındadır.” Bu bize Mezopotamya mitolojisindeki An/ Anu’nun oğlu olduğu söylenen su tanrısı Enki (Sümer) / Ea (Babil)’yı hatırlatmaktadır; çünkü onun da tahtı sular içerisindedir (Temple 1999: 373). Mezopotamya mitolojisinde Sirius B’nin, An/Anu olabileceği ilişkisini kurduğumuza göre An’ın oğlu Enki/Ea’nın da Dogon mitolojisindeki O Nommo ile ilişkili olabileceği sonucuna ulaşmamız mümkündür.

O Nommo konusunda Mezopotamya mitolojisinden sonra bir ilişki de Mısır mitolojisi ile kurulabilir; çünkü Mısır mitolojisinde Osiris, vücudu parçalanarak öldürülmüştür. O Nommo da insanları beslemek, evrenin saflaşmasını sağlamak ve evrenin yeniden düzenlenmesinde rol oynamak üzere yirmi iki parçaya bölünmüştür ve Dogonlarda her bir klan, bu bedenini belli bir parçasına karşılık gelmektedir (Temple 1999: 390).

Sirius B’nin madde olarak demire benzemesinden dolayı Dogonlar, demire ve demirciye çok önem vermektedir. Dogon anlatmalarına göre tanrı Amma, demirciyi yaratmış ve onu bilginin sahibi yapmıştır. Demirci, evliliğe uygun hale getirmek için insanlığın atalarını sünnet etmiştir. İnsanlar için gerekli aletleri ve silahları yapma yeteneğine sahip olan demirci, aynı zamanda insanların konuşma yeteneğini kazanmalarına da yardımcı olmuştur. Dogonların altmış yılda bir yaptıkları “Sigui törenleri”nde demircinin seçkin bir rolü vardır; çünkü o, dünyanın yenilenmesinde önemli rol oynamıştır. Sigui törenlerinde insanların ve dünyanın yenilenmesinin simgesi ise yine Sirius sistemidir (Temple 1999: 409). Sigui törenlerinin en önemli amacı Dogonların inançlarının nedenlerini, dinsel ve toplumsal yaşamlarının

eksenini oluşturan kozmoloji ile ilgili bilgilerinin bazı önemli kısımlarını anmak ve yeniden güncelleştirmektir (Bonney 2000: 107).

2. BÖLÜM

TÜRK MITOLOJİSİNDE SIRIUS İZLERİ

Sirius yıldızının Türk mitolojisi ile bağlantısının olup olmadığını bulmak için, tezin birinci bölümünde incelediğimiz mitolojilerden elde ettiğimiz verilere dayanarak “gök tanrı”, “ışık”, “yıldız”, “ok ve yay”, “kurt” ve “köpek” inanışlarının Türk mitolojisindeki karşılıklarını araştırmamız gerekmektedir.

Siriusyen kültüre göre tanrılar göktedir; medeniyetlere Sirius’tan gelen elçiler de bu gökten gelmektedir. Türkler için de gök, sonsuzluğun işareti olan ve kutsal yaratıcı tanrının makamının bulunduğu inanılan bir mekandır. Bu mekanda bulunduğunu düşündükleri ezeli ve ebedi kutsal yaratıcı tanrılarına olan inançları Türklerde zamanla “Gök Tanrı dini”ni oluşturmuştur. Araştırmacılar Gök Tanrı dinin menşeyinin Orta Asya bozkırları olduğunu ve Gök Tanrının, Türklerin ana kültü olduğunu söylemektedir (Günay, Güngör 2007: 59). Gökte bulunan tanrının, Türkler için çok eski çağlardan beri “tek” bir ulu varlığı temsil ettiğine dair birçok kanıt mevcuttur. Türklerin Gök Tanrısı, Türklere yardım eden, onları ödüllendiren ve cezalandıran adaletli bir tanrıdır. Türklere çeşitli işaretler göndererek doğru yolu göstermiştir. Bu da, bu Gök Tanrının Yunan, Roma ve Mezopotamya tanrıları gibi diğer tanrılar veya insanoğlu ile direkt ilişkide bulunmasının söz konusu olmadığını gösterir.

Geleneksel Türk hakimiyet anlayışına göre Türk hükümdarı, Gök Tanrının temsilcisi ve elçisidir; Gök tanrı Türk hükümdarlarına bir işaret olarak “kut” vermiştir; büyük Türk hükümdarları, Gök tanrı tarafından kut

bulmuş “tanrı oğulları”dır ve onlar, ülkeleri için en doğru kararları verip ülkelerini başarıyla yönettikleri takdirde yeryüzünün sahibi olma hakkını kazanmış hükümdarlardır. Çin kaynaklarından elde edilen bilgilere göre Hun imparatoru Mete’nin ünvanı “tanrının oğlu”dur ve Mete, MÖ 176 yılında Çin imparatoruna göndermiş olduğu bir mektupta kendisini tahta Gök Tanrının çıkarttığını ve zaferlerini Gök Tanrı yardımı ile kazandığını belirtmiştir. Hun imparatoru Mete’nin Oğuz Kağan Destanı’nın kahramanı olduğu düşünülmektedir. Oğuz Kağan Destanı’na bakıldığında Oğuz Kağan’ın da Tanrı tarafından olağanüstü şekillerde gönderilen iki eşinin elçiliğiyle Tanrıdan “kut” alma hakkına sahip olduğu ve bu kutu kaybetmemek adına yeni yerler fethederek halkına nizamı ve töreyi öğrettiği fark edilmektedir. Diğer bir Hun hükümdarı olan Künçin de Çin imparatorunun MÖ 133’de kendisine kurduğu tuzaktan kurtulduğunda Gök Tanrı takdir buyurduğu için kendini koruyabildiğini, başarısının Gök Tanrının işi olduğunu söylemiştir (Kafesoğlu 2007: 308).

Göktürkler, kendi devletlerinin kurulmasının Gök Tanrının isteği ile olduğunu, kendilerinden sonraki nesillerin de bilmeleri için Orhun Yazıtlarına kazımıştır. Bu yazıtlarda Göktüklere zafer kazandıranın ve onları felaketlerden koruyanın Gök Tanrı olduğu belirtilmiştir (Çoruhlu 2006: 19). Yazıtların bazı yerlerinde Gök Tanrı için “Türk Tengrisi” ifadesi kullanılarak Gök tanrı millileştirilmiştir. Bilge Kağan yazıtında “Kut’um olduğu için kağan oldum.” ifadesi mevcuttur. Yazıtlarda Bilge Kağan’ın babası İlderiş Kağan’ın ve annesi İl-Bilge Hatun’un da Türk budunu yok olmasın, hür ve müstakil olsun diye Tanrı tarafından yükseltildikleri ifade edilmiştir. (Günay, Güngör 2007: 61 - 62). İşbara Kağan’ın Çin’e yazdığı bir mektupta ünvanı “Gökte doğmuş, büyük Göktürklerin ve bütün dünyanın bilge ve mukaddes imparatoru” şeklindedir (Ögel 1982: 58).

Sirius ile ilgili olarak mitolojilerde Sirius’a işaret eden tanrıların veya tanrı elçilerinin “gök”te olmaları ile birlikte bir de “ışık” ile beraber tasvir edimleri dikkat çekicidir. Türk mitolojisinde de ışık önemli bir unsurdur.

Yaratılış destanında, Tanrı'ya yaratma ilhamı veren Ak Ana, ışıklı hatta ışıktan bir kadın hayalidir (Banarlı 2001: 30). Türk kahramanlarından Alp Er Tunga'nın, İranlıların düşmanı olan Zini Gav'ı öldürmesi üzerine "Altun Yaruk" denilen ışık, kahramanın üzerine inmiştir (Uraz 1967: 67). Türklerin dünya ve gökyüzü görüşlerinin, hakimiyet anlayışlarının en güzel ve en kapsamlı örneklerinden biri olan Oğuz Kağan Destanı'nda doğduğunda yüzü "gök" olan destan kahramanı Oğuz Kağan'ın eşlerinden ilki, gökten inen ışıkla gelen ve alnında parlak bir beni olan tanrı elçisidir. Oğuz Kağan'ın bu eşi ve bu eşinden olan çocuklarının gökyüzüne işaret eden isimlere sahip olması (Gün Han, Ay Han ve "Yıldız" Han), Türklerin göğe verdiği önemi belirtirken gök ile ilişkili farklı bir şeyler anlatmak istedikleri düşüncesini de uyandırmaktadır. Gün Han, Ay Han ve Yıldız Han, tıpkı Mu ve Atlantis'ten beri anlattığımız gökten gelen tanrıların veya tanrı elçilerinin "ilahi gen"ine sahip çocuklardır. Oğuz Kağan Destanı'nın devamından anlaşıldığı kadarıyla bu üç çocuğun devlet içerisindeki rolleri de adları kadar önemli olmuştur. Onlar, Türklerde gökyüzünün hakimi olma sembolü olan "yay"a sahip olan ve bu bakımdan da yeryüzünün hakimi olan devletin yönetiminde ilk olarak söz hakkı sahibi olacak olan çocuklardır. Oğuz Kağan'ın ağaç kovuğunda oturan ve "gözü gökten daha gök" olan ikinci eşi de yine Gök tanrının yeryüzündeki elçisidir. Türklerin ilk önce göğün sonra da yerin yaratıldığına olan inancının bir göstergesi olan bu eşten doğan çocuklar da ilahi gene sahip olmakla birlikte onların isimleri de, Türklerin kutsallık atfettikleri üç simgeye işaret etmektedir (Gök Han, Dağ Han, Deniz Han). Oğuz Kağan'ın, seferleri sırasında çadırına giren bir "ışık" ile gelen gök tüylü gök yeleli kurdu da hem ışık motifinin hem de kurt motifinin Türk mitolojisindeki en önemli örneğidir. Uygurların Türeyiş Destanı'nda Toğla ve Selenge nehrinin arasında bulunan iki ağacın üzerine bir gün gökten bir "ışık" iner ve halk, ilk inişinden sonra bu ışığın her gece tekrar indiğini fark eder. Bir gün ışıkların bulunduğu yerde beş çocuk bulan halk hemen bu çocuklara "hükümdar oğulları" gibi saygı gösterir ve onları besleyip büyütür. Tanrı tarafından hükümdarlık için gönderildiğine inanılan bu beş çocuktan Bökü Tekin, han olarak seçilir ve ülkeyi başarıyla yönetir (Sakaoğlu, Duymaz 2002: 211-212).

Gök, ışık ve Sirius söz konusu olunca Türk mitolojisinde yıldızlar ile ilgili inançlar ve anlatmalar da önem kazanmaktadır. Diğer medeniyetlerde olduğu gibi Türklerde de astrolojiye önem verilmiştir. Özellikle de yaşadıkları göçebe hayat onları göğün hareketlerini ve yıldızların konumlarını inceleyerek hareket etmeye sevk etmiştir. Hunların bir işe başlamadan önce ayın ve yıldızların durumuna baktıkları bilinmektedir (Günay, Güngör 2007: 71). Daha çok yedi gezegen yıldız (Ay, Utarit / Merkür, Zühre / Venüs / Çoban yıldızı, Güneş, Mirrih / Merih, Müşteri / Jüpiter ve Zühal / Satürn) hakkında inanışlara sahip olan Türklerde birebir Sirius yıldızı ile ilgili bir anlatmaya rastlanmamaktadır. Yalnız Bonnefoy'un editörlüğünü yaptığı Mitoloji Sözlüğü'nde Türkler ve Sirius yıldızı ile ilgili şu bilgi verilmiştir: " ... Sirius, 'Beyaz Aygır'dır ... Bazı yıldızlara 'tapılır' ya da 'derin saygı duyulur'. Özellikle Sirius'a (Kaynaklar Türklerin ona 'tanrıların tanrısı' adını verdiklerini söylemektedirler), İkizler'e, Satürn'e ve doğal olarak Ay'a ve Güneş'e." (Bonnefoy 2000: 343). Bu bilgi bizim için önemli bir bilgidir; çünkü bu bilgiye göre Türkler ile ilgili şu anda ulaşamadığımız, tedarik edemediğimiz kaynaklarda Sirius adı önemli ölçüde geçmektedir.

Türk mitolojisinin en önemli yıldızı kabul edilebilecek olan Kutup yıldızına verilen "Demir Kazık" ismi ile Sirius yıldızı arasında bir ilişki kurmak mümkündür. Kutup yıldızı, Türk düşüncesine göre göğün direğidir ve kainatın dengesi bu yıldız ile sağlanmaktadır. Bu yıldızın gökte hiç kıpırdamadan durduğuna ve bütün gezegenler ile yıldızların da bu yıldızın çevresinde döndüğüne inanılmıştır; bu nedenle de ona "Demir Kazık yıldızı" ya da "Altın Kazık yıldızı" adları da verilmiştir. Bahaeddin Ögel, bu yıldızla ilgili olarak: "Kutup yıldızı, Tanrının ışıklı ülkeleri olan yüksek gökle yeryüzünü birleştiren kutlu bir kapıdır. Bu kapı gökle yeri, ruh alemi ile madde dünyasını ve aynı zamanda insan ve Tanrıyı birbirinden ayıran bir sınırdır." demiştir (Ögel 2002: 170). Ögel'in bu tanımını en iyi Şaman inançları göstermektedir. Kutup yıldızı, Şaman inancına göre "tanrının gönderdiği elçi" ile şamanın iletişim kurabildikleri kapıyı temsil eder. Şaman bu kapıdan yukarı çıkamaz; elçi de bu kapıdan aşağı inemez. Onlar tam bu noktada konuşur ve geri dönerler.

Kimi araştırmacılara göre Türklerin ataları Kutup yıldıızına değil, “tümüyle yoğun demirden oluşan” Sirius B yıldıızına “Demir Kazık” yıldıızı adını vermiştir. Bu araştırmacılar, şamanist Türklerde Sirius’un adının “Akyıldıız” olmadan önce Demir Kazık yıldıızı olduğunu, Akyıldıız’ın da aslında Venüs’n adı olduğunu; sonradan Sirius’a verilen Demir Kazık isminin Kutup yıldıızı için söylenmeye başlandığını, Venüs’e verilen Akyıldıız isminin de Sirius için söylenmeye başlandığını iddia etmiştir (Salt, Çobanlı 2001: 395).

Türk mitolojisinde yıldıız ile kurt ve köpeğin bir arada kullanıldığı anlatmalar mevcuttur; fakat bu anlatmalarda Sirius’un adı geçmez. Daha ok Kutup yıldıızının dahil olduğu Kkayı takımyıldıızından ve Büyükayı takımyıldıızından bahsedilir. Türkler Kkayı takımyıldıızının sonundaki Kutup yıldıızı ile bir önceki yıldıızın birlikteliğini iki aygır şeklinde dşnmştir. Bu aygırlar, “Ak-bozat” ve “Gök-bozat”tır. Büyükayı takımyıldıızının yedi yıldıız da birer a kurt olarak tahayyül edilmiştir; bu kurtlar, Kkayı takımyıldıızının yedi bekçisi (kutbun bekçileri)dir. Anlatmalara göre bu yedi a kurt sürekli olarak Kkayı’nın iki aygırı olan Ak-bozat ve Gök-bozat’ı kovalamaktadır. Yedi kurdun, iki aygıra ulaşmayı başardığı gün kıyamet kopacaktır. Kuzeye gidildikçe anlatmalardaki yedi kurdun, yedi köpeğe dönüştüğü görülmektedir. Bu yedi köpek, zincirler ile Kutup yıldıızına bağlıdır. Sürekli Kutup yıldıızının etrafında dönüp duran bu yedi köpeğin zincirlerinin koptuğu gün, kıyamet de kopacaktır (Ögel 2002: 171).

Sirius ile alakalı bir diğer sembol olan “ok ve yay” sembolünün, çok iyi ok ve yay kullanabilen avcı ve akıncı Türklerin mitolojisinde her zaman için saygı duyulan kutsal bir sembol olduğu bilinmektedir. Oğuz Kağan Destanı’nda geçen şu bölümler Türklerin ok ve yaya verdikleri kutsiyetin eşsiz ifadeleridir:

... Günlerden bir gün uykuda bir altın yay ve  gümüş ok gördü. Bu altın yay gndoğusundan ta gün batısına kadar ulaşmıştı ve  gümüş ok da şimale doğru gidiyordu. (Bang 1936: 29)

...

Benim gönlüm avlanmak istiyor. İhtiyar olduğum için benim artık cesaretim yoktur; Kün, Ay ve Yultuz, doğu tarafına sizler gidin; Kök, Tağ ve Tengiz, sizler de batı tarafına gidin.” Ondan sonra üçü doğu tarafına, üçü de batı tarafına gittiler. Kün, Ay ve Yultuz çok av ve çok kuş avladıktan sonra yolda bir altın yay buldular; onu aldılar ve babalarına verdiler. Oğuz Kağan sevindi, güldü, yayı üçe böldü ve “Ey büyük (oğullarım), yay sizlerin olsun; yay gibi okları göğe kadar atın.” dedi. Kök, Tağ ve Tengiz çok av ve çok kuş avladıktan sonra yolda üç gümüş ok buldular; aldılar ve babalarına verdiler. Oğuz Kağan sevindi, güldü, okları üçe üleştirdi ve “Ey küçük (oğullarım), oklar sizlerin olsun. Yay oku attı; sizler de ok gibi olun.” dedi ... (Bang 1936:31)

Oğuz Kağan’ın vezirinin rüyasında gördüğü bu ok ve yay, devletin geleceği için önemli gelişmelerin olacağına, Oğuz Kağan’ın devletinin dünyanın sahibi olacak olan devlet olacağına ve Oğuz Kağan’ın yerini artık çocuklarına bırakabileceğine işarettir. Türk devletlerinin kuruluş ve yükselme aşamalarında bu tip bir rüya görme ve bu rüyanın üzerine hareket etme inancı anlatılarda karşılaşılan bir durumdur; fakat Oğuz Kağan’da bu durumun önemi “ok ve yay” sembolünün Sirius ile bağlantılı olmasıdır. Sirius A ve Sirius B’nin birbirleri etrafında yaptıkları yörünge hareketinin ok ve yay ile temsil ediliyor olması, diğer mitolojilerdeki anlatmaların da Sirius’u kastederek “ok ve yay”dan bahsetmesi bize Oğuz Kağan’da geçen ok ve yayın Sirius ile ilgili olduğunu gösterebilir. Ok ve yay Türkler için bir “dünya hakimiyeti” ve bir “dünya devleti” sembolüdür (Ögel 1982: 39). Yay tek başına, Türklerde gök kubbenin yani göğün ve hakimiyetin sembolüdür. Yayın sahipleri gün doğusundan gün batısına kadar göğün kapsadığı bütün alanların da sahipleri olacaktır. Oğuz Kağan Destanı’nda Gün Han, Ay Han ve Yıldız Han (Boz-Oklar) bu yayı bulmakla birlikte gökyüzünde bulunan Gök Tanrının yeryüzündeki yeni temsilcileri olmuşlardır yani onlar yeryüzünün yeni hükümdarları, dünya devletinin yeni sahipleridir. Kut onlara, tıpkı babaları Oğuz Kağan’a gelişi gibi, Gök Tanrıdan gelmiştir. Babalarına iki kadın elçi ile gelen kut Gün Han, Ay Han ve Yıldız Han’a, Sirius’un en belirgin

sembollerinden biri olan yay ile gelirken yayın ayrılmaz parçası olan ok ile de Gök Han, Dağ Han ve Deniz Han'a (Üç-Oklara) Gök tanrının elçileri oldukları iletilmiştir; çünkü ok, Türklerde elçiliğin sembolüdür. Artık Oğuz Kağan'ın bu üç küçük oğlu, Gök tanrının hem kendisi için hem de Gün Han, Ay Han ve Yıldız Han (Boz-Oklar) için (hükümdarlık için) görevlendirdiği elçilerdir. Onlar, Türk mitolojisinde "karanlıkların diyarı, gidilmeyen yer" diye bilinen "kuzey"den sorumludur. Belki de "kuzey" ile anlatılmak istenen yerden göğe doğru uzanan bir yüksekliktir ve bu yükseklikten kasıt da devletlerinin gökyüzündeki görülmeyen ve bilinmeyen yerler ile olan ilişkilerinin, tıpkı Gök tanrı ile olan ilişkilerinin yeryüzünde doğudan batıya mükemmel bir noktaya ulaştığı gibi, gökyüzünde de mükemmel bir noktaya ulaşmış olduğudur. Kuzeyin üç okuna sahip olan Gök Han, Dağ Han ve Deniz Han'ın birer elçi olduğunu kabul edersek Sirius'tan geldiğine inanılan tanrıların da birer "elçi" olduğunu veya Sirius'tan gelenlerin "tanrının elçileri" olduğunu; bu durumda ok ile Oğuz Kağan'ın üç küçük oğlunun ilişkilerinin Sirius noktasında birleştirilebileceğini fark etmek mümkündür.

Bir Kırgız efsanesinde yay ve hükümdarlık ilişkisi şu şekilde verilmiştir:

Altın Bel Han'ın kızı, kocasız hamile kaldığı için bir sandığa konup ırmağa atılır. Sandığı Toktagul Mergen bulur ve sudan çıkarır. Kız, Toktagul'a olanları anlatır. Kızın dört oğlu olur. Bu oğlanlardan Şingiz, atalarını bulmak için ırmağın yukarisına doğru gider.

...

Üç kardeşi Şingiz'a karşı gelir. Anneleri de der ki: "Dördünüz de benim oğlumsunuz. Size adil bir yol göstereyim. Yaylarınızı Güneş'in ışıklarına asın. Işık hanginizin yayını tutup yukarı çekerse o padişah olsun.

...

Güneşin ışığı, Şingiz'in yayını altında bir direk, üstünde asılacak bir yer varmış gibi havada tutar ve Şingiz han olur. (Ögel 2002: 114-115)

Öncesinde ve devamında Kazakların kökenini konu alan bu efsaneden de anlaşılacağı üzere Tanrı tarafından uygun görülmüş kutsal bir hamilelik söz konusudur ve doğacak çocuk veya çocuklardan biri mutlaka bir kahraman olacaktır. Burada kahraman ve hükümdar rolü Şingiz'a aittir ama önemli olan o bu rolü bir yay aracılığı ile almış olmasıdır. Tanrının hükümdarlık işareti için yine yayın seçilmiş olması dikkat çekicidir.

Altay, Kazak, Karakalpak, Özbek ve Başkurt Türkleri arasında yaygın bir destan olan Alıp Manaş Destanı'nda destan kahramanı Alıp Manaş'ın çok iyi bir okçu olduğundan ve demirden dağ gibi bir yaya sahip olduğundan bahsedilmektedir. Alıp Manaş'ın yayını kaldırmaya kimsenin gücü yetmez (Çobanoğlu 2007: 228-229). Sirius B'nin maddesinin yoğun demirden olduğu düşünülürse bu destanda kahramanın demir bir yaya sahip olması Siriusyen kültür açısından önemli bir ipucudur.

Altay Türklerinin Er Samır Destanı'nda, karısı Ak Tana'yı Erlik'in elinden kurtarmak isteyen Er Samır, Ak Dağ'a gelir. Dağdan geçit bulamayan Er Samır "demir yay"ını çıkarıp "demir ok"una vurur; nişan alıp heybetli dağa gönderir. O an gökyüzü kapanır, yeryüzü görünmez olur. Ak Dağ yıkılıp yerle bir olur ve Er Samır'a böylece yol açılır. Destanın ileriki bölümlerinde bu sefer de kardeşi Kata Mergen'i arayan Er Samır, yolda bir kadından kardeşinin Erlik Bey'in yanında, yeraltında olduğunu öğrenir. Er Samır bir delikten yeraltına iner. Orası kapkaranlıktır. Cebinden iki küpe çıkartır ve atının kulaklarına takar. O anda Ay'ın ve Güneş'in ışığı gibi altın bir ışık ile Er Samır'ın yolu aydınlanır. Erlik'in kapısına varan Er Samır kapıda biri altı, diğeri sekiz gözlü iki köpek görür... Bu destanda demir ok ve demir yay dışında, Ay ve Güneş gibi ışıklı iki küpe için, Sirius B'nin ak cüceye dönüşmeden önce sahip olduğu tahmin edilen yoğun ışığının Güneş'in

ışığına benzetilmesi ile benzer bir benzetme yapılmış olması dikkat çekicidir. Ayrıca köpek motifi de görülmektedir; fakat burada köpek Erlik'ten dolayı olumsuz bir roledir. Yine de “bekçi” olarak Erlik'in kapısında durması, Türk mitolojisinde köpeklerin daha çok Tanrı tarafından insanoğluna bekçi olarak bırakılmalarını hatırlatmaktadır.

Karaçay – Malkarlara ait Nart destanlarında yer alan kahramanlardan Debet hakkında da ok ile ilgili dikkat çekici bir anlatma mevcuttur. Debet, göğün ve yerin oğludur. O sadece bir kahraman değil aynı zamanda nartların da ilk demircisidir. Demirin dilini bilir ve ona şekil verir. Kızgın demiri çıplak elleri ile döverek kolayca işler. Oku ilk defa Debet yapmıştır. Onun yaptığı ok ve diğer savaş aletleri meteor (gök taşı) alaşımıdır. Debet'in ölmediği, gökte yaşadığı ve demircilik yaptığı anlatılır. Geceleyin gökyüzünde bir yıldızın kaydığı görülürse bu kayan yıldız, Debet'in gökyüzündeki atölyesinde demir döverken çıkardığı kıvılcımlardır, denir (Adiloğlu 2007: 202-203). Debet'in bir demirci olması ilk olarak Sirius B'nin yoğun demir yapısını hatırlatmaktadır. Okun mucidi olarak gösterilen Debet'in “yerin ve göğün oğlu” olması da birebir tanrı ile ilişkili bir kahraman olduğunun göstergesidir. Ölmemesi, gökyüzüne çıkıp orada yıldızların arasında yaşaması fakat yaşadığı yerin neresi olduğunun verilmemesi, tam olarak Sirius'un anlatıldığını göstermese de okun ve demirin Sirius için birer ipucu olabileceğini kanıtlayabilir niteliktedir.

Türk mitolojisi derinlemesine incelediğinde Şamanizmde de ok ve yayın farklı bir yere sahip olduğu görülmektedir. İnsan sınırlarını aşıp farklı kozmolojik seviyeler arasında özgürce gidip gelebilen, saklı bir gerçeğe bağlantıya geçerek bu gerçeğin bilgisini kullanabilen (Harner 1999: 28) şamanın en kutlu silahı ok ve yaydır (Ögel 2002: 164). Şaman, kötü ruhları kovarken hep ok ve yay kullanmaktadır. Batı Sibiryaya Şamanizmde gökkuşağının bir bahadırın yayı, yıldırımların da bu bahadırın okları olduğuna inanılmaktadır (Ögel 2003: 143) Altay Şamanlarının “yebe” (dokuz ok) ve “ya” (yay) dedikleri savaş aletleri omuzlarından hiç eksik olmaz; çünkü onlar, bu

dokuz okun ve yayın “Kudaydan tartkan” (Tanrıdan uzatılan) olduğuna inanmaktadır. Altay Şamanlarının yay ile fal baktıkları ve yağmur yağdırdıkları da bilinmektedir. Bunların yanı sıra Altay ve Sibirya efsanelerinde göğe atılıp tanrıya giden oklardan bahsedilmektedir. Bunlardan birini Bahaeddin Ögel, Türk Mitolojisi Cilt:1’de şöyle özetlemiştir:

Bilinmeyen bir yönden atılan ok, Kan Kaygalak adlı bir genci deler ve kayalıklara saplanır. Çocuk düşünür ki ‘Bu dünyada beni ne bir tanıyan ve ne de yakın bir akrabam vardır. Böyle olduğu halde bu oku bana kim atabilir?’ Böyle düşünürken bakar ki okun ucunda yazılmış bir mektup duruyor. Hemen mektubu açar ve okur. Mektupta şöyle yazıyormuş: ‘Ben Kaday ülkesinde yaşayan, kula atlı Çes-Mökö’yüm... Benim attığım oku, sakın tutayım, alayım demeyin. Ok yoluna devam etsin ve ta gök atlı, Akırang-Taş’a kadar gitsin... Çocuk mektubu okuduktan sonra bakar ki ok yine yoluna devam edip gidiyor ...’ (Ögel 2003: 322-323)

Minusinsk Tatarlarının efsanelerinde demirden yapılmış fevkalade bir yaydan; o yayın sahibi olan, Akdeniz’de yani dünyanın öbür ucundaki kutsal okyanusta oturan “Demir Yaylı Ak Han”dan sıkça söz edilmektedir (Ögel 2003: 322-323).

Yakut Türklerine ait Olonho Destanı’nda çok güçlü, yiğit görünüşlü, sesi gök gürültüsüne benzeyen, bakışları yıldırım andıran Er-Sogotoh isimli bir kahramandan bahsedilir. Bu kahramanın Sirius ile ilişkilendirilebilecek mavi kurt kürkü bir abası vardır. “Mavi”, Sirius’un rengine; “kurt” da Sirius’un sembolüne bir gönderme olabilir. Ayrıca bu kahramanın “altı kişinin açamayacağı boynuz yaylı, balıkçının ağaç evi kadar büyük oklu” silahları vardır. Attığı oklar ile taş dağı deler. Demir ağaçlı ormanda da yoluna okunun yardımı ile devam eder (Çobanoğlu 2007: 183-184). Sirius A ve Sirius B ikilisi, mitolojilerde ok ve yay ile temsil edildiğinden kahramanın silahları Sirius ilişkisine bir gönderme daha olabilir. Bunun dışında Sirius B’nin yoğun

demirden yapısı ile “demir ağaçlı orman” arasında da bir ilişki söz konusu olabilir.

Şamanların mitolojik açıdan önem arz eden eşyalarından biri olan davullarında göğe ait unsurlar resmedilmiştir. Genellikle yatay ve dikey iki çizgi ile dörde bölünen davulun üst iki kısmı gök şekillerinin tasvir edildiği yerdir. Güneş ve Ay dışında yıldız tasvirleri bulunan davul yüzeyinin alt iki kısmında ise iç içe geçmiş altı yay görülmektedir. Araştırmacıların ortak görüşüne göre bu altı yay, gökkuşağını tasvir için kullanılmıştır; ama üst iki kısımdaki yıldız tasvirleri ile birlikte dikkate alındıklarında bir Sirius bağlantısı da kurulabilir. Yıldızlardan ikisi veya biri gerçekten Sirius’u işaret ediyor olabilir ve Sirius’un yeryüzüne etkileri de bu çizilen altı yay ile gökten yeryüzüne iner şekilde tasvir edilmiş olabilir. Ayrıca davulun çeşitli yerlerinde kullanılan ve niteliklerine göre anlam kazanan demir nesnelere de (Çoruhlu 2006: 78), kullanılan maddenin demir olmasından dolayı ve Şamanlar için demirin kutsal olmasından dolayı Sirius B ile ilişkilendirilebilir görülmektedir. Altay Şamanlarının davullarında “çingirak” denilen ve kirişe asılan demir parçalar bulunmaktadır ve bu parçalar ok şeklindedir. Kötü ruhları kovmaya yarayan bu okların sayısı, Şamanın koruyucu ruhlarının sayısına göre değişmektedir. Bu davulun iç kısmında bazen yay gibi silahlar da temsili olarak bulunmaktadır (Çoruhlu 2006: 81). (Bkz. Resim 21)

Türk mitolojisinde Gök Tanrı etrafında teşekkül eden, farklı kuvvet ve fonksiyonlara sahip kutlu varlıklar mevcuttur (ÇİFÇİ 2004: 266). Bu varlıklar, Gök Tanrının emir ve iradesini insanlara ulaştırabilmekle görevlidir (Günay, Güngör 2007: 66). Türkler için bu varlıklar içerisinde en kutsal yere sahip olan ve en saygı duyulması gereken varlık, kurttur. “Kurt, Gök Tanrının yeryüzüne inme ihtiyacı duyduğunda suretini tercih ettiği varlıktır.” (Aslan 2010: 75) Gök Tanrının yeryüzünde şekillenmiş sembolü olarak, gökten gelen bir kılavuz olarak, Gök Tanrının elçisi olarak, astronomik bir sembol olarak ve kökenlerinin dayandığı nokta olarak kurt, Türk sosyal, siyasi, dini, ideolojik ve kültürel hayatında önemli bir yere sahiptir.

Sirius kültürü ile Türk mitolojisinin ilişkide olup olmadığını araştırırken bu ilişkiyi ispatlayabilecek kurt motifine fazlasıyla rastlandığı görülmektedir; çünkü Türk mitolojisi, içerisinde kurdun adının geçtiği birçok anlatmaya sahiptir. Örneğin Orhun Nehri'nden başlayıp Güney Rusya'da Volga Nehri'ne kadar uzanan büyük kavimler topluluğu olan Kao-çılara (bu topluluktan MS 522'de Göktürk Devleti doğmuştur) ait, Çin kaynaklarında yer alan bir kurttan türeme efsanesi mevcuttur:

Kao-çı kağanının çok akıllı iki kızı vardır. Bu kızlar o kadar iyilerdir ki babaları onlar için şöyle bir karar alır. Kağan der ki: "Ben bu kızları nasıl insanlarla evlendirebilirim! Bunlar o kadar iyi ki, bu kızlar ancak 'Tanrılar' ile evlenebilirler." Bunu diyen kağan, kızlarını alır ve bir tepenin başına götürüp buraya koyar. Burada kızları Tanrı ile evlensinler diye bekler. Kızlar da bu tepede Tanrıyı bekleyedurur. Aradan epeyce zaman geçer ama ne Tanrı gelir ne de onlarla evlenir. Kızlar böyle bekleşedururken tepenin etrafında, ihtiyar ve erkek bir kurt görünür. Kurt, tepenin etrafında dolaşmaya başlar ve bir türlü orayı bırakıp gidemez. Küçük kız kurdun bu durumunu görünce şüphelenir ve kardeşine: "İşte bu kurt Tanrının ta kendisidir. Ben gidip onunla evleneceğim." der. Kardeşi "gitme" diye ısrar eder; ama kız dinlemez. Tepeden inerek kurt ile evlenir ve bu suratle Kao-çı halkı, bu hükümdarın kızı ile kurttan türer (Ögel 2003: 17-18).

Bu ilk efsane, tanrılar ile birleşen kadınların kahraman çocuklarının taşıdıkları "ilahi gen" in anlatıldığı bir efsanedir ve Sirius kültüründe ilahi gen ve kurttan türeme efsanelerine rastlandığı için bu efsanenin Sirius ile alakalı olduğu düşünülmektedir.

Barındırdığı motifler açısından Sirius ile ilgili inanmaları kanıtlayabileceğini gözlemlediğimiz Oğuz Kağan Destanı'nda, Oğuz Kağan'ın yol göstericisi olan "gök tüylü gök yeleli" bir kurt ile karşılaşmaktadır. (Bkz. Resim 17) Kurdun geçtiği bölümler destanda şu şekilde verilmiştir:

... Tan ağarınca Oğuz Kağan'ın çadırına güneş gibi bir ışık girdi. O ışıktan gök tüylü gök yeleli büyük bir erkek kurt çıktı. Bu kurt Oğuz Kağan'a hitap etti: 'Ey Oğuz, sen Urum üzerine yürümek istiyorsun. Ey Oğuz, ben senin önünde yürümek istiyorum.' dedi. Ondan sonra Oğuz Kağan çadırını dürdü ve gitti. Gördü ki, askerin önünde gök tüylü ve gök yeleli büyük bir erkek kurt yürümektedir ve kurdun ardı sıra ordu gelmektedir. Gök tüylü ve gök yeleli bu erkek kurt birkaç gün sonra durdu. Oğuz Kağan da askeri ile durdu. Burada İtil Müren adında bir deniz vardı ... (Bang 1936: 19)

...Yine ilerlediler. Ondan sonra Oğuz Kağan yine gök tüylü ve gök yeleli erkek kurdu gördü. O kurt Oğuz Kağan'a: 'Şimdi Oğuz, sen asker ile buradan yürüyerek halkı ve beyleri götür; ben önden sana yol gösteririm.' dedi. Tan ağarınca Oğuz Kağan gördü ki erkek kurt askerin önünde yürümektedir; sevindi ve ilerledi ... (Bang 1936: 21-23)

... Yine bir gün gök tüylü ve gök yeleli erkek kurt durdu. Oğuz Kağan da durdu ve çadırını kurdurdu. Bu tarlasız ve çorak bir yerd. Buraya Çürçet diyorlardı ... (Bang 1936: 25)

... Ondan sonra yine gök tüylü ve gök yeleli erkek kurtla Hint, Tangut ve Suriye taraflarına yürüdü. Pek çok vuruşmadan ve pek çok çarpışmadan sonra onları aldı ve kendi yurduna kattı; onları yendi ve kendisine tabi kıldı ... (Bang 1936: 29)

Göklerden gelen bu yol gösterici kurdun, tanrısallığın simgesi olan renge sahip olması ve gökten inen bir ışık içerisinde bir anda çadırda gözüküp dile gelerek Oğuz Kağan'a yol göstermek istemesi, kurdun gök ile birebir ilişki içerisinde olduğunu ve tamamen tanrısal vasıflarla donanmış olduğunu göstermektedir. Oğuz Kağan gibi bir kahramanın ordularına yol göstermesine izin verdiği ve kurt durduğu zaman Oğuz Kağan ve güçlü ordusunun da durduğu düşünüldüğünde bu kurdun kesinlikle ilahi bir mesaj taşıdığı sonucu

ortaya çıkmaktadır; aksi takdirde tanrıdan kut bulmuş Oğuz Kağan, bir kurdun kılavuzluğuna ihtiyaç duymayacak bir kahramandır. Muhtemelen bu kurdun taşıdığı ilahi mesaj Sirius ile alakalıdır; çünkü Siriusyen kültür bize Sirius'un kurt ile temsil edildiğini, Sirius'a yoğun bir ışık ile anlatılmalarda yer verildiğini, Sirius'un genel itibarıyla mavi renk (gök rengi) ile tasvir edildiğini, tanrı elçilerinin Sirius'dan gönderildiğini ve bu elçilerin halka yol gösterici ve yardımcı bir rol üstlendiği anlatılmaktadır. Bu durumda Oğuz Kağan'ın ok ve yayından sonra bu kurdu ile de Sirius kültürü ile ilişkili olabileceğini söylemek mümkündür.

Altay Dağları'ndaki kurt-tanrı heykelleri bugüne kadar ulaşmış olan Hunların dönemine ait olduğu bilinen Oğuz Kağan Destan'ından sonra Göktürkler dönemine ait olan Bozkurt Destanı gelmektedir. Göktürkler, kurttan türediklerine inanan, devletlerinin sembolü olarak bozkurdu seçen ve bayraklarında onurla bozkurt başı taşıyan (Bkz. Resim 18) ve böylece atalarına olan saygılarını yaşatan bir devlet olmuştur. Türklerde atalar kültürünün en büyük delili, Bozkurt'a duyulan saygıdır. Bu nedenle Türk hükümdarları kendilerini A-şi-na (Asena) soyuna bağlamak istemiştir (Günay, Güngör 2007: 83). Özellikle "boz" renkli olduğu belirtilen Göktürklerin türediği kurdun, Oğuz Kağan'ın "gök" tüylü "gök" yeleli kurdundan hiçbir farkı yoktur. İkisinde de verilen renk özellikleri ile anlatılmak istenen gök, tanrı ve kutsiyettir. Namık Aslan bir makalesinde bozkurt ile ilgili şu bilgiyi vermiştir: "Kurt motifi evrensel bir motiftir; fakat 'Bozkurt' motifi Türk efsanelerine ve destanlarına ait bir motiftir. Bozkurt, Türk boyları arasında bütün Türklüğü temsil eden bir motiftir." (Aslan 2010: 73-74) Göktürklerin Bozkurt Destanı iki birbirine benzer anlatmaya sahiptir. İlk anlatma şöyledir:

... Bir rivayete göre (Göktürklerin) ilk ataları, Hsi-Hai yani Batı Denizi'nin kıyılarında oturuyorlardı. Lin adlı bir memleket tarafından, onların kadınları, erkekleri (çocukları ile birlikte), büyüklü küçüklü hepsi birden yok edilmişlerdi. (Türklerin hepsini öldürdükleri halde), yalnızca bir çocuğa acımışlar ve onu öldürmekten vazgeçmişlerdi. Bununla

beraber onun da kol ve bacaklarını keserek kendisini “Büyük Bataklık”ın içindeki otlar arasına atmışlardı. Bu sırada dişi bir kurt peyda olmuş ve ona her gün et ve yiyecek getirmişti. Çocuk da bunları yemek suretiyle kendine gelmiş ve ölmemişti. (Az zaman sonra) çocukla kurt, karı koca hayatı yaşamaya başlamışlar ve kurt da çocuktan gebe kalmıştı.

Türklerin eski düşmanı Lin Devleti, çocuğun hala yaşadığını duyunca hemen adamlarını göndererek hem çocuğu hem de kurdu öldürmelerini emretmişti. Askerler kurdu öldürmek için geldikleri zaman, kurt onların gelişlerinden daha önce haberdar olmuş ve kaçmıştı; çünkü kurdun kutsal ruhlarla ilgisi vardı ve (daha önce onlar vasıtası ile haber almıştı).

Buradan kaçan kurt, (Batı) Denizi'nin doğusundaki dağa gitmişti ... Bu dağın altında da, çok derin bir mağara vardı. (Kurt buraya gelince) hemen bu mağaranın içine girmişti. Bu mağaranın ortasında büyük bir ova vardı ...

Kurt burada on tane erkek çocuk doğurdu. (Göktürk Devleti'ni kuran A-şi-na ailesi, bu çocuklardan birinin soyundan gelir. (Ögel 2003: 22-23)

İkinci anlatmanın ilk anlatmadan farkı sadece son kısmında on erkek çocuğun başka yerlerden getirdiği eşleri ile çoğalmalarının ve bunların çocuklarının her birinin kendisi için bir aile ismi seçtiklerinin, bu aile isimlerinden birinin de Asena olduğunun anlatıldığı kısımdır. Bozkurt Destanı'nın temsili bir resmi, 1956'da Moğolistan'ın Selenga Irmağı kıyılarında bulunan, MS 6. yy'a ait olduğu tespit edilen Bugut Yazıtı'nın tepesinde yer almaktadır. Bu resimde kurt ve bu kurdun karnının altında bir çocuk resmedilmiştir (Roux 2008: 94). (Bkz. Resim 19)

Bozkurt Destanı'nın kahramanı bu sefer Gök Tanrının elçisi olarak gelen kurttan süt emmemiştir; ama ona çocuklar vermiştir. Bu "ilahi gen" olarak adlandırdığımız gene sahip olan kutsanmış çocuklardan Göktürk soyu devam etmiştir. Destanda ilgi çekici olan kurdun kutsal ruhlarla ilişkisinin açıkça belirtilmiş olmasıdır. Onlar sayesinde kaçıp soyun devamını sağlayacak on erkek çocuğu doğurabilmiştir. İlişkide olduğu bu ruhların nerede olduğundan bahsedilmemiştir; fakat Siriusyen kültür çerçevesinde bu konuya yaklaşıldığında kurda gelen uyarının, Sirius A veya Sirius B kaynaklı olabilmesi mümkün görünmektedir.

Göktürlere ait Asena Destanı'nda da kurttan türeyen bir çocuktan bahsedilmiştir:

Göktürklerin ataları, Hunların kuzeyinde bulunan Sou ülkesinden çıkmışlardır. Onların kabilelerinin reisine A Pang-pu denirdi. Onun on yedi tane büyük ve küçük kardeşi vardı. Büyük kardeşlerinden birinin adı da İ-ci Ni-su-tu idi. Bu çocuk kurttan doğmuştur ...

Tabiatüstü bir kudrete ve özelliklere sahip olan İ-ci Ni-su-tu, yağmurun yağması ve rüzgarın esmesi hususunda emirler verebiliyordu. Onun iki karısı vardı. Bunlara yaz ve kış tanrılarının kızları denirdi. Bu iki kadından birisi dört tane çocuk doğurdu ... Büyük kardeş başkan olunca da (ona) Türk ünvanı verilmişti.

(Göktürk Devleti'ni kuran) Aşina ailesi ise Türk'ün küçük karısının soyundan geliyordu ...

Burada çocuğun kurttan türemesinin anlatıldığı ayrı bir bölüm yoktur; bu çocuğun ne şekilde doğduğu bilinmemektedir. Fakat çok önemli bir noktadan bahsedilmiştir ki bu çocuk "tabiatüstü güçler"e sahiptir. Tanrı elçilerinden olan ilahi gene sahip çocuk, yağmura ve rüzgara emretmektedir

ve tanrıların kızları ile evlidir. Tanrı kızları ile evlenmek, kutsiyetin bir göstergesidir ve incelediğimiz diğer mitolojilerde tanrı kızları ile evlenen tanrı oğullarından veya tanrı kızları ile evlenen insanoğullarından Sirius ile ilgili olarak bahsettiğimiz noktalar mevcuttur.

Göktürlere ait Ergenekon Destanı da yine “bozkurt”tan bahseden bir destandır. Burada bozkurttan türeme söz konusu değildir; Oğuz Kağan Destanı’ndaki gibi yol gösterici bir bozkurttan bahsedilir. (Bkz. Resim 20) Buldukları Ergenekon bölgesine sığmayan halk “demir” dağı eriterek düzlüğe kavuşunca bu kurt sayesinde yeni yerleşecekleri yere doğru ilerleyebilmiştir. Burada Sirius açısından bizi ilgilendiren sadece kurt değildir; ayrıca eritilen dağın “demir” olması da yine Sirius B’nin yapısındaki maddenin demir olmasını bize çağrıştırmaktadır. Göktürkler, demircilikte usta sanatçılara sahiptir ve onlar demire “kök-temür” demektedir. Bu Türklerin demiri gök ile bağlantılı gördüklerinin ve ona bir kutsallık atfettiklerinin işaretidir.

Türklerin kurttan türeme efsaneleri, aynı coğrafya üzerinde yaşayan Moğollarda da mevcuttur. “Moğolların Gizli Tarihi”nde, Cengiz Han’ın ilk atasının Gök Kurt (Börte-Çino) olduğu belirtilmiştir (Ögel 1982: 57). Cengiz Han, Gök Tanrı’nın emri ile yukarıdaki gökten doğarak gelen bu Gök Kurt’un oğludur (Ögel 2002: 112). Yine “Moğolların Gizli Tarihi”nde Cengiz Han’ın atası olan Alan-Ko’a Hatun’un çadırına her gece giren bir “ışık”tan hamile kaldığı ve “tanrının oğulları”ni doğurduğu efsanesi anlatılmaktadır. Efsanede her gece gelen bu ışığın Alan-Ko’a’nın karnını okşadıktan sonra nurunun Alan-Ko’a’nın vücuduna geçtiğinden ve daha sonra ışığın, Güneş veya Ay’ın nurları üzerinden geri dönerken sarı bir köpeğe dönüştüğünden bahsedilmektedir. “Altan Tobçi” adlı eserde ise sarı köpek, kırmızı olarak geçmektedir (Ögel 2002: 113-114). Abdülkadir İnan’ın bir makalesinde ise söz konusu köpeğin bir kurt olduğu belirtilmiştir. Bu makalede yer verilen efsane şöyledir:

Alankua, kocasız hamile olmuş, il içinde dedikodular zuhur etmiş. Alankua kendisine bir ziya nüzul ettiğini ve kurt olarak çıktığını beyan etmiş. Tetkik için “Kıpçak Karabi”, “Türkmen Kel Mehmed bî”, “Oraduç bî” namlı büyükler Alankua'nın çadırı civarına pusu kurmuşlar. Gece yarısından sonra:

Havadan parlak bir ışık indi. “Bayağı Güneş gibi inen bu ne?” dediler. “Gelin, bağıralım. Kurt ise çıkar.” dediler. Bağırdılar. Baktılar ki at yelesi bir gök kurt çıkageldi. Arkasına baktı, “Çingiz” diye bağırdı. Ondan sonra kayboldu. (Sakaoğlu, Duymaz 2002: 79)

Türk hanlarına ait soy kütüklerinin, İran mitolojisi ile karıştırılarak verildiği bir eser olan Han-nâme'de de bu efsaneye yer verilmiş ve Alan-Ko'a'nın ismi burada Çağatay lehçesi ile “Alankowa” şeklinde yazılmıştır. Eserin yazarı İmamî, Alankowa'ya ait iki rivayeti kaleme almıştır. Bunlardan ilkinde Alankowa'yı hamile bırakan ışık, Ay'dır ve Ay çadırdan içeri girerken arslan ve kurt gibi şeyler de Alankowa'ya görünür. Diğer rivayette ise ay ışığı gibi bir ışık içeri girer ve çıkışta arslan veya kurt şeklinde çıkıp gider (Ögel 2003: 414).

Kurdun yol göstericiliğini anlatan Türk efsaneleri Başkurt Türklerinin anlatmaları ile devam eder. İlk anlatma, Gerbele denilen Türk şehrinde yaşayan dört kardeşten bahseder. Bu kardeşlerden büyük olanı bir gün rüyasında doğuya doğru gitmelerini söyleyen bir adam görür. Rüyasını kardeşlerine anlatır. O ve kardeşleri doğu ile kastedilenin ne olduğuna anlam veremez. Ertesi gün bu ağabey bir rüya daha görür; yine aynı adam onlara yolda bir kurt ile karşılaşacaklarını ve o kurt ile yollarına devam etmeleri gerektiğini söyler. Kurt durduğunda durup kurdun durduğu yere yerleşmelerini tembih eder. Ertesi sabah bu dört kardeş toplanarak yola çıkar ve kurt ile karşılaşır. Kurt onları Başkurdistan'ın Kügersin ilçesine getirir ve burada durur. Kardeşler buraya yerleşir. Onların üç oğlu da burada kendilerine yer tutar. Böylece yedi yerde baş tutmuş olurlar. Kurt getirdiği ve

baş tutulduğu için onlara “Başkurtlar” denilmeye başlanır (Süleymanov 2001: 415). Bu rivayetin çok benzerine Başkurt Halık İcadı adlı eserin ikinci cildinde de rastlanmaktadır. Orada ihtilaf sonrası Nogaylar göç etmeye karar verir ve yolda bir kurt sürüsüne rastlar. Nogayların il yöneticisi bu sürüyü takip etmelerini ve sürünün durduğu yere yerleşmelerini söyler. Kurt sürüsü bölünerek Ural ormanlarında, Akidil başında durur. Nogay ili de yediye ayrılıp yedi kabile olarak bu bölgeye yerleşir (Süleymanov 2001: 463). Bir diğer Başkurt efsanesinde de hayvanları için elverişli topraklar aramak adına göçen Başkurtların ataları, yolda bir kurt sürüsüne rastlar. Bu sürünün başı olan kurt, diğer kurtların yanından ayrılarak Başkurtların atalarına yol göstermeye başlar. Onları çok güzel çayırları, ormanları, nehirleri ve meyveleri olan bir yere getirir. Başkurtların ataları da bu yere yerleşir ve onlar bu yeri başlarında bir kurt ile buldukları için o kavme bundan sonra “Başkurtlar” denilir (Süleymanov 2001: 417). Burcan ve Kıpçak Başkurtları arasından toplanarak 1895’te Rus Coğrafya Cemiyeti’nin Orenburg Şubesi Haberleri Mecmuası’nda neşrolunan bir Başkurt rivayeti de şöyledir:

Eski zamanlarda uzak şarkta yüksek, karlı dağlarda Başkurt, Nogay, Kazak, Kırgız kavimleri bir tek babanın evladı olarak yaşıyorlardı. O vakit Başkurt, Nogay ve başka isimler yoktu. Bir zamanlar bunlar arasında ihtilaf ve mücadele zuhur etti. Günlerin birinde bu kabile reisi ava giderken önünde bir kurt peyda oldu. Reis bu kurdu takip ede ede cennet gibi ormanları ve nehirleri olan azametli dağlara geldi. O vakit kurt birdenbire kayboldu. Reis anladı ki bu rehberlik eden kurt, Tanrıdan bu kavme tayin edilmiş “kut: talih”dir. Reis geriye, şark diyarına vardı. Kavim ve kabilesini beraber alıp Ural Dağları’na getirdi. İşte diğer kardeşlerden ayrılan bu kabileye “Başkurt” denildi ki, “kurdun baş olup getirdiği kavim” demektir. (Sakaoğlu, Duymaz 2002: 81)

Ahund Kurbanali, “Tevarih-i Hamse-i Şarkî” adlı eserinde Başkurtlar ile ilgili olarak şu efsaneyi nakletmiştir:

... zaman-ı mazi ecdatlarımızdan üç adam kış seferinde yol yanılıp adaşmışlar iken ittifak kurdun izine düşüp il bulduklarından, “bizler kurdun iziyle keldik, bizlere kurt başçı oldu” dediklerinden bu üç zatın fûruna (bir kişiden gelen sonraki nesline), “başçısı kurt olan adamların nesli” demek siyakında Başkırt deyip bu nam, evlatlarına lakap olup kalmış. Ahali-i Başkırt'ın büyük ecdatları işbu üç zevatlar imiş ... (Sakaoğlu, Duymaz 2002: 81)

Gök Tanrının gönderdiği kurdun önderliğinde Tanrı tarafından yerleşmeleri istenilmiş topraklara varan Başkırtların ayrıca, yol göstericilik dışında kökenlerinin kurda dayandırılması ile de adlarının “Başkırt” olmasını anlatan bir rivayetleri mevcuttur. Bu rivayete göre eskiden Üsürgänlardan olan Başkırtların ataları göçerken bir dişi kurda rastlar. İçlerinden biri onu vurmak isterken kurt birden dile gelir ve “Vurma beni, kuyruğumdan yere çarp.” der. Kuyruğundan yere çarpılan kurt, güzel bir kıza dönüşür. Kurdu vurmak isteyen avcı onu alıp evine götürür ve birlikte yaşamaya başlarlar. Üsürgänlar buna karşı çıkar ve onları kovar. Avcı ve kız da uzaklaşarak kendi ailelerini kurar ve çocukları olur. Bu aile büyük bir yurt oluşturur. Anneleri kurttan olduğu için onların ailesine “Bürelär (Börüler)” denir. Soyu bu avcı başlattığı için avcıya da “baş büre” denir. İşte Başkırtlar da bu soydan gelmektedir (Süleymanov 2001: 419).

Başkırtlara ait tüm bu köken ve yurt kurma efsanelerinin dayandığı ortak nokta olan kurt, Sirius ile ilgili ele aldığımız en önemli ipucu olduğundan araştırmalarımız için Başkırtların efsaneleri mükemmel örneklerdir.

Kırgız Türklerinde “börü” kelimesi kurdu karşılmasının yanı sıra “üstünlük, yiğitlik ve büyüklük” anlamlarında da kullanılmıştır. Kırgız Türkleri yiğit ve seçkin kişilere “Kök Börü” demiştir. Büyük bahadırlara verilen bu yüce unvan, Kırgız destanlarında da geçmektedir (Ögel 2002: 118).

Kırgız Türklerine ait, bozkurt etrafında şekillenen değişik bir efsane mevcuttur. Bu efsaneye göre eskiden Kırgızların, Karakan adındaki baş atalarından Oğuzkan adlı bir oğlan doğar, ondan da yirmi dört çocuk meydana gelir. Bu yirmi dört oğlan bir gün oynarken bir bozkurda rastlar. Bozkurt çocukların kendisini öldürmek istediğini hisseder, Tanrıya yalvarır ve gökten şiddetli bir yağmur yağdırır. Yağmur suları birikip sele, sel de tufana dönüşür. O yirmi dört çocuktan sadece birisi kurtulur. O kurtulan çocuğa “Kıroguz” adı konmuştur. Bu isim daha sonra “Kırgız”a dönüşmüştür (Akmataliyev, Kırbaşev 2001: 167). Bozkurt adının geçtiği bir diğer Kırgız efsanesi, kökbörü oyununun ortaya çıkışı ile ilgilidir. “Bu efsaneye göre Cengizhan’ın Kökbörü’nün resmi çekilmiş bayrağını taşıyan askerlerinden yenilen Kırgız askerleri evlerine geri dönerken sanki o bayraktaki kökbörü canlanmışçasına karşılıklarına bir bozkurt çıkar. Öfkeli askerler bu bozkurdu çembere alıp saatlerce parçalamak için uğraşır; ama bozkurt parçalanmaz. Bu arada askerler kendilerini yenilgi hisleri düzelmiş, moralleri yükselmiş hissetmeye başlar. O günden sonra Kırgız erkekleri, bunu bir oyun haline getirip sıkıldıklarında kökbörü çekişerek morallerini düzeltmektedir. Kurt bulmak zor olduğu için de yerine başka hayvanlar kullanılsa da bugün bu oyun hala “kökbörü tartuu” ismi ile yaşamaktadır (Akmataliyev, Kırbaşev 2001: 191). Kırgızlara ait bir başka kurt efsanesi de şöyledir: “Eski zamanlarda bir insan, bir inde insan çocuğunu emzirmekte olan bir kurt görür. İnsan oraya yaklaşıncaya kurt kaçar. Kurdun emzirdiği çocuğu yanına alıp götüreren insan, onu büyütür ve ona “Kaba” adını verir. Kaba’nın saçları kurt yelesi gibi dimdik durur (Başka bir varyantta, Kaba’nın boynundan kuyruk kemiğine kadar yelesi vardır). Bu nedenle ona “Yelesi Kaba” denmeye başlar. Kırgızların Kaba boyu, bu Yelesi Kaba’dan türemiştir.” (Akmataliyev, Kırbaşev 2001: 155). Bir Kazak - Kırgız efsanesi olan ve Radloff tarafından tespit edilen “Dudar Kız” efsanesinde doğar doğmaz konuşan kutlu bir kıza bir türlü isim konulamaz. En sonunda kızın adını bir kurt koyar. Bu nedenle de kız, bu kurt ile evlenir (Ögel 2002: 117). Dört Kırgız efsanesinde de nereden ortaya çıktıkları ya da nereye kayboldukları belirtilmeyen bu kurtlar, diğer kurt anlatmalarında olduğu gibi yine kutsiyet ifade etmektedir. Biri tanrı yardımı ile

tufan yaratan, biri saatlerce askerler tarafından parçalanmaya çalışılan ama parçalanamayan, biri tıpkı Romalıların Romus ve Romulus'unda, Wu-sunların K'un-mo'sunda olduğu gibi bir insanoğlunu emzirerek hayatta kalmasını sağlayan ve sonuncusu ise kutlu bir kızla evlenip bu kıza ad koymasından kendisinin de kutlu olduğu belirtilen bu dört kurdun, Gök ile olan direkt ilişkileri sonucu Sirius'un simgesi kurt ile alakalı olması mümkündür.

Sirius, ok ve yay üçlüsünün Türk mitolojisi ile olan ilişkisinden bahsederken okun mucidi demirci Debet'ten söz ettiğimiz Karaçay - Malkar nart destanları üzerine yapılan araştırmalarda, "Kurdalagon" ve "Ala ugan" isimleri ile karşılaşılmış ve bu isimlerin etimolojik çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalara göre "kurd", "demirci"; "alag" ise "bir nart sülalesi"dir ve bu çalışmalar, Debet'in başlangıçtaki adının "Alogan" veya "Al-Ogan" olduğu; daha sonra Musevi kültürün etkisi ile Davut peygamberden dolayı bu ismin Debet'e dönüştüğü fikirlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Aynı zamanda Alogan isminin, "Alavgan" şeklinde Debet'in on dokuz oğlunun en büyüğünün ismi olarak da nart destanlarında yer aldığı fark edilmiştir (Adiloğlu 2007: 205). Destana göre Debet'in oğlu Alavgan, dev gibi iri yapılı ve çok kuvvetli kahramandır. Adilhan Adiloğlu'nun Karaçay - Malkar nart destanları üzerine yaptığı etimolojik çalışmalarda ise "Alagan", "Alagların kurt soyundan demircisi" veya "Kurt soylu Alagan" şeklinde izah edilmiştir ve "Kurt Alagan" ile "bozkurt"un işaret edilmek istendiği belirtilmiştir (Adiloğlu 2001: 29-32). Demirci Debet, Adiloğlu'nun çalışmasında göre hem kurt soyundandır hem de okun mucididir; oğlunun adı da kurt soyundan olduğu için Alagan'dır. Bu etimolojik çalışma ile Adiloğlu bize, Sirius ile ilişkilendirilebilecek ipuçlarını bir arada görme imkanı vermektedir.

Karaçay- Malkar nart destanları içerisinde Özümek isimli akıllı oluşu ve ağırbaşlılığı ile tanınan bir kahramandan daha söz edilmektedir. Nart kahramanlarının lideri olan Özümek'in doğuşu şöyle ifade edilmiştir:

Demirci Debet, günlerden bir gün dağlarda demir madeni ararken gökten bir meteorun düştüğünü görür. Meteorun düştüğü yerde derin bir çukur, çukurun içinde de küçük bir çocuk görür. Çocuk çukurun içinde dişi bir kurdu yakalamış ve onun sütünü emmektedir. Debet bu çocuğu alıp Nart ülkesine götürür (Adiloğlu 2007: 208).

Gökyüzü ile ilişkisi olduğunu bildiğimiz demirci Debet'in çukurda gördüğü çocuk ve kurt, gök ile ilişkili olduklarının belirtilmesi açısından bir meteor düşmesi olayı sonucu ortaya çıkmışlardır. Bu da hem kurdun hem de çocuğun kutsal özellikler taşıdığının bir işaretidir. Debet, Alagan ve Özümek başta olmak üzere Karaçay - Malkar nart destanlarının geneline, Siriusyen kültür gibi farklı bir kültür açısından bakıldığında, bu kahramanlık destanları motif hazinesini daha belirgin olarak göstermektedir.

Kurt postu veya kurt derisi bulunan evlere şeytanın girmeyeceği inancının yaygın olduğu Türk boylarından yine Karaçay - Malkarların bir mitinde kurt ile ilgili olarak, şeytanların doğumlarını kurtların görebildiği ve doğum yapan şeytanın bebeklerini kaçırıp yiyen kurdun bu sayede dünyada kötülüklerin hüküm sürmesini engellediği söylenmektedir. Kurdun kutsiyetinin belirtildiği bu mit, kurttaki bu yeteneğin nereden geldiğini açıklamasa da Sirius bağlantısı için bir ipucu olabilir (Kubayev, 2001: 133).

Şamanizmde kurt, Tanrının haber getircisidir. Tanrıdan insanoğluna kutsallıklar taşıyan kurt ile şaman, trans yolculuğu sırasında karşılaşır. Bu yolculuk sırasında köpekle de karşılaşabilen şaman için Altay inanışlarında öteki alemdeki aşılması gereken köprünün başında yine bir köpek bulunmaktadır (Salt 2010: 223). Radloff'un Proben 3'ünde yer alan bir Kırgız baksı duasında demir ruhuna seslenildikten sonra on kurttan bahsedilir ve bu kurtların içinde yer alan "altı ağızlı Gök-Börü"ye seslenilir (Ögel2002: 116). Tuba Türklerinin bir baksı duasında da, aynı duanın içerisinde kurda hem "gök böri" hem de "boz kurt" şeklinde seslenildiği görülmektedir. Aynı

zamanda bu duada seslenen kurdun, Altay yaratılış destanlarında dünyanın yaratıcısı olduğu belirtilen ve göğün on yedinci katında oturan, Sibiry toplulukları arasında ise göğün yedinci katında oturduğuna inanılan Kayra Han olması da dikkati çekicidir. Duada kurdun “tanrının habercisi” olduğu da vurgulanmaktadır:

...

Yücelerdeki (üstü) Tanrıdan emir getirenim!

Yedi gün yemek yemedim!

Tanrımın yakını!

Gök börü erenim Kayra-Han!

Ağzını, burnunu yalayan!

Boz kurdum!

...

(Ögel 2002: 126)

Altay Türklerinin destanlarında “ok ve yay”ı ile ünlü kahramanın kurt ile karşılaşması figürüne sıkça rastlanmaktadır. Maaday Kara Destanı’nda çocuğu olmayan Maaday Kara, aniden ortadan kaybolan Altay halkını bulmak için gittiği yoldan geri döndüğünde mucizevi bir şekilde bir oğlu olduğunu görür. Maaday Kara, olağanüstülükler göstermeye başlayan bu erkek çocuğunu doğaya teslim etme kararı alır. Oğlunu kara dağa bırakır; Altay Dağı’nın sahibesi yaşlı kadın bu çocuğu bulur (Bu kadın daha sonra bu çocuğa Kögüdey-Mergen adını verecektir). Çocuk kadından ilk olarak “demir” kavaktaki küçük kuşları vurabilmesi için “ok ve yay” ister. Ardından ok ile kuşları vurur. Dağın tepesinde duran yetmiş tavşanı da bir ok atışı ile vurur. Derken korkunç bir ses duyulur ve yerin sahibi yedi kurt ulumaya başlar. Çocuk bu kurtları yok etmek için pusuya yatar ve gizlendiği yerden yedi kurdu da öldürür (Çobanoğlu 2007: 155-156). Bu destanın son bölümünde de ilgi çekici bir açıklama görülmektedir: “Gökteki ‘Yedi Kağan’ adı ile bilinen yedi yıldız, birbirine eş yedi Kögüdey-Mergen’dir. Kutup Yıldızı ise ‘Altın Küskü’dür. ‘Üç Maral’ dedikleri takımyıldızının üzerinde duran kırmızı bir yıldız vardır; bu da Kögüdey-Mergen’in ortadaki maralın karnını yardığı

oktur.” (Çobanoğlu 2007: 160). Siriusa ait bütün ipuçlarının aynı anda verilmiş olması, Maaday Kara Destanı'nın Siriusyen kültür açısından bir mesaj taşıdığını göstermektedir. Babasız, mucizevi bir doğumun ardından olağanüstülükler gösteren Kögüdey-Mergen, ilk olarak ok ve yay isteyerek (Sirius A ve Sirius B'nin sembolü) Gök Tanrı-Sirius bağlantısının ilk aşamasını tamamlamıştır. Daha sonra bu ok ve yay ile “demir”den kavaktaki kuşları vurup (Sirius B'nin ağır metali), dağın tepesindeki yetmiş tavşanı (Sirius'un helyak doğuşundan önce gökyüzünden kaybolduğu yetmiş günlük süreç) da bir ok ile öldürmüştür. Bunun hemen akabinde yerin sahibi yedi “kurt”u (Sirius'u temsil eden hayvan) öldürmüştür. Destan sonunda gökyüzüne yükselen Kögüdey-Mergen'in mekanı yıldızlar olmuş ve o, kırmızı ok şeklindeki yıldızla sahip olmuştur. Yıldızlar ile ilgilenen bilim adamlarının çok eski dönemlerden itibaren, Sirius B'nin bir ak cüceye dönüşmeden önceki halinin (120 milyon yıl önceki halinin) “kızıl bir dev” olduğunu söylediklerini burada belirtmemiz gerekmektedir. Hatta Romalı filozof Seneca, Sirius'u Mars'tan daha koyu kırmızılıktaki bir varlık olarak betimlemiştir. Bununla birlikte Sirius'un ak cüceye dönüştükten sonraki hali için genellikle mavi renkten ve sahip olduğu yoğun, beyaz ışıktan söz edilmektedir. O halde destanda geçen ve bir takımyıldızı ile beraber anılan kırmızı ok, Sirius B'yi işaret etmektedir, denilebilir.

Sirius ipuçlarının büyük bir bölümünü taşıdığına inandığımız bir Altay destanı daha mevcuttur: Ak Tayçı Destanı. Bu destan kısaca şöyledir: Uzun süre çocuğu olmayan ve olan iki çocuğunu da Erlik'in kaçırdığı Altın Topçı ve Ak Bökö'nün ihtiyar yaşlarında mucizevi bir şekilde bir oğulları olur. Ak Bökö sevincinden naralar atar ve bu naralar yeraltındaki Erlik Bey ile yeryüzündeki yetmiş kağan tarafından duyulur. Oğluna kundak yapmak için samur avlamak isteyen Ak Bökö ava çıkar ve bu av sırasında kuyruğunun uzunluğu altmış kulaç olan koskocaman bir Ak Kurt ile karşılaşır. Ak Kurt, Ak Bökö'yü yakalar ve onun hayatını bağışlaması için ondan, yeni doğmuş bebeğini kendisine vermesini ister. Ak Bökö çaresiz kabul eder. Çocuk, bu kurdun yanında kara dağdaki sarayda büyür. Kurt çocuğa Ak Tayçı adını verir. Bir gün atına

atlayıp yollara düşen Ak Tayçı'nın yolda yüz gelin ile yüz yiğit sırayla karşısına çıkar. Yoldan geri dönerken de bu yüz gelin ile yüz yiğidin donduğunu görür. Bu arada yetmiş dallı kavak ağacının dibinde sarı saçlı, kara kaşlı bir kız görür. Kızı da yanına alıp saraya gider. Ak kurt, Ak Tayçı'ya bu kız ile evlenmesini söyler. Ayrıca gerçek anne ve babasının da kim olduğunu açıklar. Bunun üzerine Ak Tayçı kızı da alarak ailesini bulmak için yola çıkar. Yol boyunca Temir Kağan ve Erlik Bey, Ak Tayçı'nın peşindedir. Ak kurdun yardımı ile yeraltına inmesi gerektiğini öğrenen Ak Tayçı, zifiri karanlık yeraltını atının kulaklarındaki iki inci küpe ile aydınlatır (Altay Türklerine ait Er Samır Destanı'nda olduğu gibi.) Destanın sonunda Ak Tayçı, Ak Kurt'un gerçek karısını bulup ona getirir ve Ak Kurt, karısının elini tutup silkelenince yakışıklı bir bahadır haline gelir. Bununla birlikte Ak Kurt'un aslında, Altın Topçı ve Ak Bökö'nün Erlik tarafından kaçırılan iki çocuğundan biri olduğu ortaya çıkar (Dilek 2002: 112-171). Mucizevi bir şekilde doğan çocuk ile gökten gelen yardımın belirtildiği destanın bu girişinden sonra Sirius'un ortadan kaybolduğu süreci belirten yetmiş sayısının, çocuğun doğduğunu duyan yeryüzünün yetmiş kağanı ile ve eşini altında bulluğu yetmiş dallı kavak ağacı ile verildiği gözlemlenmektedir. Destanda, konuşması ve destanın daha sonraki bir bölümünde çocuğa ismini vermesi açısından kutsiyet atfeden bir kurdun ortaya çıkması söz konusudur ki kurt, Sirius ile ilgili olan hayvandır. Karşılaşılan yüz gelin ve yüz damat, Sirius A ve Sirius B'nin birbirleri etrafında yaptıkları yörünge hareketinin toplamı olan yüz sayısını belirtmek için kullanılmış olabilir; ki bu bize, Antik Yunan'da birbirleri ile evlendirilecek olan Danaos'un kızları ile Aegyptos'un oğullarını ve bu çocukların sayılarının da Sirius A ve Sirius B'nin birbirleri etrafında yaptıkları yörünge hareketinin toplamı olan yüz sayısını verdiğini hatırlatmaktadır. Zifiri karanlık yeraltı dünyasını aydınlatan iki inci küpenin de Sirius A ve Sirius B yıldızları olması muhtemeldir.

Kökleri Altay Türklerine dayanan Karaim Türklerinde köklü bir kurt kültürünün olduğundan bahsetmektedir. Karaim Türklerinde kurttan türemiş olma inancının yaygın olduğunu söyleyen Yaşar Kalafat bir yazısında,

Karaimlerin kendi aralarında sık sık tekrarladıkları “Temelimiz kurttan olmuştur.” sözüne de dikkat çekmiştir (Kalafat 1999: 76-83).

Radloff’un Güney Sibirya’daki Baraba-Om Türklerinden derlediği bir masalda Kara Kököl adlı bir yiğit silkinir ve altın yünlü bir kurda dönüşür (Ögel 2002: 115-116). Yine Radloff’un Kuzey Sibirya’daki Hoca Aul Türklerinden derlemiş olduğu bir masalda kurt, hanın kızını alabilmesi için yiğide yardım eder. Yiğit, bu kurdun yardımı ile “dumbar” denilen kutlu kopuza sahip olmayı başarır. Kurdun yiğide verdiği güç ile “ok” yarışlarında bu yiğit birinci olur ve hanın kızını alır (Ögel 2002: 116).

Yakut Türklerinin inanışları arasında büyük yararlılıklar göstermiş olan bir kahramanı emzirerek ödüllendiren bir kurt ilaheden bahsedilmektedir (Salt 2010: 223). Ayrıca Yakutlar, kurtların dolunayı yemesi üzerine Ay’ın evrelerinin oluştuğuna inanmaktadır.

Güney Sibirya sakinlerinden Dolgan Türkleri arasında da kurt ile ilgili şöyle bir efsane anlatılmaktadır: Güçlü bir bakışı, bir gün insanların bütün maralları tuzağa düşürerek öldürdüğünü görür. Başka bir gün onların yanına karşı taraftan bir yerden kürk giyen bir adam gelir. Adam, insanlara bakmadan bir maralı öldürür; sonra da oradan uzaklaşıp gider. İnsanlar bu adamın kuyruğu olduğunu görür. İnsanlar akşam evlerine gidip yemeklerini yerken bu adam tekrar gelir ve insanların ahırlarına girer. Sonra da insanların kaldığı çadıra girer. İnsanlar onun kuyruğunun kar olduğu fark eder. Adam kuyruğundaki karı silkmeye çalışırken insanlar, onun bir insan değil kurt olduğunu anlar. Onların bakışısı bu kurdu insana dönüştürür. Yalnız olduğu bir sırada kurt, kuyruğunu da baltayla keser ve ondan sonra insanlarla yaşamaya başlar (Ergun 1997: 841-842). “Karşı taraftan bir yerden gelen kuyruklu, meçhul adam”, kurt olduğu için ve diğer mitolojilerde Sirius’tan gelip bir süre halkla beraber yaşayan kurt başlı atalardan bahsedildiği için bu kurt adamın, Sirius ile ilişkili olduğu düşünülebilir.

Kazan Türkleri, Bulgar atalarının “Ak Kurt” soyundan geldiği rivayetini anlatmaktadır; ama bu gerçek bir köken rivayeti değildir, sadece o boyun “Ak Kurt” lakabını nasıl aldığı anlatıldığı bir rivayettir. Kara ormanda, düşmanlarından korunmak için ideal bir yer olan ve devamlı çalkalanan bir bataklığın ortasında yaşayan bir boy vardır. Bu boyun komşu kabilesine saldırı olur. Boyun lideri Aktimir ava gitmesi gereken adamlarının köyde kalmalarını ister. Kadınların yeteneklilerine de ok ve yay verir. Geri kalan adamlar ava gider. Bundan iki gün sonra İnci adındaki genç bir kadın yeni konuşmaya başlayan çocuğu ile birlikte çamaşır yıkamaya gider ve çocuğunu yanındaki ağacın gölgesine bırakır. Çamaşırını yıkarken çocuğunun ağlaması ile irkilir ve birden çocuğun yanında bir ak kurdun durduğunu fark eder. Kurt kadını görünce çocuğu kapar ve ormana kaçar. Kadın kahrolur. Kocasını avdan dönünce olanları ona anlatır. Senelerce çocuklarını arayan çift, onu hiçbir yerde bulamaz. Bir gün kocası arkadaşları ile birlikte ava gider. Hayvanların izlerini takip eden avcılar, bir yerde kurda, ayıya ya da yaban domuzuna ait olmayan birtakım izler bulur. Bu arada çocuğun babasının karşısına ak kurtlar çıkar. Baba tam yayını gerip kurtları vurmak için davrandığı sırada karşısına bu sefer de insana benzeyen biri çıkar ama baba çoktan yayından okunu fırlatmıştır. Ok bu insana benzeyen yaratığı vurur ve o an bütün orman “ana” diye inler. Bu yaratığın, kaybolan çocuğu olduğunu anlayan baba, onu alarak köyüne götürür. Karısı İnci ile çocuğunu defneder. Bütün boy bu olaya çok üzülür. Bu olaydan sonra bu boy, “Ak Kurt” lakabı ile anılmaya başlar (Minnegulov, 2001: 395). Yine kurt motifini gördüğümüz bu rivayette kurtlar tarafından büyütülen çocuk ile Sirius’a bir gönderme yapıldığı düşünülebilir.

Kurt ile ilgili verdiğimiz kapsamlı örneklerin dışında diğer Türk boylarında, Sirius ile ilişkili olabileceğini düşündüğümüz mevcut kurt anlatmaları şöyledir: Çuvaş Türklerine ait anlatmalarda “Bihambar” denilen kurtların hükümdarından bahsedilmektedir (Uraz 1967: 106). Gagavuz Türkleri ise “Büyük Araba Yıldızı” denilen sekiz yıldızlı bir takımyıldızdan bahsetmektedir ve bu yıldızın en önünde arabaya yol gösteren bir yıldızın

daha mevcut olduğunu, onun da bir kurt olduğunu anlatmaktadır (Ergun1997: 785).

Eski Mısır'da çakal / köpek başlı Anubis; Antik Yunan'da Odysseus'un köpeği Argos, Hades'in yüz başlı köpeği Kerberos, Eurytion'un köpeği Orthus, Artemis'in elli av köpeği, köpek veya kurt kılığına girebilen Hekate ve onun benzeri olan, çoban köpeği sesli Ay tanrıçası Selene; Sümer'de çakal ile simgelenen Gök Tanrısı Anu ve onun köpek başlı kızı Bau; Babil'in iyileştirme tanrıçası köpek simgeli Gula; Çin'de köpek başlı insanlar ve köpeğe benzeyen ejderha K'ilin; Hint'te köpek Sarama ve onun iki oğlu Sarameyalar, incelediğimiz mitolojilerde Sirius - köpek bağlantısını kurabildiğimiz mitolojik kahramanlardır. Benzer mitolojik kahramanların Türk mitolojisinde yer alıp almadığını ve almış ise bunun Sirius ile bir bağlantısının kurulup kurulamayacağını bulabilmek için Türk mitolojisi üzerine yaptığımız incelemeler bizi şaşırtıcı sonuçlara götürmüştür. Yaratılış destanında Ülgen'in, yarattığı insanlara Erlik'in kötülüğü dokunmasın diye bekçi olarak bıraktığı köpek ile Türklerde mitolojik sahneye çıkan "köpek" motifi, kendini somut olarak Proto Türklere ait "Tamgalı Say"daki bir "çift yıldız"ı temsil ettiği düşünülen iki güneş tasviri ile birlikte göstermiştir. Kuzey Avrupa Germen (İsveç, Norveç, Danimarka) halklarının kullandığı Futhark alfabesi ile Göktürk alfabesi arasındaki benzerlikleri araştıran Prof. Sven Jansson'ın " The Oldest Runic Inscriptions" adlı çalışmasında yer verdiği bir Proto Türk yazıtında şöyle yazmaktadır:

Bilge ışığı indi, bizzat kendisi okunun ucuyla, ağzından çıkan sözleri oydu bu dik taşta. Köpek iyi hücumla kalksın ... (Salt 2010: 223)

Görüldüğü üzere yine ışık, ok ve köpek bir arada verilmiştir; bu yazıtta anlatılanın Sirius ile alakalı bir konu olabilmesi muhtemeldir; fakat çalışmanın tamamına ulaşamamıştır.

Yaşar Çoruhlu, “Türk Mitolojisi'nin Ana Hatları” isimli kitabında yol gösterici kurt gibi Türklere yol gösteren bir köpekten bahsetmektedir. Çoruhlu, Süryani Mihael'e ait bir eserden alıntı yaparak Türklerin doğudan batıya ilerlemeye başladıkları sırada önlerine köpeğe benzer bir hayvan çıktığını ve bu hayvan yürüdüğü zaman Türklerin de yürüdüğünü, durduğu zaman Türklerin de durduğunu; durdukları yere ordugahlarını kurduklarını belirtmiştir (Çoruhlu 2006: 114). Bu alıntıda anlatılanlar, tıpkı Oğuz Kağan Destanı'nda gök tüylü gök yelesi kurdun anlatıldığı bölüme benzemektedir.

Siriusyen kültür ile ilgili olarak daha önce Çin efsanelerinde yer alan köpek başlı kavimden ve bu kavmin bulunduğu kutsal adalardan (yeri tam olarak bilinmese de) söz etmiştik. Ebulgazi Bahadır Han'ın da Oğuz Kağan Destanı'nda, Hint Okyanusu kıyılarında yaşayan ve “İt Barak” adı verilen kabilelerden söz ettiği bilinmektedir. Oğuz Kağan ile bu kabile arasında büyük bir vuruşma olmuştur. Bu vuruşma sonucu Oğuz Kağan ile askerleri bozguna uğramıştır ve Oğuz Kağan da askerlerini alarak iki ırmak arası bir yere çekilmek zorunda kalmıştır. Türk mitolojisinde iki ırmak arasında kalan yerler genellikle kutsal adalar olarak bilinmektedir. O zaman Çin mitolojisindeki kutsal adalar ile Oğuz Kağan'ın bulunduğu iki ırmak arası yerin muhtemelen aynı bölgede olduğu ve köpek başlı ya da köpeğe benzeyen insanların bu bölgede var olduğu sonucuna ulaşılabilir. Ebulgazi'nin verdiği bilgiye göre, Oğuz Kağan bu kavmi yedi yıl sonra tekrar bir akın düzenleyerek yenmiştir (Ögel 2003: 187).

Reşidüddin'in Câmî'ut-tevarih eserinin Hafız Abrû (Hafız-i Ebru) Mecmuası içerisinde yer alan Oğuzname nüshasında¹⁹ ise Oğuz Han'ın kuzeyde, İdil Nehri'nin ötesinde ve karanlık ülkesinde oturan “Kıl-Barak” (İt-Barak) kavmine karşı harp etmeye karar verdiği yazmaktadır. Verilen bilgiye göre Kıl-Barak erkeklerinin yüzleri köpek yüzüne benzemektedir; kadınları ise

¹⁹ Târih-i Türkân û Oğuz û hikâyet-i cihangirî-i û / Türkler'in ve Oğuz'un Tarihi ve Onun {yani Oğuz Han'ın} Cihangirliğinin Hikâyesi. Câmî'ut-tevârih'in Topkapı Sarayı Hazine Kütüphanesi bölümünde nr. 1653'te bulunan bölüm (Sümer 1959: 359).

güzelidir. Oğuz Kağan başta bu kavme yenilmiştir; aradan on yedi yıl geçtikten sonra tekrar dönüp bu kavmi yenmiştir. Bu Kıl-Barak kavmi ile Kıpçaklar arasında bir akrabalık olduğu da belirtilmektedir. Bu da muhtemelen Oğuz Kağan'ın Kıl-Barakların üzerine yaptığı ilk sefer sırasında askerlerinden birinin güzel Kıl-Barak kadınlarından biri ile birlikte olması ve Oğuz Kağan'ın askerlerinin bozguna uğrayarak geri çekildikleri sırada bu kadının bir ağaç kovuğunda doğum yapması, babası harpte öldüğü için Oğuz Kağan'ın ağaç kovuğunda doğan bu çocuğu evlat edinerek ona "Kıpçak" adını vermesi sonucunda ortaya çıkan bir akrabalık ilişkisidir. Kıpçak büyüdükten sonra Oğuz Kağan onu, Kıl-Barakları idare etmesi için kuzeye göndermiştir (Ögel 2003: 188-190). "Barak" kelimesi Türkçede "varan, çok çabuk yürüyen ve koşan" manasına gelmektedir. Kaşgarlı Mahmud "barak" kelimesini şöyle açıklamıştır: "Çok tüylü bir köpektir. Türklerin inancına göre Kerkes kuşu kocayınca iki yumurta yumurtlar ve bunların üzerine oturur imiş. Bu yumurtaların birinden 'barak' adlı bir köpek çıkarmış. Barak, köpekler içerisinde en iyi koşan ve en iyi av avlayan bir cins imiş. Öbür yumurtadan da bir başka yavru çıkarmış. Bu yumurta da artık o kuşun son yavrusu olurmuş." (Ögel 2003: 191) Kaşgarlı Mahmud'un bahsettiği bu kuş Kazak inancında karşımıza "Kurmay kuşu" adı ile çıkar ve Kazaklar da bu kuşun yumurtasından bir köpeğin çıktığı rivayetini anlatmaktadır (Salt 2010: 223). Kerkes veya Kurmay kuşu Türk mitolojisinde, sürekli olarak küllerinden yeniden doğan Zümrüd-ü Anka kuşu adıyla da geçer. İnanişâ göre bu kuş bin yıl yaşar, sonra bir tür ateş olup kendi kendini yakar ve kendisinden yeniden doğar. Sonra tekrar bin yıl yaşar ve aynı şeyi yapar. Bu kırk dokuz kez böyle devam eder (Salt 2010: 113). Kaf Dağı'nın ardında yeri asla bulunamayan Zümrüd-ü Anka'nın anlatılanlara göre doğaüstü bir canlı olduğu muhakkaktır. Bu doğaüstü canlıdan olağanüstü bir şekilde bir köpeğin doğması ve aynı zamanda bu canlının kendini kırk dokuz kez öldürüp diriltebilmesi bizde Sirius bağlantısı açısından ilginç ipuçları vermektedir. Sirius A ve Sirius B'nin birbirleri etrafında yaptıkları yörünge hareketini 49.9 yılda tamamladığı bilindiğine göre sayılar arasında bir bağlantı kurulabilir ve tabii ki Sirius'un bir

simgesi de köpek olduğu için bu olağanüstülükler dizisi içerisindeki “barak”, Sirius ile ilişkilendirilebilir.

Hakas Türklerine ait “Köketey” efsanesi birebir Sirius adının geçtiği nadir anlatmalardandır; zaten “Köketey” Hakas Türkçesinde “Sirius”un karşılığıdır. Ayrıca bu efsane, kuş yumurtasından çıkan köpek motifinin yer aldığı anlatmalardan biridir. Efsanede Köketey, öksüz bir çocuktur. Bir gün bir güvercin yumurtası bulur. Bu yumurta çatladığında içerisinde kara kulaklı ak bir yavru köpek olan “Humay Hus” çıkar. Humay Hus büyüyünce kuşları uçurtmadan tutan, hayvanları kaçırtmadan yakalayan bir avcı köpeği olur. Günün birinde bir Moğol Beyi, Humay Hus’u almak ister. Karşılığında da inek ve gök aygırlı yılık sürüsü vermeyi teklif eder. Öksüz oğlan bu teklifi kabul eder ve Moğol Beyi’nin verdiği mallarla çok zengin olur. Ona artık “Gök Atlı Köketey” denir. Bu arada Humay Hus da Moğol Beyi’nin ölmek üzere olan oğlu için kimsenin yenemediği canavarı yenip bu canavarın kalbini ve ciğerini çıkartarak Moğol Beyi’nin oğluna getirir ve çocuk iyileşir. Bundan sonra üç yıl Humay Hus, sahibi hiç ava çıkmadığı için, zincire bağlı olarak bekler. Sonunda bir gün dayanamaz, zincirini kırar ve eski sahibine doğru yola çıkar. Köketey de bu olayı rüyasında görür ve ok ile yayını alarak gök atına biner ve Humay Hus’a doğru yola çıkar. Karşılaştıktan sonra yola birlikte devam ederlerken Humay Hus iki oğlaklı bir sığına kovalamaya başlar. İyeli üç gölün olduğu bir yere kadar sığına kovalar. Sığın göl iyesine kurtarılmaları için yalvarır. Üçüncü göl iyesi onlara acır, yanına alır ve Humay Hus’a da bir oyun oynayarak onu demir bir tasma ile göle doğru sürükler. Humay Hus’un sürüklendiği yerde bir nehir oluşur ve bu nehre Humay Hus Nehri denir. Köketey gelip bu manzarayı görünce sığına beddua eder; sığın iki yavrusu ile birlikte taş olur kalır ve ruhları da göğe çıkıp Orion’un üç yıldızı olur. Bu olanları gören gökteki Toğıs Çayaçı çok kızar ve Humay Hus’un ruhunu yıldızla dönüştürüp üç Orion yıldızının arkasına asar. Köketey’i de gök atı ile birlikte taş ettikten sonra ruhunu da parlak yıldız Köketey’e yani Sirius’a döndürüp Humay Hus yıldızının altında bir yere koyar (Ergun 1997: 745-747).

Bir Kırgız efsanesinde “Balta Cutar” adlı yırtıcı bir kuşun yüksek dağlarda “Kumayık” adında bir köpek yavrusu doğurduğu anlatılmaktadır. Efsaneye göre bu yavru üç gün içerisinde insanlar tarafından bulunursa köpeklerin ulu beyi, efendisi ve insanların doğaüstü kötü varlıklardan koruyucusu olarak insanlar için kutsal bir varlık şekline girer yoksa annesi gibi yırtıcı bir kuşa dönüşür. Efsanenin devamında Kumayık’ın tüm halklarda ünlü kişilerin yanında olduğu anlatılmaktadır. Köykap Dağı’ndan yeryüzüne çıkan canavarı hisseden Kumayık’ın yedi günlük bir mesafeden havladığı ve bu canavarın Kumayık’ın olduğu yere giremediği de anlatılanlar arasındadır (Akmataliyev, Kırbaşev 2001: 164-165). Kuştan doğan köpek motifini bir kez daha gördüğümüz bu efsanede kutsal varlık Kumayık’ın da Sirius kültürü içerisinde bir yeri olması muhtemeldir.

Kırgız Türklerine ait başka bir efsanede Kırgızların, kendilerinin refah ve bolluk içerisinde bıraktıkları kamplarını daha sonra yerle bir olmuş halde bulan kırk bakirenin, karşılına çıkan başıboş ve vahşi köpeklerle birleşmelerinden doğdukları anlatılmaktadır (Roux 2008: 87). Kırgızların isimleri bu “kırk kız”dan gelmektedir. Kurt ile birleşme bu efsanede yerini köpek ile birleşmeye bırakmıştır. Siriusyen kültür bunu coğrafi değişiklik sonucu olmuş olan bir hayvan değişmesi olarak görmez; bu kültüre göre Sirius’tan gelen tanrılar veya elçileri bazen bir kurt bazen de bir köpek olabilmektedir. Her iki hayvan da Sirius’un bir sembolüdür.

Murat Uraz “Türk Mitolojisi” adlı eserinde Tatarların kırmızı bir köpek ile bir Tatar prensinin soyundan geldiklerine inandıklarını belirtmiştir; fakat bir kaynak göstermemiştir (Uraz 1967: 112).

Başkurt Türkleri arasında anlatılan köpek efsaneleri incelendiğinde iki efsane Sirius ile ilişkilendirilebileceği için dikkat çekmektedir. İlk efsanede doğurduğu çocukların hiçbiri yaşamayan bir kadına çocuğu olursa bir köpeğe emzirmesi söylenir. Bir zaman sonra bu kadın tekrar çocuk sahibi olur ve bu çocuğu dişi bir köpek bulup emzirir ve çocuk yaşar. Zamanında bu çocuğun

yaşadığı köye “İt Emmiş Köyü” denilir (Süleymanov 2001: 421). Dişi kurt tarafından emzirilen olağanüstü kahramanlardan sonra karşımıza bu efsane ile dişi bir köpek emzirdiğinde hayatta kalmayı başaran bir çocuk çıkmıştır. İkinci efsanede ise Köktüş (Gökgögüs) adlı bir avcı köpeğinden bahseder. Köpeğin sahibi olan avcı bir gün ormanda bir yiğit ile karşılaşır. Bu yiğit avcının köpeğine sahip olmak ister ve köpek karşılığında gölden avcı için at çıkaracağını söyler. Avcı bu teklifi kabul eder. Yiğit, köpek ile birlikte gölün dibine dalar ve bir kısrak ile geri gelir. Avcıya, bu kısrakla beraber dönüp arkasına bakmadan yoluna devam ederse gölden yılki çıkacağını söyler ve köpeği de yanına alarak kayıplara karışır. Bu efsanede başta köpeğin adı dikkati çekmektedir. “Gökgögüs” ile köpeğin tanrısal bir özellik taşıdığı belirtilmiştir. Bu herhangi bir av köpeği olmadığı için ve çok değerli bir varlık olduğu için ormanda aniden ortaya çıkan yiğit ona sahip olmak istemiştir ve karşılığında avcıya mucizevi atlar takdim etmiştir. Büyük ihtimal bu köpeğin gökselliğinin yanı sıra ormanda avcının karşısına aniden çıkan yiğidin de Sirius ile bir ilişkisi vardır; çünkü o da, köpek karşılığında gölden yılki çıkartma mucizesini göstererek avcıya bu yılkiyi sunmuştur.

Karaçay Malkar Türklerinde köpek motifi araştırıldığında onların, Ay tutulmasına sebep olan “Celmavuz” adlı ejderhadan ve Ay’ı koruyan “Jolbars” ve “Albars” adındaki iki çoban köpeğinden bahsettikleri görülmektedir. Bu çoban köpekleri ne zaman uyumaya kalksa Celmavuz’un gelip Ay’ı yemeye çalıştığına inanılır. Halk da uyuyan bu iki köpeği uyandırmak için silah atıp davul çalar (Doğan 2001: 623). Astronomide köpek ile temsil edilen Büyük Köpek takımyıldızına mensup iki yıldızın Sirius A ve Sirius B olması, halk inancında Ay’ın koruyucusu olan bu iki çoban köpeği ile kastedilenlerin Sirius yıldızları olabileceğini düşündürmektedir.

Altayların Yaratılış Destanı’nda insanoğluna göz kulak olması için bırakılan köpek, Altay Türklerine ait bir efsanede daha karşımıza çıkmaktadır. Bu efsanede Birkan, çamurdan insan yaratıp can vermek için bir şeyler aramaya gider ve insana köpeği bekçi bırakır. Bu arada yeraltından Erlik

çıkar ve insanı canlandırır. Birkan tekrar geldiğinde insanın canlanmış olduğunu görür ve köpeği kovar. Bu efsanenin sonunda kadınların köpeklerle ayakları ile vurmadığı ve onları dövmediği; çünkü köpeklerin Birkan'ın kardeşi olduğu için kutsal sayıldığı belirtmiştir (Dilek 2001: 573). Çuvaş Türklerinde de insanoğlu için tanrı tarafından bekçi bırakılan köpek ile ilgili benzer bir efsane anlatılmaktadır (Yılmaz 2001: 507). (Ayrıca Altay inanışlarında öteki alemin açılması gereken köprüsünün başında bir köpeğin beklediği söylemiştik.) Bunun dışında Altay ve Güney Sibiryalı halklarının destanlarında Cedey Han'ın yedi köpeğinin Altın Dağ'ın kapısında nöbet beklediği söylenmektedir (ÖGEL 2002: 208). Burada muhtemelen Cedey Han ile Büyükayı takımyıldızı, Altın Dağ ile Kutup yıldızı ve yedi köpek ile de Sirius yıldızı işaret edilmektedir.

“Sarı Köpek” adlı bir Altay masalında oduna giden bir ihtiyara, sarı bir köpek musallat olur. İhtiyar bu köpeğe kızlarından birini vereceğine söz verince köpek onu bırakır. İhtiyarın küçük kızı sarı köpek ile evlenmeye razı olur. Köpek kıza, aslında bir insan olduğunu söyler. Kızın ablaları köpeğin derisini ateşe verir. Buna kızan köpek her şeyi yumurtaya dönüştürüp göğe çıkar. Eşi de peşinden göğe çıkar. Onlar gökyüzünde huzurlu yaşarlar (Dilek 2007: 207) Bu masaldaki sarı köpek, Moğolların Alan-Ko'a'sında anlatılan, gökyüzüne dönüşünü sarı bir köpeğe dönerek gerçekleştiren ışığı hatırlatmasının yanı sıra “sarı” oluşundan dolayı bir yıldız olabileceği ihtimalini çağrıştırmaktadır. Kendinin arkasından eşinin de gökyüzüne çıkması ve orada ikisinin huzurlu bir hayat sürmesi, Sirius A ve Sirius B ikilisinin mitolojilerde bazen biri erkek biri dişi olarak tasvir edilmesi ile de alakalı görünmektedir.

Tuva Türkleri, Tanrının bütün canlıları yaratırken içlerinde sadece insanların ve köpeklerin birbirlerini anlayacak şekilde yaratıldığına ama köpeklerin bütün insanların sırlarını birbirlerine ve başkalarına anlatarak çok konuştuğu için Tanrı tarafından susturulduğuna; o günden sonra da görevlerinin sadece insanları korumak ve gelecek tehlikeleri önceden

bildirmek için havlamak olarak Tanrı tarafından belirlendiğine inandıkları bir efsane anlatır (Arıkoğlu 2001: 641). Tuva Türklerine ait bir başka efsanede köpek, bir kızın şaman özelliği kazanmasına yardım etmiş olarak anlatılmaktadır ve bu köpeğin şekil değiştirebilen kötü ruh Şulbus olduğu söylenmektedir; ama bu efsanede kıza bir kötülüğu dokunmamıştır. Efsanede anlatıldığına göre Oyun adında bir kız her gün sevgilisinin yolunu gözler ama bir zaman sonra oğlan gelmemeye başlar. Bir gün oğlanın kuzey ovada bir malcıya iç güveyi gittiği duyulur. Oyun olan biteni gözleri ile görmek ister ama oğlanın olduğu yer çok uzaktır. Bir akşam yaya olarak gitmeye karar verir. Yolda kızıl bir köpeğe rastlar. Köpek Oyun'dan kaçmaz; daha çok ona yardım edecek gibi görünür. Köpekten korkusu biraz geçince Oyun, ne yaptığını anlamadan, birden köpeğin üzerine biner. Köpek adeta uçar gibi oğlanın iç güveyi yaşıadığı eve doğru koşmaya başlar. Oyun, köpek sayesinde oğlanı iç güveyi gittiği evde gözleri ile görür. Sonra tekrar bu köpek sayesinde evine döner. Oyun daha birçok kez bu köpeğe binerek bu eve gelip gider ve daha sonra bu köpeğin yardımı ile şaman özelliği kazanır (Arıkoğlu 2001: 621).

Şimdiye kadar incelediğimiz destan, efsane ve rivayetlerin dışında Türk dünyasında anlatıldığını gördüğümüz ve Sirius yıldızı ile ilgili olduğunu düşündüğümüz benzer üç efsane daha mevcuttur. Bu efsanelerden ilki Şor Türklerine aittir. Efsanenin kahramanı Kan Ergek eskiden kır atlı bir yiğittir. Bu yiğidin dokuz tane de köpeği vardır. Bir gün Kan Ergek ve köpekleri bir geyik kovalarken geyik birden sıçrayıp göğe çıkar. Kan Ergek de üç köpeği ile birlikte sıçrayıp göğe çıkar. Gökyüzünde kovalamaca devam ederken Kan Ergek'in atı yorulur ve olduğu yerde bir yıldıza dönüşür. Buna çok kızan Kan Ergek de "ok"unu çıkartıp geyiğe doğru atar. O an geyik de bir yıldıza dönüşür. Onların ardından da Kan Ergek, onun üç köpeği ve attığı ok birer yıldıza dönüşür (Ergun 1997: 864). Teleüt Türkleri tarafından anlatılan benzer efsane şöyledir: Bir zamanlar usta bir avcı olan yetim bir oğlan avlanırken insanlar ona Tanrı istediği için mi hayvanları öldürdüğünü yoksa kendi iradesi ile mi davrandığını sorar. Bir av köpeğine sahip olan bu oğlan cevap olarak "Tanrı kim oluyor da benim yanımda! Neyi öldürmek istersem onu öldürürüm;

neyi vurmak, avlamak istersem onu avlarım.” der. Bu olay üzerine oğlan bir gün ava çıktığında yolda  geyik görür ve onları kovalamaya başlar. Geyikler de sıçrayıp göge çıkar. Avcı da köpeği ile birlikte geyiklerin peşinden göge çıkar. Burada hepsi yıldıza dönüşür; hatta avcının kana bulanmış oku bile gökyüzüne bakıldığında görülür (Ergun 1997: 869). Efsanenin sonuna kadar oktan hiç bahsedilmese de şorların efsanesi ile olan benzerliğinden avcının geyikleri vurmak için ok attığı tahmin edilmektedir. Telengit Türklerinden “Yıldıza Dönen Avcı ve Geyikler” adı ile derlenen efsanede ise Kobon adında bir avcı  geyik kovalar. Geyiklerin zerine köpeklerini salar; fakat köpekler, geyikleri tutamaz. Bunun zerine Kobon geyiklere bir ok atar. Ok, geyiklerden birinin kalbini delip geçer. Bugün bu geyikler, avcının köpekleri ve avcının attığı ok gökyüzünde yıldıız halinde görülmektedir (Ergun 1997: 873). Bu efsanelerde yer alan köpek ve ok sembolleri ile yıldıza dönüşme motifi Sirius’u işaret etmeleri bakımından önemli ipuçları olarak değerlendirilebilir.

SONUÇ

Günümüzden milyonlarca yıl önce, “ilk insanlar” olarak bildiğimiz insan toplulukları evreni anlamlandırmak ve varoluşlarını anlamak için gökten hareket ederek çeşitli benzetmeler ve başarılı hesaplamalar yapmışlardır. Medeniyetlerin ilerleyebilmesinin ilk tohumları, onların yapmış oldukları bu gözlemlerin sonucudur. İnsanoğlu hayatının devamlılığını bu gözlemler ile sağlamıştır ve avcı - göçebe yaşam tarzından yerleşik düzene, yaptıkları neredeyse hatasız göksel hesaplamalar sonucu geçmiştir. Tabii ki gökyüzünde anlamlandırılabilir ve hesaplanabilecek en önemli cisimlerden biri de yıldızlardır. Bir tesadüf olmadığı bilimsel olarak ispatlanmış olan, en gelişmiş medeniyetlerin Dünya'nın enerji merkezleri üzerinde kurulmuş olmaları gerçeği, yıldızlardan yola çıkılarak saptanabilen bir gerçekliktir. Bu da en eski medeniyetlerin, yıldızlar ile aslında sadece evreni değil, aynı zamanda dünyayı da tanıyabilecekleri ve ondan yararlanabilecekleri bilgisine, sahip olduklarını göstermektedir.

Başka yıldız kümelerinin veya tek yıldızların değil de Sirius A ve Sirius B çiftinden oluşan Sirius takımyıldızının bu tezde özellikle ele alınmasının sebebi, en gelişmiş medeniyetlerin Sirius'a verdikleri önemin dikkat çekici ve gizemli olmasıdır. Her ne kadar Sirusyen kültürü oluşturup daha sonra bu kültürün sırlarını saklayarak dünyadan gitmiş olsalar da, bu medeniyetlerin geride bıraktıkları yapılarda ve yazılarda bulunan Sirius izleri, Sirius kültürünün eski zamanlarda ne derece önemli bir kültür olduğunun işaretidir.

Dünya mitolojilerinde Sirius ile ilk karşılaşmanın veya haberleşmenin, “gökten gelen tanrılar / tanrı elçileri” vasıtasıyla gerçekleştiği ifade edilmiştir. Genellemek gerekirse bu tanrılar ya da tanrı elçileri, Sirius A veya Sirius

B'den gelen, görüntüleri bir yıldız kadar parlak olan, başları köpek veya kendileri kurt şeklinde olan, ellerinde bir ok ve yay tutan, elli oğulları veya elli kızları olan, “yoğun demir” maddesi ile ilgili işaretler taşıyan ziyaretçilerdir. Bu göksel ziyaretçiler, insanoğlu ile birebir ilişki kurmuştur; hatta bu ilişkilerde “insanoğlu ile evlenen tanrılar / tanrıçalar” söz konusu olmuştur ki bu, mitolojilerde yer alan “ilahi gen” motifinin önemli örneklerindedir. Türk mitolojisinde ise “insanoğlu ile evlenen tanrılar” ile değil de “Gök Tanrının gönderdiği elçiler” ile kazanılan “ilahi gen” anlatmaları mevcuttur. Bu fark haricinde, “gökten gelen tanrı elçileri” konusunda Siriusyen kültür ile Türk mitolojisi önemli paralellikler göstermektedir. Çünkü Gök Tanrı, Türklere göndereceği yardımı tıpkı Siriusyen kültürdeki gibi elçiler aracılığı ile iletmiştir ve en ünlü Türk destanlarında bu elçiler karşımıza tıpkı Siriusyen kültürdeki gibi “kurt” şeklinde çıkmaktadır. Oğuz Kağan, Bozkurt, Asena, Ergenekon, Ak Tayçı ve daha birçok Türk destanında; Altay, Kırgız, Kazak, Karakalpak, Hakas, Tuva, Başkurt, Karaçay Malkar, Tatar, Dolgan, Yakut, Baraba-om, Kazan ve Çuvaş Türklerinin efsanelerinde “kurt” motifine sıklıkla rastlanmaktadır. Dünya mitolojilerinin çoğunda yer alan Sirius tasvirlerinde ve Türk mitolojisinde, genellikle “kurt - köpek” motiflerinin kullanılmış olmasının sebebi, kurdun ve köpeğin gece gündüz dikkatli olan, insanların algılayamadıkları şeyleri algılayan, insanlar için “yol gösteren, kılavuz” vasfı taşıyan hayvanlar olmalarıdır. Mitolojilerin olduğu coğrafyaya göre bu hayvanlar bazı yerlerde kurt, bazı yerlerde köpek, bazı yerlerde ise çakal olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dünya mitolojilerinde “yıldız” ve “ışık” motifleri, özellikle öncesinde göçebe hayat tarzı sürmüş olan ve sonrasında yerleşik hayata geçmiş olan insan toplulukları için önemli motiflerdir. Çünkü bu medeniyetler, göğün hareketlerini ve yıldızların konumlarını takip ederek hayatlarına yön vermiştir. Hangi yıldızın, hangi dönem daha parlak olduğunu veya hangi dönem görünmediğini; görünmesinin veya görünmemesinin onlara ne getireceğini anlamlandırmaya çalışan medeniyetler için Sirius takımyıldızı, Güneş'ten sonraki en parlak yıldız olduğundan çok dikkat çekici bir yıldızdır. Mitolojik

anlatmalarda Sirius ile ilişkilendirilen tanrılar veya tanrı elçileri de Sirius kadar parlak olarak tasvir edilmiştir. Türk mitolojisindeki tanrı elçileri genellikle bir ışık içerisinde Türklere gönderilmiştir veya bu elçiler, ışıktan bir hayalden ibaret olmuştur. Özellikle Oğuz Kağan'ın gökten ışıkla inen ve altında parlak bir beni olan ilk eşinin Sirius ile bir ilişkisinin olmadığını düşünmek imkansızdır. Ayrıca bu ilişkiden olan çocukların ve Oğuz Kağan'ın yine mucizevi bir şekilde ortaya çıkan diğer eşinden olan çocuklarının "ilahi gen"e sahip oldukları da tartışılmazdır; çünkü onların anneleri Gök Tanrının elçileridir. Bu çocukların "yay - ok" ile olan ilişkisi de Sirius bağlantısı için fevkalade önemli bir ipucudur.

Kimi araştırmacılar, Türkler için çok önemli olan ve "göğün direği" olarak kabul edilen Demir Kazık yıldızının -adındaki "demir"den ve Sirius'un diğer medeniyetlerdeki öneminden yola çıkarak- aslında çok eski dönemlerde Türkler için Sirius'un karşılığı olduğunu iddia etmektedir. Bilimsel gerçeklik incelenirse belli bir açıda eğikliğe sahip olan bir eksen çevresinde dönen Dünyamızın binlerce yıllık hareketi sırasında, yıldızların mevcut yerlerinde değişiklik olabilir. Yani binlerce yıl önce Türkler, Sirius B'nin yoğun demir yapısından haberdar ise, Sirius'u kastederek "Demir Kazık yıldızı"ndan söz etmiş olabilir ve Sirius için "göğün direği" demiş olma ihtimali söz konusu olabilir. Şamanların trans yolu için çok önemli olan bu yıldız, Sirius olarak kabul edilirse Türk, Mısır ve Mezopotamya mitolojileri arasında sadece tanrı elçilerinin isim değiştirdiği çok benzer anlatmalar olduğu sonucu ortaya çıkacaktır.

Sirius takımyıldızı ile ilgili dünya mitolojilerinin ortak motiflerinden biri olan yay - ok ikilisinin motif olarak kullanılma nedeni ise, Sirius A ve Sirius B'nin birbirleri etrafında yapmış oldukları yörünge hareketinde eksenin oka, dönüş şeklinin de yaya benzemesidir. Türk mitolojisinde Oğuz Kağan, Alıp Manaş, Er Samır gibi destanlarda ve daha birçok Türk efsanesinde de yay - ok ikilisi önemli bir motif olarak yer almaktadır. Bu destan ve efsanelerde yer

alan yaylar ve oklar, belirtilen çeşitli özellikleri ile bir şekilde Sirius ile ilişkilendirilebilir niteliktedir.

Dünya mitolojilerinde, Sirius A ve Sirius B'nin yörünge dönüş sürelerinin elli yılda tamamlanması ile "elli" sayısı da Siriusyen kültüre girmiştir. Ayrıca Sirius B'nin bir akcüceye dönüşmesi sonucunda ağırlığının inanılmaz ölçüde artmış olması ve kendisini oluşturan bu ağır, yoğun ama tanımlanamayan madde için "yoğun demir" denilmesi sonucunda "demir" motifi de Sirius kültürünün bir parçası olmuştur. Yapılan çalışmalarda Türk mitolojisinde elli sayısına rastlanmamıştır; fakat Sirius kültürü - yoğun demir ilişkisi için verilebilecek örnekler, Türk destan ve efsanelerinde mevcuttur.

Dünyanın en gelişmiş medeniyetleri arasında Sirius kültürü açısından çok sayıda paralellik olmasının temelinde aynı etkinin olabileceğini bize düşündüren bu tezin sonucunda, Türk mitolojisinde "Sirius" adı verilerek birebir anlatmalar bulunmadığı; fakat kültürler arasındaki benzerliğe dayanarak belki de bugün elimize ulaşmayan çok eski Türk kaynaklarında Sirius ile ilgili bilgilerin olabileceği düşünülebilir.

Tezin geliştirilebilmesi açısından incelemiş olduğumuz dünya mitolojilerine ek olarak Kızılderili mitolojisi, İskandinav mitolojisi gibi dünya üzerinde daha önce Sirius açısından ele alınmamış mitolojiler ile inanç sistemleri ve bu inanç sistemlerinin kitapları, dinler ve bu dinlere ait kitaplar incelenebilir.

KAYNAKÇA

- I. AÇA, Mehmet, "Türk Destancılık Geleneğine Bütüncül Yaklaşabilme ve Alp Kavramı Üzerine Bazı Yeni Yaklaşımlar", Milli Folklor, Sayı: 48, Ankara 2000.
- II. ADİLOĞLU, Adilhan, "Kafkas Nart Destanlarında Sümer ve Saka İzleri", Bilge, Sayı: 31, AKM Yayınları, Ankara 2001.
- III. ADİLOĞLU, Adilhan, "Karaçay - Malkar Nart Destanları", Turkish Studies - Türkoloji Araştırmaları, Volume 2/1, Erzincan 2007.
- IV. ANDREWS, S., Atlantis - Kayıp Bir Uygarlığın İç Yüzü, Ege Meta Yayınları, İzmir 2002.
- V. ASLAN, Namık, "Kurt Motifinin Türk Menşe Efsanelerindeki Anlamı Üzerine", Milli Folklor, Yıl: 22, Sayı: 87, Ankara 2010.
- VI. BANARLI, Nihat Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, 1. Cilt, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 2001.
- VII. BANG, W., ARAT, Reşid Rahmeti, Oğuz Kağan Destanı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili Semineri Neşriyatından, Burhaneddin Basımevi, İstanbul 1936.
- VIII. BERLITZ, Charles Frambach, Atlantis'in Esrarı, Milliyet Yayınları, İstanbul 1976.
- IX. BLACK, Jeremy, GREEN, Anthony, Mezopotamya Mitolojisi Sözlüğü - Tanrılar, İfritler, Semboller, Aram Yayıncılık, İstanbul 2003.
- X. BONNEFOY, Yves, Antik Dünya ve Geleneksel Toplumlarda Dinler ve Mitolojiler Sözlüğü, Türkçeye Baskıyı Yayına Hazırlayan: Levent Yılmaz, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara 2000.
- XI. CAMPBELL, Joseph, Doğu Mitolojisi, İmge Kitabevi, Ankara 1998.

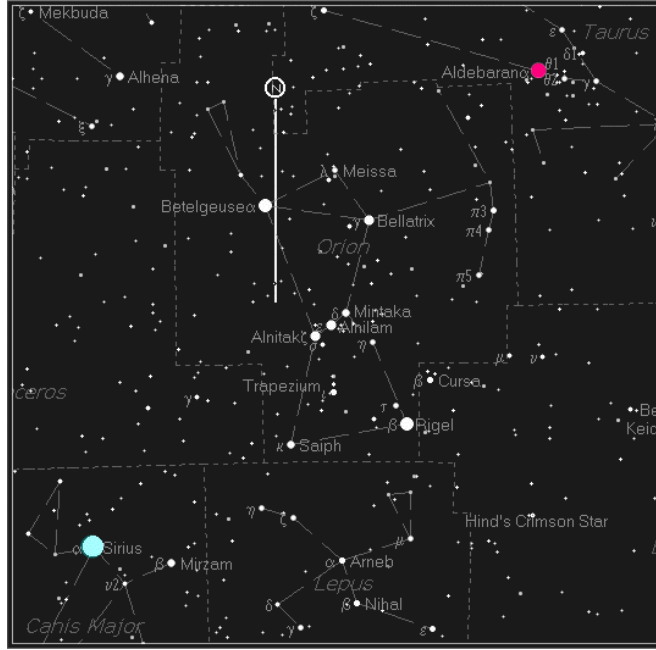
- XII.** CANDAN, Ergun, Gizli Sırlar Öğretisi, Sınır Ötesi Yayınları, Ekim 2009.
- XIII.** CANDAN, Ergun, Türklerin Kültür Kökenleri, Sınır Ötesi Yayınları, İstanbul 2002.
- XIV.** CHURCHWARD, James, Kayıp Kıta Mu, Ives Washborn, New York, 1934. (c)
- XV.** CHURCHWARD, James, Mu Çocukları, Ives Washborn, New York, 1934. (a)
- XVI.** CHURCHWARD, James, Mu'nun Kutsal Sembolleri, Ives Washborn, New York, 1934. (b)
- XVII.** COLETTE, Estin, Yunan ve Roma Mitolojisi, Tübitak, Ankara 2007.
- XVIII.** ÇİFÇİ, Musa, "Türklerde Gök Kültürü", Prof. Dr. Abdurrahman Güzel'e Armağan, Ankara 2004.
- XIX.** ÇOBANOĞLU, Özkul, Türk Dünyası Epik Destan Geleneği, Akçağ Yayınları, Ankara 2007.
- XX.** ÇORUHLU, Yaşar, Türk Mitolojisinin Ana Hatları, Kabalcı Yayınları, İstanbul 2006.
- XXI.** DEVELLİOĞLU, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, Aydın Kitabevi, Ankara 2002.
- XXII.** DİLEK, İbrahim, Altay Destanları 1, TDK Yayınları, Ankara 2002.
- XXIII.** DİLEK, İbrahim, "Sibirya Türk Masallarında Hayvanla Evlenme", Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S. 22, Konya, 2007.
- XXIV.** DOĞAN, Levent, "Türk Kültüründe Hayvanlar ve Hayvan İsimleri", Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, TDK Yayınları, Sayı: 12/2, Güz/2, Ankara 2001.
- XXV.** DONNELLY, Ignatius, Atlantis, The Antediluvian World, Dover Publications Inc., New York, 1976, (Erişim) <http://www.thewhitetree.org/atlantoloji>, 26.12.2009.
- XXVI.** EMMANUEL, R. Hint, Yunan ve Mısır Mitolojilerinde Gizemli Bilgilerin Kaynakları, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1995.
- XXVII.** ERGUN, Metin, Türk Dünyası Efsanelerinde Değişme Motifi, 2. Cilt, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 691, Ankara 1997.

- XXVIII.** FREKE, Timothy, GANDY, Peter, Hermetika - Hermes'in Kayıp Sözlere, Ege Meta Yayınları, İstanbul 2000.
- XXIX.** GERÇEKSEVER, Selman, Yıldızlardan Gelen Tanrılar, Sınır Ötesi Yayınları, İstanbul 2000.
- XXX.** GRIAULE, Marcel, DIETERLEN, Germaine, Le Renard Pâle (Soluk Tilki), Institut d'Ethnologie, Musée de l'Homme, Paris 1965.
- XXXI.** GRIAULE, Marcel, DIETERLEN, Germaine, "Un Systéme Soudanais de Sirius", Journal de la Société des Africanistes, Paris 1950.
- XXXII.** GRIMAL, Pierre, Mitoloji Sözlüğü, Yunan ve Roma, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1997.
- XXXIII.** GÜNAY, Ünver, GÜNGÖR, Harun, Başlangıçtan Günümüze Türklerin Dini Tarihi, Rağbet Yayınları, İstanbul 2007.
- XXXIV.** GÜVEN, Merdan, "Oğuz Kağan Destanı'nda Hayvanlar", Milli Folklor, Yıl: 15, Sayı: 57, Ankara 2003.
- XXXV.** HARNER, Michael, Şamanın Yolu, Dharma Yayınları, Dünya Dinleri ve Kültürleri Dizisi, İstanbul 1999.
- XXXVI.** HOLBERG, JB, Sirius: Brightest Diamond in the Night Sky, UK: Praxis Publishing, Chichester 2007.
- XXXVII.** HOMEROS, İlyada, Can Yayınları, İstanbul 2008.
- XXXVIII.** HOMEROS, Odysseia, Can Yayınları, İstanbul 2008.
- XXXIX.** HOPE, Murry, Atlantis - Efsane mi Yoksa Gerçek mi?, Milliyet Yayınları, İstanbul 1994.
- XL.** HOPE, Murry, Eski Mısır ve Sirius Bağlantısı, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1998.
- XLI.** İNAN, Abdülkadir, "Türk Rivayetlerinde Bozkurt", İslamiyet Öncesi Türk Destanları, Ötüken Yayıncılık, İstanbul 2002.
- XLII.** KAFESOĞLU, İbrahim, Türk Milli Kültürü, Ötüken Yayınları, Ankara 2007.
- XLIII.** KALAFAT, Yaşar, Kırım Kuzey Kafkasya, Asam Yayınları, Ankara 1999.
- XLIV.** KAYA, Korhan, Hint Mitolojisi Sözlüğü, İmge Kitabevi, Ankara 1997.
- XLV.** KÖROĞLU, Kemalettin, Eski Mezopotamya Tarihi – Başlangıcından Perslere Kadar, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

- XLVI.** KRAMER, Samuel Noah, Sümer Mitolojisi, Kabalcı Yayınları, İstanbul 2001.
- XLVII.** LUBICZ, R. A. Schwaller de, Sacred Science, Rochester: Inner Traditions International, 1988.
- XLVIII.** MACKENZIE, Donald A., Çin ve Japon Mitolojisi, İmge Kitabevi, Ankara 1996.
- XLIX.** MAYATEPEK, Tahsin, “Uygur, Akkad ve Sümer Türklerinin Pasifik Denizi’nde İlk İnsanların Zuhur Ettiği Mu Kıtasından 70.000 Sene Evvel Çıkıp Mu’daki Büyük Medeniyet, Dil ve Dinlerini Cihana Yayıdıklarına Dair Yepyeni ve Mühim Malumatı İhtiva Eden Rapor”, 7. Rapor, TDK, Şubat 1936.
- L.** O’FLAHERTY, Wendy Doniger, Hindu Mitolojisi, İmge Kitabevi, Ankara 1996.
- LI.** ÖGEL, Bahaeddin, Türk Kültürünün Gelişme Çağları, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 2001.
- LII.** ÖGEL, Bahaeddin, Türk Mitolojisi, 1. Cilt, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2003.
- LIII.** ÖGEL, Bahaeddin, Türk Mitolojisi, 2. Cilt, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2002.
- LIV.** ÖGEL, Bahaeddin, Türklerde Devlet Anlayışı (13. Yüzyılın Sonuna Kadar), Bakanlık Basımevi, Ankara 1982.
- LV.** RAMAZANOĞLU, Muzaffer, Gılgamış Destanı, Çağdaş Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti., İstanbul 1998.
- LVI.** ROSENBERG, Donna, Dünya Mitolojisi, İmge Kitabevi, Ankara 2003.
- LVII.** ROUX, Jean-Paul, Türklerin Tarihi / Pasifik’ten Akdeniz’e 2000 Yıl, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2008.
- LVIII.** SALT, Alparslan, Dogonlarda Sirius Gizemi, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1984.
- LIX.** SALT, Alparslan, Semboller Ansiklopedisi, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 2010.
- LX.** SALT, Alparslan, ÇOBANLI, Cem, Dharma Ansiklopedisi, Dharma Yayınları, İstanbul 2001.

- LXI.** SAKAOĞLU, Saim, DUYMAZ, Ali, İslamiyet Öncesi Türk Destanları, Ötüken Yayıncılık, İstanbul 2002.
- LXII.** SANTESSON, Hans Stephen, Batık Ülke Mu Uygarlığı, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1989.
- LXIII.** SÜMER, Faruk, "Oğuzlara Ait Destani Mahiyette Eserler", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt: 17, Sayı: 3.4, Ankara 1959.
- LXIV.** ŞENEL, Alâeddin, Kemirgenlerden Sömürgenlere İnsanlık Tarihi, İmge Kitabevi, Ankara 2009.
- LXV.** TEMPLE, Robert K., Sirius Gizemi, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1999.
- LXVI.** Türk Dünyası Ortak Edebiyatı, Türk Dünyası Edebiyat Metinleri Antolojisi, Cilt: 1, AKM Yayınları, Ankara 2001.
- LXVII.** URAZ, Murat, Türk Mitolojisi, Hüsnütabiat Matbaası, İstanbul 1967.
- LXVIII.** WERNER, Edward Theodore Chalmers, Çin Mitleri ve Efsaneleri, İlya İzmir Yayınevi, İzmir 2008.
- LXIX.** www.wikipedia.org
- LXX.** www.astrologyanalyst.com
- LXXI.** <http://blog.milliyet.com.tr>

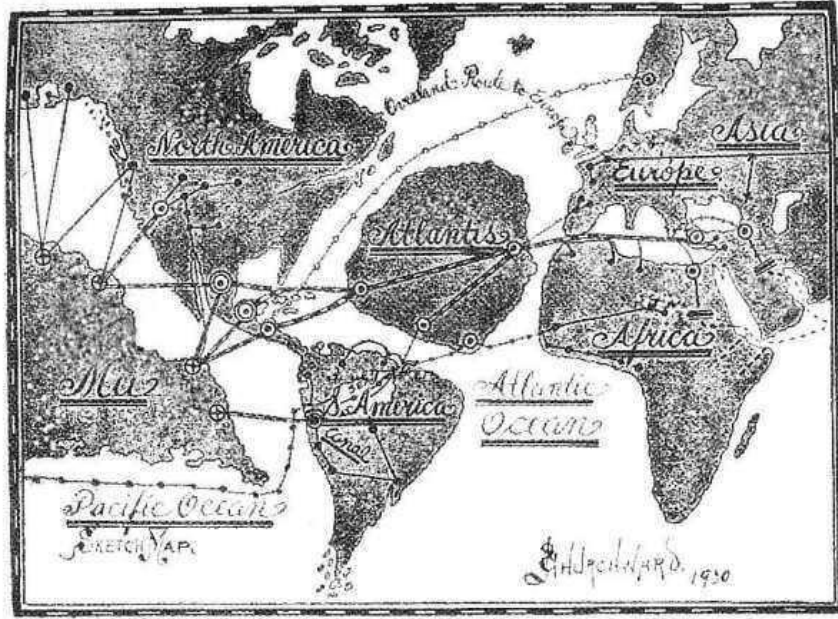
EK: RESİMLER

Resim 1 Sirius A ve Sirius B yıldızlarının uzaydaki yeri

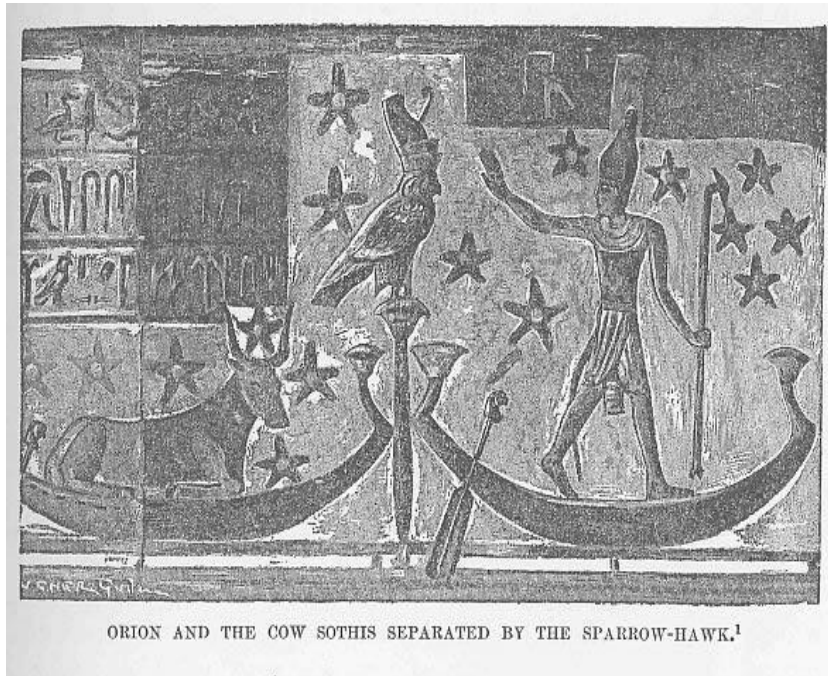

Resim 2 Sirius A ve Sirius B yıldızının görüntüsü

The eastern migration route of the colonies from Mu

Resim 3 Mu ve Atlantis'in yeri ile buralardan göç eden halkların göç yolları haritası

Resim 4 Mısır'daki Dendera Tapınağı'nın tavanında bulunan Sirius tasviri

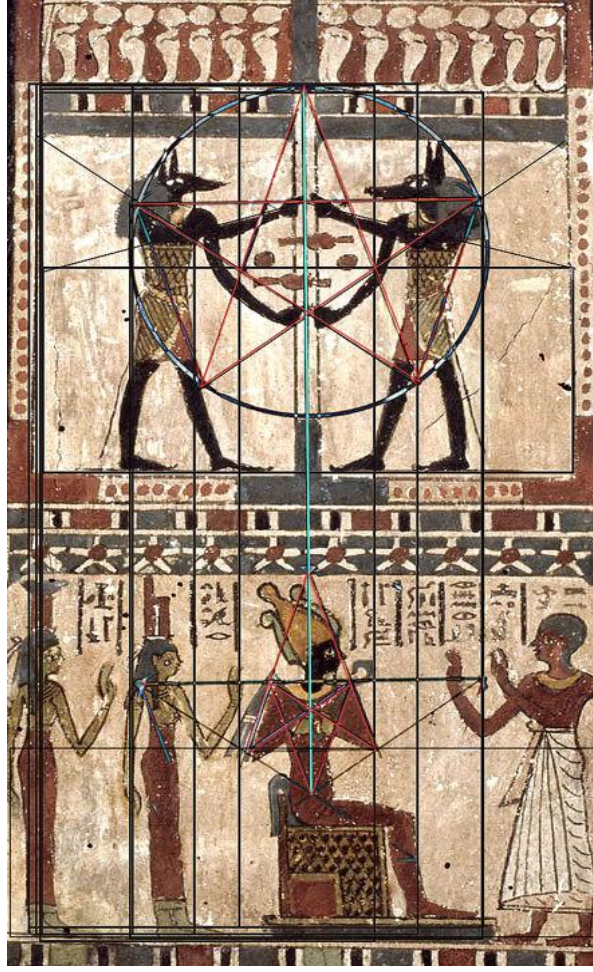

In the so-called "Round Zodiac" of Dendera (Roman Egypt), the goddess Satit is aiming her arrow from the same bow at the star on the head of the Sothiscow—Sirius again (on the right, lower half). The Egyptian conception is closer to that of the Chinese than to the Babylonian.

Resim 5 Mısır'daki Dendera Tapınağı'nın tavanı (Sirius tasviri güneydoğu yönünde)

Resim 6 İsis ve Sirius tasviri

Resim 7 Osiris ve Köpek Başlı Anubis

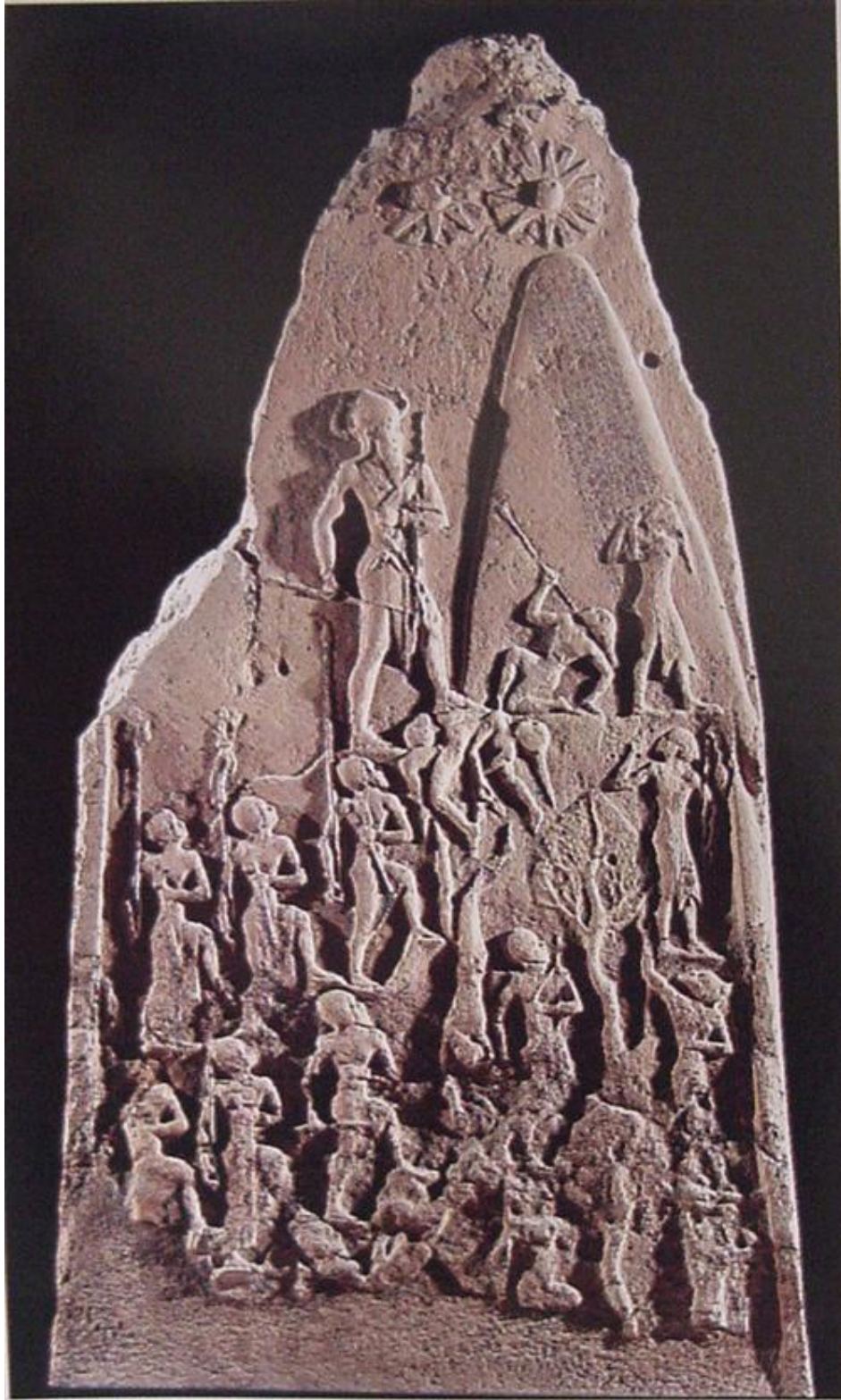
Resim 8 Antik Yunan'a ait Zeus'un köpeğinin tasviri edildiği para

Resim 9 Antik Yunan'a ait Sirius tasviri

Resim 10 Romus - Romulus kardeşlerin dişi kurt tarafından emzirilmesinin tasvirleri

Resim 11 Elinde yay ve ok ile çift yıldızla ilerleyen Naram-sin (Mezopotamya)

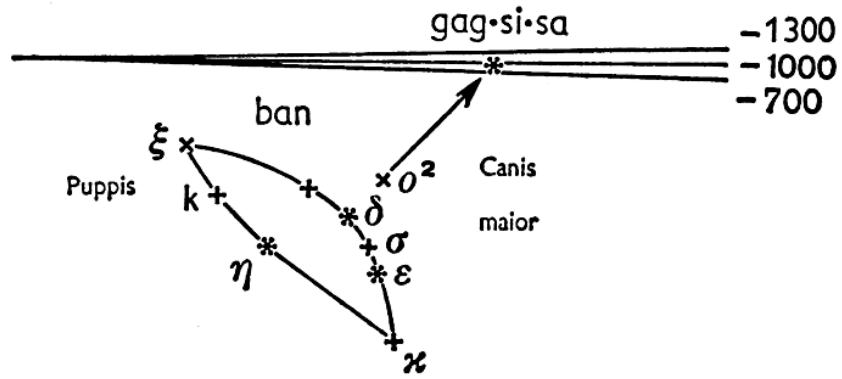

Resim 12 Kral Nabodin'e ait bir kitabede görülen çift yıldız figürü (Babil)

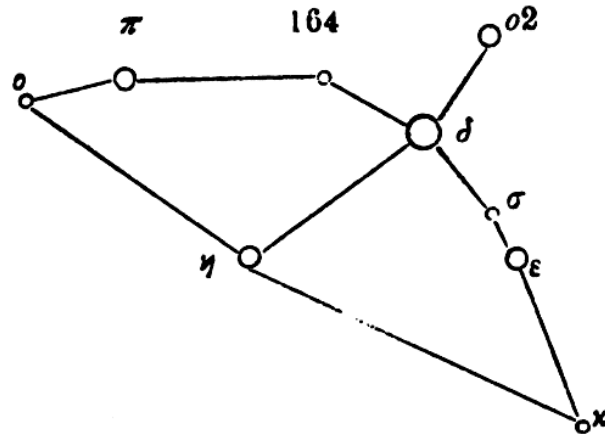
Drawing the bow at Sirius, the celestial jackal, as it was done by the mythical emperors of Ancient China.

Resim 13 Sirius yayı ve göksel çakal / Eski Çin miti

The Mesopotamian constellation of Bow and Arrow (*mulBAN* and *mulKAK.SI.DI*, or *gag.si.sa*), as reconstructed on the evidence of astronomical cuneiform texts; *gag.si.sa/KAK.SI.DI* is Sirius, the "Arrow-Star."

T'ien-lang ou Sirius

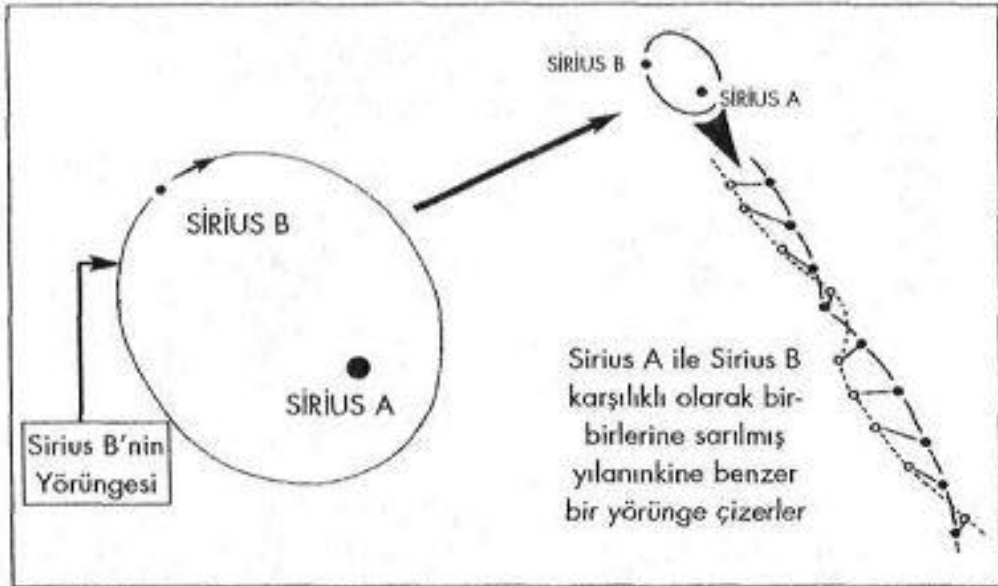
The Chinese constellation built up by the same stars. In China, however, the arrow is shorter; Sirius is not the tip of the arrow, but the target: the celestial jackal T'ien-lang.

Resim 14 Mezopotamya Kak-si-di (Sirius) takımıydızı (çivi yazısı kanıtı)

Çin Sirius takımıydızı / Göksel çakal Tien-lang (ok kısmı daha kısa)

Resim 15 Dogonlara ait bir köy

Sirius A ile Sirius B'nin karşılıklı çizdikleri yörüngeleri

Resim 16 Dogonların Sirius A ve Sirius B yörünge çizimleri (Bilimsel çalışmalarda ortaya çıkan çizimlerle tıpatıp aynı)

Resim 17 Oğuz Kağan tasviri

Resim 18 Göktürklerin bayrağı

Resim 19 Bugu anıtı (Göktürkler)

Resim 20 Ergenekon Destanı tasviri

Resim 21 Şaman davulu

ÖZET

ERTÜRK, Yaprak Pelin. Sirius Kültürü ve Türk Mitolojisi İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2011.

Sirius kültürü, yeryüzündeki birçok uygarlık için kutsal olan Sirius takımyıldızı etrafında oluşan inanmalar, anlatmalar ve pratikler bütünüdür. Mu, Atlantis, Eski Mısır, Antik Yunan, Roma, Mezopotamya, Çin, Hint ve Afrika Dogonları arasında belirgin bir şekilde rastlanan Sirius izlerine çok benzer izler Türk mitolojisinde de mevcuttur. Siriusyen kültürün en önemli motifleri olan “gök tanrı”, “kurt / köpek”, “yay - ok” ve “yıldız” motifleri, Türk mitolojisinin de en önemli motiflerindedir. Bu derece paralellik gösteren kültürlerin temelinde aynı etkininin olup olmadığı hakkında yaptığımız araştırma sonuçlarının yer aldığı bu tez çalışmasının gerçek amacı, Sirius A ve Sirius B yıldız çiftinin bazı noktalarda bir sırra dönüşen bilgilerinin, Türk destan ve efsanelerinde yer alıp almadığı sonucuna ulaşmaktır.

Anahtar Sözcükler:

1. **Sirius**
2. **Gök tanrı**
3. **Kurt - Köpek**
4. **Ok - Yay**
5. **Yıldız**

ABSTRACT

ERTÜRK, Yaprak Pelin. The Sirius Culture and Turkish Mythology Relationship, M.A. thesis, Ankara, 2011.

The Sirius culture is comprised of the entirety of beliefs, narrations and practices emerging around the the star Sirius, which is accepted as holy in many civilizations on earth. It is possible to come across traces and indications of Sirius in Turkish mythology, very similar to those prevalent in Mu, Atlantis, Ancient Egypt, Ancient Greece, Rome, Mesopotamia, China, India and the African Dogon. The themes of "the sky god", "wolf/dog", "bow - arrow" and "star", which constitute the most important themes of the Sirius culture, are also among the most important themes of Turkish mythology. The actual aim of the present thesis, which covers the results of our research on whether identical effects take place in the foundations of cultures that display such a high degree of similarity, is to reach a concluding regarding the question whether or not the information about the star pair Sirtius A and Sirius B that turns into a secret at certain points take place in Turkish myths and sagas.

Key Words:

- 1. Sirius**
- 2. Sky God**
- 3. Wolf - Dog**
- 4. Bow - Arrow**
- 5. Star**